„O carte cutremurătoare.“
(France Inter)

POLIROM

Christine Angot

Călătoria în Est

BIBLIOTECA POLIROM

Prix Médicis 2021

Christine Angot

Călătoria în Est

Traducere din limba franceză şi note
de Sînziana Cotoară

POLIROM
2023

www.polirom.ro
Editura POLIROM
Iaşi, B-dul Carol I nr. 4; P.O. BOX 266, 700506
Bucureşti, Splaiul Unirii nr. 6, bl. B3A, sc. 1, et. 1;
sector 4, 040031, O.P. 53

ISBN ePub: 978-973-46-9872-1
ISBN PDF: 978-973-46-9873-8
ISBN print: 978-973-46-9581-2

Coperta: Carmen Parii
Foto copertă: Christine Angot © Arhiva personală a autoarei

Pe tatăl meu l-am întâlnit prima oară într-un hotel din Strasbourg, nu mai știu exact unde. Era o clădire cu vreo patru etaje. Avea în față câteva locuri de parcare. Se intra pe o ușă de sticlă. Recepția se afla în stânga. În capăt era un lift. O scară de lemn cu mochetă care atenua zgomotul pașilor. Fațada era oarecum modernă. Piatra de construcție, albă. Cu forme geometrice în relief. Așa cred. Era vacanța de vară. Aveam treisprezece ani. Terminasem a cincea[1]. Mama venise cu ideea să mergem în estul Franței. Am plecat din Châteauroux la începutul lui august. Ne-am oprit la Reims, la Nancy și la Toul. La Strasbourg am ajuns într-o zi lucrătoare, dimineața târziu.

Camera mea se afla la etajul al doilea și avea vedere la stradă. Cea în care stătea mama era dedesubt, pe o latură. A mea trebuie să fi fost spre est sau sud-est. Fiindcă era o lumină foarte puternică. Tapetul era galben. Aveam baia, toaleta mea. Mama și cu mine stăteam de obicei în aceeași cameră. Tatăl meu făcuse rezervarea și sunase. Ea mi-l dăduse la telefon. Mă bufnise plânsul când îi auzisem vocea.

Stăteam pe pat, emoționată. La ușă a bătut cineva. A intrat mama.

— Așa. M-a sunat adineaori. Pleca de la birou. Ajunge în douăzeci de minute. Unde ți-ar plăcea mai mult să-l aștepți, aici, sau jos în hol?

— Aici.

M-am dus la fereastră.

Îmi bătea inima tare.

— Ce mașină are el?

— Ultima oară avea un DS, dar a trecut ceva de-atunci. Probabil și-a luat alta-ntre timp.

— Ce culoare?

— Asta… albastră probabil.

N-aveam nicio amintire cu el. Nu-mi exprimam dorința să-l

văd. Ziceam c-a murit când mă mai întreba cineva unde e.

— Nu mai sta acolo, Christine. Vino. Vino aici, lângă mine.

Văzusem o singură poză cu el, dinainte să mă nasc eu. Purta o cămașă albă, băgată-n pantaloni, și curea. Era slab. Avea părul închis la culoare, ochelari.

În copilărie, figura masculină era unchiul meu. Lui i-am dat cadoul pe care l-am făcut la școală într-un an de Ziua Tatălui. Un toc de pieptăn din imitație de piele pe care să-l țină în buzunar la haină. Fiindcă lui îi plăcea să se-mbrace frumos și să se parfumeze și tatălui meu nu-ndrăznisem să i-l trimit. M-am simțit stânjenită când i l-am dat. Nu l-am văzut umblând cu el niciodată.

Bunicul meu venea la Châteauroux o dată pe an. Era un evreu din Europa Centrală, născut la Alexandria, care știa zece limbi străine. Relația dintre el și mama era foarte încordată.

Aveam de-a face cu puțini bărbați. Interacțiunile erau distante, conversațiile, doar de formă. Vânzătorii. Tații prietenelor mele. Toți profesorii erau femei. Mergeam la școala particulară din oraș. În zilele de sâmbătă, tații își așteptau fetele la ieșire. Îi vedeam de la distanță cum stau la volan, de cele mai multe ori într-un DS, sau mai dădeam peste câte unul pe hol în apartament când eram invitată la vreo zi de naștere.

La ușă a bătut cineva. A intrat tatăl meu. Imaginea pe care mi-o făcusem în minte după poza pe care o știam eu n-avea nicio legătură cu realitatea. Nu mai văzusem așa bărbați decât la televizor sau la cinema. Un aer elegant și degajat, fără cravată, pantaloni cu manșeta căzută peste botul pantofului, părul negru-negru, puțin mai lung la ceafă, o șuviță într-o parte. M-am repezit plângând în brațele lui, cu răsuflarea tăiată de sughițuri.

— Mă bucur să te cunosc. Plâng, dar de bucurie. De bucurie…

— Și eu, Christine.

Și-a strâns brațele în jurul meu. Mama mi-a pus o mână pe ceafă și mi-a zis câteva cuvinte ca să mă liniștesc.

Camera era plină de lumină.

Rezervase o masă la restaurantul din gară, care figura în ghidul Michelin și avea specialități alsaciene.

— Îți place varza murată?

— Nu prea, nu.

— Văd că ai personalitate, oricum.

La care mama a zis cu o sclipire în ochi și colțul gurii ușor ridicat:

— Are cu cin’ să semene, Pierre!

El a zâmbit.

Era un zâmbet cu totul aparte. Buze subțiri și foarte întinse.

Când ne-am urcat în lift, ținea o țigară între degete. Mâinile lui aveau aceeași formă ca ale mele. M-am mirat că mama nu-mi zisese niciodată nimic despre asemănarea asta.

Pe urmă am trecut prin fața recepției. Mi-am imaginat cum trebuie să fi arătat toți trei, pândind privirile din jur. Nu-mi mai încăpeam în piele de mândrie. Aveam senzația că totul e ușor și, în același timp, plin de importanță.

În parcare mergea în fața mea. Nu mai era așa slab ca în poza pe care-o știam eu. Împlinise patruzeci și patru de ani. Totul arăta că are încredere în el. Felul în care lungea pasul, mișcarea legănată a umerilor, cum tresăltau sub haină, privirea înainte, spatele drept. Nici mama nu era mai prejos. Fustă albă, cămașă verde și vaporoasă, colier de fildeș, cercei. El a întins mâna în care ținea cheile de la mașină ca să ne-arate ceva.

— O vezi pe-aia albă de-acolo?

Radioul se aprindea de la un buton mare, albastru. În torpedou erau înghesuite hărți rutiere și ghiduri Michelin. L-a închis cu un gest scurt. Avea degetul mare arcuit ca al meu, unghia curbată la fel. A apăsat un buton.

— Ce-i aia?

Stăteam pe bancheta din spate și l-am văzut din profil când a întors capul, apropiind de țigară capătul incandescent al brichetei de bord. S-a jucat cu măciulia schimbătorului de viteze, a lăsat geamul jos și a pus cotul pe portieră. A băgat cheia-n contact. Nu mai țin minte drumul. Când am trecut peste un pod, a zis că pe hartă Bas-Rhin e mai sus decât Haut-Rhin și că, deși pare ciudat, nu e.[2] Pentru că izvorăște din nord. Cerul era albastru-albastru. A vorbit despre clima continentală, despre zonele aflate departe de mare, despre vânturile marine care nu trec de munți, despre aerul uscat din câmpia Alsaciei care-l anunță pe cel din Europa Centrală. Mama a povestit despre originile tatălui ei și cât și-ar fi dorit să viziteze și ea Europa de Est.

— Până la urmă nu-ți lipsește prea tare Parisul… Te-ai acomodat bine la Strasbourg…

Aveam un tricou roșu cu trei nasturi mici, luat de la un magazin la care mergeau fetele de la mine din clasă. Mama făcea eforturi mari să reducă, pe cât posibil, diferențele dintre noi.

Senzația pe care-o avusesem când trecusem prin fața recepției de la hotel s-a repetat după ce-am intrat în restaurant. Pândeam privirile din jur, în minte cu imaginea lui, a mamei și a mea.

Ea îmi spusese de dimineață:

— Dacă zici vreo chestie așa, într-o doară, ai grijă… O să te pună să demonstrezi, îți trebuie argumente când stai de vorbă cu el.

Pregătisem subiecte de discuție.

Pe marginea farfuriilor se întindea numele localului. Era un nume compus. Les… nu mai știu cum. Cred. Stăteam lângă mama, față-n față cu el. M-am gândit că oamenii din jur nu-și imaginau ce-nseamnă pentru noi prânzul ăla.

A întrebat ce mai face mătușa mea.

— Édith, păi, are trei copii, pe care i-a făcut mari. Și-acum și-a găsit iar de lucru.

— Ce?

— Am ajutat-o să se-angajeze la spitalul unde lucrez eu… la bucătărie.

Mama începuse ca dactilografă la Casa Națională de Asigurări de Sănătate și fusese promovată treptat. Acum era secretară de direcție și șefă de personal la un spital care ținea de serviciul de Securitate Socială.

— Dar s-ar putea să nu mai stăm prea mult la Châteauroux.

— Și unde-o să vă duceți?

— În Champagne. Poate.

Călătoria în Est avea trei motive. Candidatura pe care și-o depusese ea la serviciul de Securitate Socială din Reims. O prietenă care ne lăsase să stăm în apartamentul ei din Toul. Și noua lege a filiației, care-i dădea tatălui posibilitatea să recunoască mai târziu, cu acordul soției legitime, un copil natural.

— Mama ta zice că-nveți bine.

— Da, dar nu-mi place matematica. Mai mult limbile străine și franceza.

— Matematica e un tip de expresie logică foarte simplă, în realitate, ar trebui să te atragă. Ce limbi faceți la școală?

— Deocamdată doar engleză. Dintr-a patra[3] o să-ncepem germana și latina. Și tu ce faci mai exact la Consiliul Europei, traduci ce zic oamenii?

— Ăștia-s interpreții, ei fac traducere simultană, într-o cabină de cele mai multe ori. Eu conduc serviciul de traducere. Știi ce sunt limbile indo-europene?

A început să explice.

Simțeam că toate informațiile alea mă depășeau total. Începeam să mă-ndoiesc de talentul meu la limbi străine și să privesc cu ironie propria persoană și visurile pe care le aveam.

— Copiii tăi sunt bilingvi?

— Mama lor vorbește cu ei în germană de când s-au născut…

— N-au accent?

— Vorbesc ca niște copii germani, e foarte amuzant.

— Și tu câte limbi știi?

A spus un număr între douăzeci și treizeci, aproximativ.

— Mi-ar plăcea foarte tare să-i cunosc pe copiii tăi.

— Sunt încă mici, să știi.

— Nu-i nimic. Știi și chineză și japoneză?

— Christine, mai lasă-l și tu un pic pe tatăl tău să respire.

Mi-a răspuns că nu e specialist în limbile astea, că exersează citind ziare. De zona asta se ocupa un coleg care lucra pe-același post pe care lucra și el în domeniul limbilor indo-europene, apoi a adăugat zâmbind:

— Suntem fruntași.

După-amiaza m-am plimbat cu mama pe chei în Petite France. Cartier pe care ne recomandase să-l vizităm.

— E grozav, mamă.

— Ai văzut și tu că nu ți-am găsit pe oricine.

Faptul că el o lăsase când aflase că e însărcinată, după ce-și dorise un copil cu ea, oprobriul public pe care ea trebuise să-l îndure la vremea aceea, faptul că el se însurase cu o femeie din Germania în împrejurări asemănătoare câțiva ani mai târziu,

totul fusese dat uitării, relativizat, justificat.

— Și-mi place la nebunie umorul lui, a fost haios când a zis „Suntem fruntași“.

— A zis el asta?

— Da, mai știi, despre tipul ăla care face același lucru la Consiliul Europei, pe partea de limbi asiatice.

— A, da. Aşa a zis, ca o glumă seacă.

— Și se-mbracă bine, mie așa mi se pare.

— Asta nu era totuși principala lui trăsătură.

— Îmi place la nebunie stilul lui.

— Probabil că de asta se ocupă soția, dacă mă-ntrebi pe mine.

Ultima oară când se-ntâlniseră, cu ani în urmă, la Paris, el cumpărase un glob pământesc gonflabil când o dusese la gară și i-l dăduse pentru mine. Seara am zis la restaurant:

— Îl țin pe noptieră. Mă uit pe el în fiecare seară, nu-i așa, mamă?

Ne-a dus la hotel. A luat liftul cu noi. Eu am coborât la etajul meu, iar ei au mers mai departe.

Sexualitatea mamei mele era un lucru la care nu mă gândeam. Când am avut o discuție mai lungă acum câțiva ani, mi-a zis c-au făcut dragoste iar în seara aia. Și a adăugat: „Dar n-a stat mult. S-a dus la el acasă“.

A doua zi am plecat amândouă la Gérardmer[4]. Era frumos afară. Mergeam cu geamurile deschise. Eu eram în blugi și o cămașă gen tunică. Stăteam cu picioarele goale pe bord și părul îmi flutura în vânt.

Hotelul avea vedere la lac. La etaj se ajungea pe o scară de piatră. De la mine din pat se vedea asfințitul. Și citeam la o veioză mică. Îmi plăceau cărțile lui Caroline Quinn, Gilbert Cesbron și seria *Les Six Compagnons*[5].

Fuseserăm mai demult în vacanță acolo. Exista o poză cu mine pe malul lacului. Aveam o păpușă în brațe, o bentiță pe cap, un colier de plastic cu mărgele colorate care intrau una-n alta. Țineam minte numele păpușii, rochia pe care o purtam și chiar cum se simțeau bretelele pe umeri. Tatăl meu venise să ne vadă. Ne plimbaserăm cu hidrobicicleta pe lac. Despre asta n-aveam

nicio amintire.

A trecut pe la noi sâmbătă. Am fost în parc. Referindu-se la soarele puternic care se revărsa peste iarba verde, a folosit expresia „*satt grün*“, precizând că „*Ich bin satt*“ înseamnă în germană „Sunt plin“. S-a luminat la față gândindu-se cât de bine mergeau cuvintele alea cu nuanța ierbii. Așa era. Un verde plin, sătul, îndestulat. A căutat un echivalent în franceză. N-a găsit niciunul. Apoi a povestit o anecdotă: Era odată un om care deplângea reputația limbii germane, despre care se spunea că e dură și împiedicată în comparație cu franceza, considerată blândă și melodioasă. Ca să arate că e o reputație nefondată, a zis cu o voce subțire „*Die Vögel singen in den Wäldern*“, apoi, cu o voce groasă, „*leSSoiSSeaux chantttent ddans la foRRêt*“[6]. Am râs în hohote.

Puțin mai târziu, stăteam în pat la mine-n cameră și citeam. A sunat telefonul.

— Tatăl tău pleacă. Vrea să-ți dea ceva, poate să treacă pe la tine?

Mi-a întins o pungă de plastic în care erau un dicționar de germană, o gramatică a limbii germane și una a limbii italiene.

— ...Ăă, mulțumesc. Mulțumesc mult.

Eram impresionată, măgulită.

El stătea în picioare în capătul camerei, cu spatele-n bătaia soarelui.

— Ești atât de diferită de ceilalți copii ai mei...

— De ce?

— Cu tine e totul simplu și simt că pot să fiu eu însumi. Loulou e drăgălașă...

— Loulou?

— Da, Louise, toată lumea-i zice Loulou, e-o scumpă, Antoine e un băiețel simpatic foc. Dar ei, vezi tu, ei, de exemplu, nu mă-ntreabă niciodată nimic.

— Au totuși noroc că stau cu tine, așa cred, mie mi-ar fi plăcut mult. Și sunt mândră că am un tată ca tine, să știi. Nici n-aș fi putut visa unul mai bun.

— Și pentru mine a fost o întâlnire extraordinară, Christine.

Mă privea în ochi. S-a apropiat de mine și m-a sărutat pe gură.

În minte mi-a venit imediat cuvântul „incest“. Rostindu-l în gând, mi-am zis: „Stai, asta mi se-ntâmplă mie, asta!?“.

1. În sistemul de învățământ francez, *la cinquième* corespunde clasei a şaptea din sistemul românesc.
2. Bas-Rhin („Rinul de Jos“) și Haut-Rhin („Rinul de Sus“) – departamente din estul Franței, în regiunea Alsacia, situate pe cursul inferior, respectiv superior al Rinului, care constituie granița cu Germania.
3. Clasa a opta în sistemul românesc.
4. Comună din departamentul Vosges, în nord-estul Franței.
5. Serie de treizeci și opt de romane pentru copii scrise de Paul-Jacques Bonzon și publicate în perioada 1961-1980.
6. În germană, respectiv franceză, „Păsările cântă în pădure“.

Coboram scările. Simțeam o mulţime de lucruri, dar în cea mai mare parte dezamăgire. Mama ne aștepta jos în hol. A ridicat capul. Ne-a zâmbit. Afară era încă foarte plăcut. Am ieșit câteva momente să ne luăm rămas-bun.

— Te sun înainte să plecați…

— Cum vrei tu, Pierre.

Rostise cuvintele clar, ca atunci când ai un nod în gât și te străduiești să ascunzi asta.

— O să mă văd cu notarul meu.

— Da. Ar fi bine. Ar fi bine pentru Christine.

După noua lege a filiației, livretul de familie se putea modifica, înlocuind mențiunea „tată necunoscut" cu numele tatălui. Modificarea se făcea la primăria de care ținea locul unde se născuse copilul. Era însoțită de o hârtie de la notar despre contractul de succesiune, care-i recunoștea aceleași drepturi ca şi copiilor unui cuplu legitim.

Deasupra lacului, o parte din cer era înroșită de soare.

Mașina tatălui meu se-ndepărta.

Reluată la Strasbourg, relația lor sexuală distrusese toate eforturile pe care le făcuse ea ca să-l uite. Nu-și mai găsea liniștea. Nu vedea niciun viitor. Era în ceață. Când am avut discuția aia mai lungă acum câțiva ani, mi-a zis că plecarea lui o întristase, iar eu simțisem și-i pusesem mâna pe braț.

Nu i-am spus că m-a sărutat pe gură. Mă gândeam c-a fost o întâmplare, că n-o să se mai repete. Îmi ziceam că am interpretat eu greșit. Mi-am scos din cap treaba asta. Imaginea îmi mai venea în minte uneori. Dar dispărea repede. Nu voiam s-o las să existe. Nu stăteam să mă gândesc la ea. Rămâneam la entuziasmul din primele zile, ca o cântăreață care cântă aceeași notă iar și iar. Mă concentram asupra discuțiilor și-a admirației față de el. Mi-era greu să citesc din cărțile de gramatică. Îmi zbura gândul. Aveam o

senzație vagă, difuză, indefinită, neplăcută, în care predomina o îngrijorare cu privire la viitor și la viața mea amoroasă. Mă prefăceam că e o îngrijorare neîntemeiată. Încercam să văd numai părțile bune. Am pus sărutul pe gură între paranteze. L-am considerat un episod izolat care nu merita atenție. Speram să-l revăd pe tatăl meu. Speranța asta mă călăuzea în viață. Perspectiva de-a mă întoarce la perioada în care se presupunea că a murit mi se părea inimaginabilă. Dacă mai încerca, mă gândeam c-o să-i spun că nu vreau.

A sunat cu o zi înainte să ne întoarcem la Châteauroux. Stăteam pe marginea patului cu receptorul la ureche. Un telefon mare și negru de plastic. Nu mai știu dacă ne aflam în cameră la mama sau la mine. Eram cu spatele la ea. Posibil să fi ieșit la un moment dat. În jur nu mai era nimic. Tatăl meu avea o voce caldă, apropiată.

— Îți pare bine că te-ntorci acasă?

— Da, dar mi-ar fi plăcut mult să cresc în aceeași casă cu tine.

— Te-ai fi săturat probabil.

— Nu prea cred.

— Dac-ai ști cât mi-aș dori să-ți spun ce simt. Eu nu-mi deschid sufletul în fața nimănui, să știi. Dar te-aș necăji cu siguranță.

— Ba nu, dimpotrivă.

— Nu vreau să-ți dau viața peste cap.

— N-ai cum. Mă bucur atât de mult că te-am întâlnit.

— Ce simt pentru tine n-am mai simțit pentru nimeni.

— Copiii tăi…

— Asta n-are nicio legătură. Cu tine am senzația c-am găsit un alt eu. În câteva zile ai devenit cea mai importantă persoană din viața mea.

— Așa simt și eu. Fiindcă semănăm, nu crezi?

— Poate. O să te păstrez în inima mea și o să mă gândesc la tine. Îmi dai voie?

— Normal, și eu la fel.

— Știi ce se-ntâmplă când îți aud glasul la telefon, ca acum?

— Nu.

— Mi se-ntărește sexul.

— …

— Știi ce-nseamnă asta?
— Nu.
— Înseamnă că te iubesc. Cât pot eu de mult în clipa asta. Și că n-am ce să fac să nu mai simt așa.

Am pus receptorul în furcă. N-am gândit nimic. Nu simțeam nimic. Nu gândeam. Ca să vezi ce eforturi face omul să nu gândească, să nu simtă nimic.

Ne-am plimbat pe malul lacului pentru ultima oară. Și am pornit la drum. Am stat la taclale. Am cântat. A venit vorba despre clasa a patra.

— Dacă ne mutăm la Reims, o să fie ultimul tău an la Sainte-Solange...

— Nu vreau să merg la o școală publică, dacă asta încerci să afli.

— De ce? Crezi că n-o să te acomodezi?

— Și-așa o să stăm într-un oraș nou, dar să mai merg și la o școală mixtă.

— O să stai numai cu fete o veșnicie? Ce-o să te faci la facultate?

— Mai e pân-atunci.

Mi-era frică de băieți. Nu știam niciunul. Avusesem la cinci ani un prieten pe care-l chema Jean-Pierre. Ne făcuseră o poză-n cartierul unde locuiam pe vremea aia. Mă împingea într-o roabă roșie și eu mă zgâlțâiam ținându-mă de margini și râzând. Frica mea de băieți apăruse după un an, doi, când ne mutaserăm în ZUP[1].

Pe geam vedeam copacii perindându-se la intervale regulate. Mă tot gândeam cum aș putea să-i spun povestea cu sărutul pe gură. Totul rămânea la stadiul de idee. Vedeam silueta tatălui meu în cameră, cu spatele în bătaia soarelui. Imaginea lui în momentul în care buzele noastre se ating. Voiam să spun. Intenția mea era clară. Însă formularea, vagă. Voiam să transmit informația. Dar nu-mi dădeam seama cum. Nu găseam cuvintele care-ar fi trebuit. Nu-mi veneau. Propoziția nu se lega. Intenția era acolo. Numai că se izbea de un gol. Am închis paranteza, sperând că o să se deschidă iar.

1. Zone à urbaniser en priorité („Zonă de Urbanizat cu Prioritate“) – program urbanistic derulat în perioada 1959-1967 prin care s-au

construit ansambluri rezidențiale la periferia marilor orașe pentru a răspunde nevoii stringente de locuințe.

Seara am mâncat la unchiul și la mătușa mea. Pe perete era agățat un peisaj cu zăpadă. Panta imaculată a acoperișurilor, făgaşele unui drum adâncite prin tușe fine, cu urme de noroi peste alb. Unchiul meu picta duminica. Interioare de pădure. Sate cu clopotniță. Făcea sculpturi mici în lemn. Un personaj cu pălărie și o furcă pe umăr. Un om adus de spate care se sprijinea într-un toiag. Lucra la Nouvelles Galeries[1] și visase să facă Arte Plastice.

— A fost bine, s-a bucurat fata?

— Foarte bine, Jacques. Chiar foarte bine.

Eu mă jucam cu verișoarele mele în camera lor. Le-am povestit de tatăl meu. Am zis că am o soră şi un frate vitregi.

Châteauroux încă era un oraș muncitoresc. Fabrica Boussac, Cent Mille Chemises. Uzinele Balsan se aflau sub conducerea aceleiași familii de peste o sută de ani. Manufacture des Tabacs nu-și sistase încă activitatea.[2] Oameni în salopete albastre umblau pe străzi cu bicicleta, chiar şi în zilele libere. Eram înscrisă la Sainte-Solange. Integrată perfect. Șefa clasei. Aveam grupul meu de prietene. Tații lor erau un industriaș, un chirurg, un avocat, un patron de firmă și un arhitect.

Am primit o scrisoare de la tatăl meu. Mi-a fost greu s-o descifrez. Vocalele erau minuscule, iar codițele, extrem de lungi.

„Micuța mea Christine,

Nu încape îndoială că un fir nevăzut ne leagă acum unul de altul și nu se poate rupe, de vreme ce nu e material. Uite, îți voi povesti un vis, sau aproape unul, o senzație de vis. De când ai plecat, am impresia că sunt un scafandru care se scufundă, respirând printr-un tub lung oxigenul pe care i-l trimite de la suprafață un marinar pe nume Christine. Lucrurile și oamenii care sunt viața mea îi văd ca prin viziera unei căști. Obiectele sunt tăcute, oamenii gesticulează și deschid gura mare ca niște

pești. Într-o zi, unul din noi va trage frânghia și mă voi întoarce la suprafață, după care mă voi scufunda din nou.

Însă nu e decât un vis. Tu ai lucruri mai bune de făcut decât să mă aștepți pe mine să ies la suprafață, iar viața e destul de mare ca să știe încotro se îndreaptă fără să se împiedice de iluziile noastre.

Îmbrățișeaz-o strâns pe mama din partea mea. Să-mi scrii.

Tata“

I-am răspuns.

„Micuța mea Christine,

Scrisoarea ta vine în prelungirea întâlnirii noastre și mai adaugă ceva la impresia pe care mi-ai făcut-o, iar ceea ce mi-a arătat îmi place la fel de mult ca ceea ce știam deja. Mai întâi, hai să vorbim despre întrebările tale.

Da, lucrez la o carte, dar nu va fi strict o carte de lingvistică, ci mai mult un studiu literar pe o temă anume, fiind vorba despre literatura catalană.

Da, am citit *Piciul* când eram aproape de seama ta, dar *Scrisori din moara mea* și *Povestiri de luni* sunt mici capodopere de analiză psihologică, finețe și sensibilitate și lor le acord întâietate pe lista preferințelor mele.

*No, my novel is not out. In fact, I suppose you meant to say short story (*povestire*), not really novel (*roman*). Besides, it's neither a novel nor a short story, it's simply a small article on a linguistic subject. I hope it will be published in the September issue, but I'm not sure. You may ask for* Vie et langage *in a bookshop this month if you are interested (two francs), but it's not to be found in every bookshop.*[3]

Nu mi-a mai trimis nimeni poezii până acum, știai? Ești prima care face asta. Îmi plac versurile pe care le scrii, Christine, sunt bătăile inimii tale.

Și mie mi-ar plăcea mult să fiu mereu cu tine.

Aș vrea să-ți trimit un zâmbet mare ca să văd dacă se arată dințișorii tăi albi. Da, îi văd. Pupic pe ochișor că mi-ai făcut pe plac. Îmbrățișeaz-o pe mama din partea mea și să-mi scrii.

Tata“

N-am răspuns imediat.

Aveam și eu viața mea la Châteauroux, preocupările mele.

Mama a primit o carte poștală din Anglia: „În misiune la Londra pentru câteva zile, văd că aici e o vreme fantastică. Cel puțin la acest sfârșit de septembrie. Să fiți cuminți! Pierre“. Pe urmă alta, de la Strasbourg. Am citit-o de curând. După diverse considerații, mi-a atras atenția pasajul ăsta:

„De multe ori mă joc cu calendarul, în toate sensurile, ca să văd dacă aș putea să-mi iau liber și să vă fac o vizită. E foarte complicat. Și, pe deasupra, trebuie să pregătesc terenul. Aș vrea să știu dacă ți-ar plăcea, dacă v-ar plăcea, să mă primiți pe la voi. Nici nu prea îmi vine să pun întrebarea asta fiindcă deja sună puțin ca un angajament. Dar ar trebui să știu ce părere aveți. Nu uita că n-am mai primit de mult o scrisoare de la tine sau de la Christine și că, în asemenea cazuri, avem mereu tendința să emitem ipoteze alarmante“.

Din cauza lipsei temporare a scrisorilor, probabil i se făcuse teamă că am zis eu ceva. Sigur asta voiau să spună „ipotezele alarmante“. Aș fi putut să povestesc despre sărutul pe gură. Sau să raportez ce mi-a zis la telefon în ziua dinaintea plecării.

Nu era cazul.

Dimpotrivă. Gérardmer se destrăma în memoria mea. Scena din cameră se îndepărta. Nu-mi mai rămăseseră decât niște imagini. Silueta lui cu spatele în bătaia soarelui. Momentul în care se apropia de mine. Să povestesc ce se întâmplase nu mi se mai părea atât de urgent. Nu mai încercam să vorbesc. Paranteza, pe care o închisesem la loc, negăsind cuvintele și sperând că se va redeschide la un moment dat, nu se mai deschisese. Scrisorile întăriseră calitățile tatălui meu, la fel și speranța că într-o zi o să le pot spune prietenelor mele de existența lui.

Mama a pus probabil „ipotezele alarmante“ pe seama unei ușoare îngrijorări, a unei nevoi de a se liniști într-un fel sau altul, nevoie pe care poate o simțea și ea. Faptul că el era îngrijorat probabil o impresiona. Probabil se gândea că timpul și distanța făceau comunicarea mai anevoioasă.

I-am răspuns tatălui meu. Și el mi-a scris din nou. Pe hârtie de scrisori cu antet de la Consiliul Europei. Două linii încrucișate în colțul foilor indicau unde să-nceapă paragraful.

„Micuța mea Christine,

Neapărat să-mi scrii când ai puțină dispoziție, mereu îți aștept cu nerăbdare scrisorile. Mâine e ziua morților. Sigur te vei gândi la bunica ta, iar eu voi fi cu tine-n gând ca să-ți împărtășesc durerea.

Sunt absolut de acord cu cântăreții și actorii pe care-i admiri. Aș mai adăuga și eu niște italieni, de exemplu Marcello Mastroianni și Vittorio Gassman, fiindcă-mi plac mult filmele italienești.

Cât despre scriitori, mai discutăm, dacă vrei, e o alegere dificilă. N-am auzit de *Les Six Compagnons*. Ai putea să-mi spui numele autorului?

Am citit în scrisoare de o anume donșoară Debuchy, dar nam priceput ce predă ezact. O sămi spui tu în următoarea scrisoare. Descriirea toaletei care o purtai în ziua când miai trimes ultima scrisoare mia plăcut mult, mia adus aminte de desenele tale minunate.

Vezi, eu reușesc să fac și mai multe greșeli de ortografie decât tine!

Îți mulțumesc din suflet pentru splendida floare-de-colț, este ca o imagine vie a ta în munți, și pentru semnătura drăgălașă.

Spor la treabă.

Te ador. Să-mi scrii.

Tata“

A venit la Châteauroux cu câteva zile înainte de Crăciun. M-am dus să-l aștept afară după ce s-a făcut noapte. Am căutat cu privirea un DS în lumina farurilor. Pe urmă am auzit o portieră deschizându-se în parcare. Și o siluetă s-a apropiat de mine. Avea un palton bej lung.

Mama pusese masa în sufragerie. Nu reușeam să-i spun nici „Pierre“, nici „tată“. Nu știam cum să-l strig. Formulam o frază în minte, îi căutam privirea și începeam fără vocativ:

— Aș putea să-i cunosc și eu pe copiii tăi?

A pus o fotografie pe fața de masă. Băiețelul avea buzele întinse ca el. Era îmbrăcat cu o geacă bleu cu glugă, iar fetița, cu un pardesiu ecosez. Ea stătea pe o tricicletă, cu mâinile pe ghidon și picioarele pe pedale.

Mama făcuse patul în sufragerie.

A doua zi dimineața, așternutul era șifonat, iar pe pernă se vedea c-a dormit cineva.

S-au dus la primărie. Mi s-a schimbat starea civilă.

Seara, la restaurant, a existat o discuție între ei pe tema înscrierii mele la altă școală. Ca între o soție și soțul ei.

— Tu ce părere ai, Pierre?

— La mine, la Strasbourg, copiii merg la o școală de stat, și e foarte bine.

Tonul era tăios, iar privirea, rece.

Exista un subtext: Dacă tu ai impresia că ajunge s-o înscrii pe fii-ta la o școală privată ca să faci parte din pătura superioară a societății, te înșeli. Și înțelegi din tonul meu disprețul pe care-l am pentru eforturile pe care le faci ca să fii acceptată de o lume care n-o să te accepte niciodată.

Alegerea cuvintelor „de stat“ închidea mecanismul și strângea șurubul pentru ultima oară.

Nu țin minte să fi zis sau să fi făcut ceva deosebit de data aia. S-a purtat normal. Cred.

Oamenii de la mutări au venit în 30 decembrie. În 30 și 31 am dormit cu mama la părinții unchiului meu. De revelion, mătușa mea a zis:

— Christine, îl mai ții minte pe Jean-Pierre, băiețelul cu care erai tu prietenă, Jean-Pierre, mai știi? Cu care te jucai pe Rue de l’Indre? Îți spune ceva?

— Cum să nu.

— L-am văzut, dacă poți să-ți închipui. Lucrează la un service pe Rue Ledru-Rollin.

Mama a zâmbit.

— A, ce ciudat. Ce face, e ucenic?

— Probabil. Christine are treișpe ani. El ar trebui să aibă cinșpe.

1. „Noile Galerii“ (fr.) – lanț de magazine în orașele mari din Franța, în prezent parte din Galeriile Lafayette.
2. Boussac, Cent Mille Chemises, Balsan – fabrici de textile. Manufacture des

Tabacs – fabrici de țigări administrate de stat, multe închise începând cu anii 1970 (cea din Châteauroux, în 1998).

3. „Nu, n-a apărut romanul. De fapt, cred că voiai să spui povestire, nu chiar roman. În plus, nu e nici povestire, nici roman, doar un articolaș cu subiect lingvistic. Sper să-l publice în numărul din septembrie, dar nu sunt sigur. Poți să întrebi de *Vie et langage* într-o librărie luna asta dacă te interesează (doi franci), dar nu se găsește în toate librăriile“ (eng.).

Cu excepția unei ore de catehism pe săptămână, Notre-Dame oferea același tip de învățământ ca școlile publice. Curriculumul era cel de la Ministerul Educației, profesorii făcuseră aceleași studii, dăduseră aceleași examene, erau promovați după același barem, primeau același salariu și erau plătiți de rectorat. Singura diferență, în afară de faptul că nu accepta decât fete, era selecția pe criteriul banului, școlarizarea fiind cu plată, și concentrarea copiilor burgheziei în incinta ei. Familiile cărora le vedeai numele pe sticle de șampanie își dădeau băieții la Saint-Joseph și fetele la Notre-Dame. Mi-am făcut o prietenă ai cărei părinți erau viticultori. Șampania lor nu era așa de cunoscută ca a familiilor Lanson, Taittinger sau Henriot, însă destul ca ei să locuiască într-un fel de castel mai mic pe Montagne de Reims. Era un deal, la cincisprezece minute de oraș, pe care se cultiva viță-de-vie. Conștiința nivelului social și intelectual al tatălui meu mă ajuta să mențin un anumit statut. Purtam numele lui. Nu mai ziceam c-a murit. Explicam că părinții mei sunt despărțiți, că el locuiește în Strasbourg și lucrează la Consiliul Europei.

Primeam periodic scrisori de la el. Mereu strecura în ele un strop de poezie și umor. Discuția se învârtea în jurul sentimentelor.

„Aștept mereu cu nerăbdare vești de la tine, iar în Strasbourg e plin de mici Christine care-mi ies fără de veste în cale, pe lângă vreun copac care nu vrea să-mi spună cum îl cheamă ca să-mi aducă aminte ce botanist mediocru m-am dovedit când ne-am plimbat noi prin Orangerie[1], în locul vreunei fetițe de seama ta, cu ochi răutăcioși și limba ascuțită, ca să-mi aducă aminte că ochii tăi și limba ta nu iartă nimic, la aeroport înainte să plec la Londra, ca să-mi șoptească la ureche «Dacă m-ai lua cu tine, atât de tare mi-ar plăcea și mie să văd Anglia!».“

Adăuga la post-scriptum că, după ce-a sigilat plicul, l-a desigilat ca să mă facă părtaşă la emoția pe care a simțit-o scriind

pe spate literele numelui meu, care de-acum era și-al lui.

Primeam corespondență de câteva ori pe săptămână. Îmi scriau prietenele mele de la Châteauroux. În februarie, de ziua mea, am primit un pachet în care erau un inel de șervet din argint masiv cu inițiala mea, pe care-l luaseră de la cel mai cel magazin de bijuterii din oraș, și un album despre adolescență. *Virginie a quatorze ans*[2]. În el scria despre transformările prin care trec corpul şi aparatul genital, despre îngrijirea pielii, despre cum să te îmbraci și să-ți decorezi camera, despre relațiile cu părinții și primele iubiri. Erau povești, mărturii, sfaturi. L-am păstrat multă vreme. Îl răsfoiam ca să mă distrez sau ca să mai găsesc vreo informație.

Tatăl meu a venit prima oară în Reims la sfârșitul lui februarie. L-am așteptat cu un amestec de nerăbdare și teamă. DS-uri albe treceau prin rondul din Place d'Erlon. Mama era încă la serviciu. Trebuia să-l ghidez până la apartamentul de la periferie în care locuiam. I-am arătat camera mea și globul pământesc gonflabil de pe noptieră. Mama s-a întors. Și s-a trântit pe canapea. El ne-a propus să mergem să mâncăm în oraș. Ne-am dus la Continental.

S-ar putea să fi uitat unele detalii. Posibil să confund o vizită cu alta. Logica evenimentelor s-ar putea să se fi diluat cu timpul. Succesiunea lor, să se fi schimbat în amintirea mea. Încerc să reconstitui ordinea așa cum a fost. Există lucruri care nu se schimbă, în privinţa cărora n-am niciun dubiu. Uneori reușesc să mai asociez vreun loc cu o anumită vreme. Alte lucruri sunt dispersate, separate unele de altele. Logica temporală e uneori încețoșată, estompată, ștearsă, dar rămâne conturată acolo. Forma rămâne acolo. Ce e limpede, exact, neîndoielnic, ce-mi aduc aminte perfect, fără niciun fel de dubiu sunt sentimentele. Ce-am simțit. Ce-mi spuneam mie însemi. N-am scris niciodată. N-am împărtășit nimănui. Mi-aduc aminte cu exactitate. Cu toate răsturnările de situație. Contradicțiile. Contrastele. Lucrurile puse în balanță. Aș putea să refac în gând coloanele cu pro și contra. Speranțele. Deciziile. Hotărârile. Concesiile pe care le-am obținut, sau pe care am crezut că le-am obținut. Structura argumentelor e

clară. Mi-o aduc aminte perfect. La fel și anumite imagini, scene, dialoguri. Pot să reconstitui, și să spun pe dinafară, anumite propoziţii. N-aș putea să reproduc un ton sau altul, dar mi-au rămas în memorie. Pot să le descriu. Ce-ar putea lipsi, ce-ar putea fi în minus, e istoricul. Ordinea. Înlănțuirea efectivă a scenelor. Logica anumitor gesturi. Un weekend sau altul. Aici e mai greu de garantat. Uneori reușesc. Gérardmer, gura. Le Touquet, vaginul. Isère, anusul. Felația, asta a venit devreme. Nu există o dată anume. Asta s-a-ntâmplat curând. Undeva între Gérardmer și Le Touquet. Cadrul nu e mereu sigur. Poate să fie aproximativ și reconstituit. Perspectiva, într-un moment sau altul, e intactă. Când spun că nu gândeam, mă refer la o gândire pătrunzătoare, comunicabilă, exprimabilă în cuvinte, dar aveam o perspectivă. Vedeam situația ca și cum aș fi fost în afară. Știam ce gândesc despre asta. Îmi doream să-nceteze. Nu știam însă cum. Nu mă simțisem niciodată în siguranță. Mi-era frică. Mereu îmi fusese frică. Eram în gardă. Eram cu ochii-n patru. Nu mă lăsam. Așteptam zile mai bune. Cu o perspectivă mai clară. Cu corpul în alertă. Exista o diferență între mine și persoana mea. Eram departe de persoana mea. Știam ce gândesc despre situația asta. Era limpede. Nu eram de acord. Așa-numitul „eu“ nu era de acord. Restul… Ce rest? Corpul meu era restul? Nu știu. Nu doar el. Restul nu gândea nimic. Restul aștepta. Sperând că o să treacă. Restul nu exista. Restul era blocat. Nu-l simțeam. N-am putut să păstrez restul. N-am putut să fac nimic. Am încercat. Uneori mi s-a părut că reușesc. Am crezut că salvez niște fărâme. Dar n-a mers. Era o iluzie. Pusesem bariere ca să nu mai gândesc. Nu reușesc mereu să-mi amintesc. Au fost sacrificate. E prea târziu. Când îmi amintesc e neplăcut. Uneori mi se-ntâmplă când fac dragoste. Şi mă deranjează.

Nu știu ce să fac în momentul ăsta. Să pun cap la cap piesele dispersate, la adăpostul intrigii de roman, și să prezint o structură reconstituită și logică? Sau să le așez unele lângă altele, ca pe cioburile unui vas găsit de arheologi, să-i las pe ceilalți să descopere ce s-a-ntâmplat? Și să poată reconstitui singuri ansamblul? În cărțile de până-acum am încercat ambele variante. Ce n-am făcut niciodată, ce n-am putut, sau n-am vrut, sau nu mi s-a părut că ar avea vreun rost să fac a fost să clădesc întreaga

arhitectură a romanului pe stabilitatea perspectivelor mele, succesive, pe evoluția sau pe coexistența lor. De fiecare dată când se poate, să adaug o vorbă, o reacție, un peisaj. Ca o viață normală, liniară, nu fragmentată, nici imaginată. Ar putea să apară un peisaj din Nisa și ce s-a întâmplat acolo. Ce s-a spus. Ce s-a gândit. În locul ăla. Mi-aduc aminte. Știu. Perspectivele sunt toate acolo. Ce-am înțeles pe un deal, într-o zi, dintr-o discuție. Ar trebui să se poată scrie în ritmul vieții ca să fie bine, ca să fie corect, ca să fie adevărat. E greu să pui realitatea pe hârtie așa cum este, așa cum a fost, când la momentul respectiv nu o vedeai așa, și s-o faci să pară firească în intrigă, fără ciocniri, fără șocuri, ca și cum ar fi curs de la sine, nici imaginată, nici fragmentată. Reconstituirea. Ar trebui ca perspectivele să poată fi parte din senzația unui lucru care curge. Ceea ce pentru mine nu exista, corpul, percepția, ar trebui cuprins, la fel, aici. Perspectiva se completează, devine mai precisă, se rafinează, evoluează, îți ia o viață-ntreagă. De exemplu, vizita asta pentru prima oară la Reims. Mama făcuse patul în sufragerie. De data asta. Prima vizită. Cred. Dar. El n-a dormit la hotel atunci? Canapeaua neatinsă, asta a fost data următoare? Nu. Posibil să fi dormit o noapte acasă și una la hotel. Așa cred c-a fost. Ce hotel? Hôtel de la Paix, care era în Place d'Erlon? Crystal, de vizavi? Prima seară acasă, a doua la Hôtel de la Paix sau la Crystal... Dar oare nu confund hotelul Crystal cu restaurantul Crystal? Unde am fost cu el o dată, de două ori. Sau cu Pierre am fost? Un băiat pe care l-am cunoscut mai târziu și care cobora la hotelul Crystal. Tot ce se poate. Contează? Da. Ca să reconstitui firul. Pentru reconstituire. Restaurantul avea ferestre cu ochiuri mici și lambriuri. Sala era foarte mare, culorile, calde. Dădea în aceeași curte ca hotelul Crystal. Mâncaserăm la o masă de lângă fereastră. El citise *Le Monde* până venise mâncarea, cu paginile deschise între noi.

Mama se întoarce de la birou. Se prăbușește pe canapea. El ne propune să mergem să mâncăm în oraș. Ea face patul în sufragerie.

Ne-am dus la Continental. Sau la restaurantul din Hôtel de la Paix, care avea o colivie. Se auzeau glasuri de păsări. Păsări mici și de diferite culori. Pereții erau de un albastru aprins. Ei au mâncat stridii. Eu, somon fumé, pentru prima oară.

A doua zi dimineața, canapeaua din sufragerie era neatinsă. La baie se auzea apa curgând. Mama a trecut prin cameră. S-a oprit și m-a mângâiat pe obraz. Plângeam.

— Ei, ce s-a-ntâmplat?

— Așternutul e neatins, și mă simt ciudat când văd că tata n-a dormit pe canapea. Dar nu-i nimic. E o tâmpenie. Scuze.

— Nu ți-e deloc ușor cu toate astea…

— Nu, a fost greșeala mea. Am greșit c-am plâns. Un tată și o mamă care dorm în aceeași cameră – e ceva normal, e absolut normal. Dimpotrivă, mă bucur. E bine. Sunt eu tâmpită.

Când a ieșit, a zis:

— Ne vedem diseară. Plimbare plăcută.

Am plecat la Amiens. În mașină l-am întrebat despre școala de interpreți de la Geneva. Mi-a zis că e excelentă, dar grea. Străbăteam un peisaj anost. Câmpuri. Un cer cenuşiu. El avea niște pantaloni de catifea. Ținea ambele mâini pe volan. Mi-a pus una pe genunchi.

M-am prefăcut că nu se-ntâmplă nimic. Nu-mi dădeam seama ce-aș fi putut să zic, nici cum. N-am zis nimic. Mă uitam la peisajul din față. La parbriz. La ștergătoarele care se odihneau pe margine. Mâna se plimba în sus și-n jos pe coapsa mea. Urca tot mai mult. Știam unde se află în fiecare clipă. Mă purtam ca și cum n-aș fi avut nimic deosebit de zis. Deci n-am zis nimic, n-am făcut nimic. Dar în interior simțeam exact opusul. Eram agitată. Ar fi meritat să spun ce simt în legătură cu asta, dacă m-aș fi simțit în stare. Îmi ascundeam neputința purtându-mă firesc. Mișcarea mâinii mă neliniștea. Mă temeam unde ar fi putut să ajungă. Mi-era frică să nu fie din ce în ce mai greu să mă prefac că nu s-a întrecut limita. Sau să mă prefac că accept asta. Nu-mi plăcea. Trebuia neapărat să nu se întreacă o anumită limită. Fiindcă-mi dădeam seama că n-o să știu ce să zic dacă se întâmpla așa. Mintea mea era ocupată să gândească. Nu era goală. Supravegheam. Îndeplineam o funcție. Supravegherea. O supraveghere continuă. De-aproape. Concentrată la mișcare. La alunecarea palmei. Sau chiar a unui deget pe cracul pantalonilor. Nu-mi scăpa nimic. Supravegheam, supravegheam,

supravegheam. Mă gândeam obsesiv la funcția pe care o aveam de îndeplinit. Cu atât mai mult cu cât exista riscul să fie inutilă, și știam. Simțeam. Mă așteptam. Nu eram în apele mele. Cum n-aş fi putut să zic nimic, dacă se întrecea limita aia pe care puteam să mă prefac că o suport aş fi fost terminată. Eram conștientă că n-o să știu să reacționez. Și că va trebui, probabil, să suport mai mult. Raționamentul meu se bloca înainte. Nu voiam să merg până-ntr-acolo. În continuare mi se părea mișcarea mâinii lui inofensivă și mă agățam de ideea că e nevinovată. Exista o problemă. Știam. Nu era în regulă. Aș fi preferat să nu mă atingă. Am preferat să-mi zic că nu s-a întrecut limita și că o să treacă. În caz contrar, n-aș fi știut cum să reacționez. Am preferat să rămân la o interpretare favorabilă a situației. Cât mai mult timp posibil. Știind că n-am altă soluție. Am prelungit limita acceptabilă de câteva ori. Abia așteptam să ies din mașină. Să mă pierd printre trecători.

Am intrat în catedrală. M-a ajutat să descifrez inscripțiile în latină. M-am simțit privilegiată. Am vizitat grădinile din mlaștini[3]. Am mâncat la prânz în afara orașului, la un restaurant clasificat. Şeful de sală mi-a propus smântână la somonul fumé.

— Nu, mulțumesc, aleg cu lămâie.

După ce ne-a luat comanda, tatăl meu m-a întrebat:

— De ce-ai zis „aleg“?

— Pentru că prefer.

— Atunci spune „prefer“. „Aleg“ e o exprimare care dovedește spirit de turmă cu pretenții de originalitate, o prostie. Ca jurnaliștii ăia care scriu „susțin și semnez“, crezând că fac notă aparte când, de fapt, folosesc un clișeu, eu dac-aș fi jurnalist...

A ridicat mâna de parc-ar fi ținut un pix.

— ...eu dac-aș fi jurnalist...

L-a pus jos, pe fața de masă.

— Aș scrie „susțin“. Punct. Și-n asta ar sta originalitatea.

Portierele de la DS se închideau cu un zgomot greoi. Înăuntru te simțeai rupt de lume. Pe bord zăceau niște casete înregistrate.

— Pot?

Am băgat în casetofon adagioul lui Albinoni, m-am tolănit în scaun și am lăsat capul pe tetieră.

— Ești obosită? Vrei să te-ntinzi la mine-n poală?

— Nu, stau bine.

— Poți să pui capul pe umărul meu...

— Nu. E-n regulă.

N-a insistat.

M-am gândit: Uite, trebuie doar să zic nu. Stăteam pe locul meu. Mâinile lui, pe volan. Eram conștientă că se pot întoarce oricând. Mi-era frică. Dar nu mă purtam ca și cum mi-ar fi fost. Gândeam una, arătam alta. Când spun că nu gândeam e fiindcă mă gândeam tot timpul la ceva. N-aveam timp să reflectez. Aveam întruna mintea ocupată. Supravegheam totul. Era o supraveghere constantă, fără întrerupere. Gesturile, fețele. Urmăream semnele transformării. Controlam ce se-ntâmpla concret. Mă temeam de ce-ar fi putut să urmeze. Deci nu gândeam. Nu puteam. Era imposibil. N-aveam timpul necesar. Trebuia să judec, să-mi rafinez judecata, să văd unde sunt, să supraveghez situația. Trebuia să-mi adaptez perspectiva clipă de clipă. S-o fac mai exactă. Stăteam să supraveghez ceva asupra căruia n-aveam nicio putere. Nu mă gândeam la mine, nici la fetița care eram. N-aveam timpul necesar. Aveam altceva de făcut. Să identific ce se întâmpla cu el ca să limitez evoluția. Să găsesc moduri de-a riposta. Să-mi imaginez cum le-aș putea pune în practică.

Supravegherea nu schimba nimic. Gesturile se întâmplau. Supraveghere. Parări. Verificări. Când apăreau, trebuia să mă prefac că nu e grav. Prefăcătoria a devenit o atitudine generală. Un automatism. Aplicabilă la orice. Prezentă în toate relațiile. Atitudinea pe care trebuia s-o am în preajma lui determina modul în care vorbeam despre el. Trebuia să existe o coerență. Nu puteam să trec de la o stare de spirit la alta radical diferită în funcție de interlocutor. El, sau ceilalți. El, sau mama. El, sau Véronique. Trebuia să fie ceva coerent. Cu toată lumea. Cu el și cu ceilalți. Blocam accesul la lucrurile negative, și cu el, și cu ceilalți. Subliniam lucrurile pozitive. Le strângeam pe toate la un loc. Făceam din ele o fortăreață în interiorul căreia ce exista nu exista. Pe adagioul lui Albinoni treceam printr-o pădure. Mă simțeam destul de bine. Aveam genunchiul liber. A pus mâna la loc. Mă așteptam. Știam c-o s-o facă. Nu lăsasem garda jos. Rămăsesem în stare de alertă. Mușchii îmi erau încordați sub mâna lui. Starea de alertă nu schimba nimic. N-aveam cum să

împiedic nimic. M-am gândit că ar trebui stabilită o doză permisă și supravegheată doza respectivă după aceea. Ca mișcarea mâinii să nu sape prea mult relația normală dintre noi. Era un risc care mă preocupa. Știam că mâna o să plece iar. Că o s-o pună la loc pe volan. Mă concentram la perspectiva asta. Era un capăt de drum. Ca atunci când ești pe vapor și zărești în depărtare pământul. Eram nerăbdătoare să ajung acolo. Mă uitam la bordul de lemn ceruit. La hărțile rutiere îngrămădite în torpedou. La butonul albastru al radioului. Împrejurimile se perindau pe geamul din dreapta. Mă ajuta dacă priveam într-o parte, un câmp cenuşiu care se contopea cu cerul.

— Nu e cine știe ce peisajul…

În sinea mea aduceam argumente. Una din teze era: nu mă simt în largul meu fiindcă nu sunt obișnuită. Gesturile astea cu siguranță și-ar găsi locul într-o relație tată-fiică normală. Nu credeam nici eu în argumentele mele. Erau forțate, trase de păr. Știam că nu ăsta e motivul. Dar probabilitatea nu era exclusă din start, exista. Asta era o teză.

A doua era că mișcările mâinii lui intrau în conflict, riscau să intre în conflict cu relația normală tată-fiică. Nu eram naivă, știam. Dar asta nu-nsemna că nu erau gesturi inofensive. Nu le luam personal. O mână pe genunchi. Era o dezamăgire în comparație cu idealul. Mă făceau să-mi fie teamă. Dar nu era nimic grav. Asta era a doua teză.

Exista și a treia variantă. Incertitudinea. Interpretarea nu atât de evidentă. Nu atât de clară. Mă agățam de incertitudinea asta, fiindu-mi ciudă pe mine că nu pot să mă simt mai în largul meu, considerându-mă tâmpă, copil, caraghioasă.

Drumul trecea printr-o câmpie. Încercam să mă port ca și cum n-aș fi simțit mâna și n-ar fi avut importanță. Să mă prefac, să-mi imaginez, să mă mint, astea erau soluțiile pe care le aveam. Deci mă concentram. Trebuia.

— Ai ghiduri Michelin pentru toate regiunile?

O parte din mine era ocupată să vorbească, cealaltă, să supravegheze. A pus ambele mâini pe volan și m-a întrebat ce lucrează părinții lui Véronique.

— Sunt viticultori. E-nnebunită după limbi străine, i-ar plăcea mult să te cunoască.

Ploaia se prelingea pe geamul limpezit de ștergătoare. Mi-a pus din nou mâna pe genunchi. Am început să supraveghez din nou. În jur era totul cenuşiu. Câmpuri întinse, un orizont încețoșat, sate. M-am gândit că rigiditatea mușchilor mei ar putea indica teamă. Încordare. Mi-a fost frică să nu-și dea seama. I-am relaxat. Coapsele mi s-au aplatizat firesc pe scaun. Eram obosită. S-au destins sub pantalonii strâmți. Carnea se turtea pe stofă. M-am gândit: proastă idee să mă relaxez. Sper să nu vadă cum mi s-a turtit carnea, să nu aibă nicio reacție, să nu fie ceva care să-l atragă.

— Ce faci cu coapsa?

— Nimic.

— Ia să-ți văd zâmbetul… arată-mi dințișorii ăia albi.

Am întors capul zâmbind.

— Ești frumoasă. Foarte frumoasă. Și mama avea ochii mari și negri ca ai tăi.

— O iubeai mult?

— Când eram mic, da, sigur. Dar a devenit foarte sâcâitoare.

— Să știi că mama nu e ea însăși cu tine, nu-i așa de obicei. Cu tine încearcă să vorbească frumos, se străduiește. Și mă enervează. M-a enervat ieri.

— N-o judeca prea aspru pe mama ta, e foarte drăguță, iar să-ți adaptezi limbajul în funcție de persoanele cu care stai de vorbă e, dimpotrivă, o dovadă de inteligență.

A parcat la marginea unei păduri. Voia să facă câțiva pași în natură. Am luat-o pe o potecă. Mâneca de la pardesiul lui o atingea pe-a mea. A ridicat capul, uitându-se la coroanele copacilor.

— Uite, ăștia-s fagi.

A luat o frunză de pe jos și mi-a arătat nervurile.

— E totu-n regulă? Îți place liniștea de-aici?

— Da.

— Christine… Îmi place să-ți rostesc numele. Ai ocupat fiecare colțișor din inima mea, înţelegi? N-a mai rămas loc pentru altcineva.

Și-a lipit gura de a mea.

— Deschide buzele… Încă puţin.

A zâmbit înduioșat.

— Nu așa…

Înduioșat și amuzat.

— Nu… trebuie să respiri pe nas…

Sărutul pe gură de la Gérardmer fusese rapid, își lipise și-și dezlipise buzele de-ale mele într-o clipă, ăsta a fost umed, moale, alunecos și lung. Saliva m-a luat prin surprindere. Se întindea pe piele. Aveam bărbia umedă. Nu-ndrăzneam să mă șterg de frică să nu se supere. M-a apucat de mijloc cu degetele, pe sub haină, ca să mă tragă mai aproape de el.

— O să ne-aștepte mama, ar trebui să ne întoarcem.

— Eu rămân la hotel în seara asta.

Avea o întâlnire la Biblioteca Națională de dimineață, foarte devreme.

Pe drum am sunat-o pe mama. I-am zis că merg la masă cu el la restaurantul unde e o colivie. N-a mai comandat și desert. De la piuitul păsărilor îl luase durerea de cap. Voia să urce în cameră să stea pe întuneric.

— Mă duci acasă înainte?

— Simt nevoia să mă întind câteva minute. Îți chem un taxi?

— Bine. Te aștept.

M-a rugat să-i pun mâna pe frunte.

— Mmm… Ce răcoroasă e…

Și să mă întind lângă el.

Mi-a băgat mâna pe sub pulover. N-aveam nimic pe dedesubt. Pe-atunci nu purtam sutien.

După o oră, în mașina parcată în fața blocului meu.

— Vrei să mai vin pe la tine?

— Da.

— Ești sigură?

— Nu urci să-i zici la revedere lu’ mama?

I-am explicat mamei că pleca devreme a doua zi. Și am luat-o spre camera mea.

— Nu stai un pic cu mine?

— Trebuie să-mi fac ghiozdanul…

— Deci… Eu mă dau peste cap să mă duc la cumpărături când ies de la birou, ca să putem mânca acasă toți trei, fiindcă așa

fusese vorba când am plecat, iar tu mă suni în ultima clipă și-mi zici că mâncați la restaurant. Recunoaște că nu e prea plăcut. Eu nu sunt probabil așa interesantă ca el. Și-ți dau dreptate. Îți dau dreptate cu dragă inimă. Dar nu sunt la dispoziţia voastră, ca să știi. Și-o să țin minte data viitoare.

— Pot să mă duc să mă culc acum, sau trebuie neapărat să vorbim despre asta?

M-am dus la mine-n cameră. Am închis ușa. A ciocănit câteva minute mai târziu.

— Da, ce e?

Plângea stând în picioare în prag.

— Nu sunt prea în formă în clipa asta, iartă-mă. Și nici n-am avut o zi ușoară la birou. Mă gândeam c-o să mă mai destind cu voi la masă și-am fost un pic dezamăgită, atâta tot. Nu-i nimic. O să treacă. Dar nu trebuie să ne enervăm amândouă. Bine? Și tu, la tine cum a fost?

— Știi ce mi-a zis? Că am ochii mamei lui…

— Deci de la el e tot, dacă-nțeleg eu bine. Ți-a zis dacă se-ntoarce curând?

— Poate mergem la Paris data viitoare.

Ca să știm că ne gândim una la alta, băteam ușor de trei ori în peretele care despărțea camerele noastre. Am bătut. Ea a răspuns. Am stins lumina.

Nu puteam să dorm. Mă gândeam.

Îmi spuneam că am greșit și evaluam deciziile proaste pe care trebuia să mi le-asum. Îmi propusese să cheme un taxi. În loc să zic „da“, zisesem „te aștept“. Mă rugase să-i pun mâna pe frunte, asta nu-mi reproșam. Dar, când îmi spusese să mă-ntind lângă el, m-am gândit că ar fi trebuit să refuz. M-am judecat pentru comportamentul meu incoerent, n-aveam cum să mă întind lângă el și să m-aștept să-nțeleagă că-mi doresc o relație normală. Credeam c-aș fi putut evita un asemenea gest, o asemenea reacție, că eu greșisem. Pe moment fusesem conștientă de ce fac. Existase toată ziua o brumă de vinovăție în capul meu.

Am preferat să-mi imaginez că am și eu răspunderea mea în loc să mă simt un om pasiv, care cedează fără să facă absolut nimic. Mi-am construit o vină. M-am gândit că aș fi putut schimba

cursul acelei seri dacă m-aș fi purtat altfel. Așa gândeam după ce bătusem ușor de trei ori în perete, era modul meu de-a nu privi realitatea în față. Știam ce-nseamnă faptele tatălui meu. Am preferat să mă consider o persoană cu caracterul ei, cu defectele ei, care face greșeli și le regretă încercând să adoarmă.

A doua zi, în pauză, am vorbit cu Véronique despre ce meserii ne-ar plăcea să avem, despre limbile pe care am vrea să le învățăm și despre părinții noștri. Mi-a zis că tatăl ei seamănă cu Jacques Brel. Am avut o discuție despre genul ăsta de înfățișare și de șarm.

— Și la tine, tatăl tău cum e?

— Brunet, nici scund, nici foarte înalt, cu părul puțin mai lung la ceafă.

— Și cartea lui, apare curând?

— Nu chiar acum, e mare, înţelegi. Trebuie să verifice toate ipotezele. Acum are de mers la Carcassonne să vadă inscripțiile de pe morminte, poate mă ia și pe mine. Și scrie și-o carte despre literatura catalană.

— Ce noroc că ai așa un tată. Mi-ar plăcea mult să-l cunosc.

— Vine săptămâna viitoare. O să ți-l prezint.

Am făcut lista fetelor pe care voia să le cheme la ziua ei, mai era puțin pân-atunci. Eu scriam numele pe care le spunea.

— Fabienne…

— A, nu. Fără Fabienne.

Părul roșcat, pielea albă, coșuri pe gât, un nume care li se părea tuturor caraghios, motiv de râs când profesorii făceau prezența, Fabienne era țapul ispășitor al clasei.

— Ba da. Ca s-avem de cine să râdem.

Véronique propunea să mergem într-o pădure de pe lângă ea și s-o facem cumva să se rătăcească pe-acolo, ca să-i fie frică și să plângă.

Weekendul următor, tatăl meu a venit să mă ia de la școală. Ne däduserăm întâlnire în parcarea din Place Godinot. Mi-ar fi plăcut mai mult în fața porții cu grilaj ca să-l vadă toată lumea. Nu era niciun DS alb. M-am gândit că n-a venit. Am dat o tură prin piață, simţind că mi se strânge stomacul de frică. Era la

volanul unui CX. Cu geamul deschis, cotul pe portieră, fuma.

— Pot să mă duc după Véronique? I-ar plăcea mult să te cunoască.

Am fugit până la poartă.

— Vino. E în Godinot.

Am făcut prezentările. Ea a plecat.

Ca să scape de drumurile de la hotel la apartament, rezervase două camere. Seara, după masă, m-a dus în a mea. A intrat în baie. A ieșit gol de la brâu în jos. Nu mai văzusem niciodată un sex de bărbat. Realitatea nu se potrivea cu ce-mi imaginasem eu. Stăteam pe pat. A venit lângă mine. M-a învățat cuvintele „erecție“ și „felație“. M-a pipăit pe sâni prin pulover. Mi-a luat mâna și și-a pus-o pe penis. Mi-a arătat cum s-o mișc în sus și-n jos ca să-l mângâi.

M-am întors acasă duminică seara. Mama stătuse tot weekendul singură. Se dusese la cinema.

— A fost frumos filmul?

— Păi, ce să zic, nu-i nicio distracție. Toată lumea e cu cineva, iar tu, și tu pe-acolo, singură cuc, ca o idioată.

— A fost frumos filmul, sau nu?

— Nici măcar. Dar sunt cam la pământ oricum în clipa asta. Nu-ți face griji, o să treacă. Și la tine, cum a fost?

— Foarte bine.

Denaturarea adevărului, pe de-o parte tăcerea totală, pe de alta punerea într-o lumină exagerat de bună, presupunea eforturi mari. Trebuia să omit felii întregi de realitate, să subliniez lucrurile pozitive, să mă prefac că am uitat unele scene, să mențin pe linia de plutire un nivel de demnitate. Aveam o perioadă de referință. Cele opt zile dintre întâlnirea de la Strasbourg și sărutul pe gură de la Gérardmer. O unitate de măsură. Bucuria pe care o simțisem între datele astea două. O metodă. Trebuia să pot pretinde, față de mine însămi, că sunt fericită. Pe mine era necesar să mă conving. Trebuia să tratez cu dispreț scenele care fuseseră prea mult și să le consider niște reziduuri de aruncat.

1. Parc mare, cel mai vechi din Strasbourg, vizavi de sediul Consiliului Europei.
2. „Virginie are paisprezece ani“ (fr.).
3. În dialectul picard, *hortillonnages* – terenuri mlăștinoase de pe valea râului Somme unde se cultivau legume.

Era pasionat de aviație și făcea cursuri de pilotaj. Și-a luat licența. A venit să mă ia cu avionul ca să mergem la Touquet. La aerodrom, mama l-a întrebat dacă e sigur zborul. Cu el am zburat amândouă pentru prima oară. Ea a plecat apoi. Am decolat. Avionul era roșu cu alb. Un avion privat mic cu elice. În cabină răsuna huruitul motorului. Folosea alfabetul aviatic ca să comunice cu turnul de control. Avea în denumire „Bravo“ și „Delta“. Am făcut poze cu un Instamatic micuț. Vremea frumoasă. Terenurile cultivate, despărțite prin linii geometrice. Aripile roșii care se profilau pe cerul albastru.

Mi s-a făcut greață. M-am concentrat la priveliște ca să-mi iau gândul.

— Simt greu la inimă.

— N-aud.

Am țipat peste huruitul motorului.

— SIMT. GREU. LA. INIMĂ.

— Unde simți greu?

— La inimă.

— Arată-mi, nu-nțeleg.

Am dat din mână în zona din jurul diafragmei.

— E de la inimă, e grav…

— Nu, dar nu mi-e bine, simt greu la inimă.

— Nu știu expresia asta.

M-am întrebat dacă nu se zicea așa decât în Châteauroux.

— Îmi vine să vomit.

— Ți-e greață?

— Da, asta e.

— Atunci nu mai spune că simți greu la inimă, e absurd. Abține-te și tu. Dac-ai ști cât costă să închiriezi un avionaș ca ăsta…

L-am fotografiat pe pista de aterizare. Cu o mână pe avion, zâmbea și se uita în obiectiv, cu șoldul ușor ridicat.

Hotelul era pe Rue de Paris, la doi pași de Rue Saint-Jean, în centrul zonei animate. Un bulevard se întindea de-a lungul mării. Pe plajă se plimba o femeie. I s-a părut înduioșător cum se clătina pe picioare. Ceva mai departe, mi-a arătat un bărbat care călca apăsat și s-a minunat de diferențele dintre sexe.

— Ție-ți pare bine că ești femeie?

— Da.

— De ce-ți pare bine că ești femeie?

N-am găsit niciun argument. N-am știut să-mi justific răspunsul. N-am putut să explic.

Carturi cu vele goneau pe nisip, propulsate de vânt. Ne-am oprit să le privim. Un tip a strigat la altul, care mergea pe plajă:

— Vino-ncoace. Te duc eu. O să vezi, e fantastic.

Celălalt i-a făcut semn cu degetul că nu.

— Ba da, vino. Hai. O să vezi, e extraordinar.

Tatăl meu i-a strigat bărbatului:

— Şi pe mine? Mă duceți și pe mine?

Bărbatul s-a uitat la el cu un aer de superioritate.

— Nu v-am invitat pe dumneavoastră. Am invitat un prieten.

Am avut două gânduri paralele:

Ăsta nu-și dă seama că pierde ocazia să cunoască un om extrem de inteligent.

Na, ia de-aici. Nu-ți strică să dai chix şi tu o dată-n viață.

Am zis tare:

— Putea să te ia și el măcar o tură…

Nu l-am contrazis niciodată în față. Intram mereu în logica lui. Nu i-am adus niciodată argumente care să le infirme pe-ale lui. Nici măcar în probleme mărunte. Îmi țineam părerile pentru mine. Mi-era frică să fiu o persoană de față cu el. Să nu mi se spulbere perspectiva. N-am avut niciodată puterea să spun că gândesc altfel.

Pe Rue de Paris colț cu Saint-Jean era o cafenea foarte frecventată. Stăteam lângă geam. Mi-a arătat doi bărbați care mâncau în spate de tot.

— Îi vezi pe bărbații ăia doi?

— Da.

— Sunt împreună. Știi cum fac dragoste bărbații?

— Nu.

— Unul îl penetrează cu penisul în anus pe celălalt. Am fost și eu odată aproape să am o experiență homosexuală, cunoscusem un tip, trebuia să ne-ntâlnim seara într-o rulotă... Eu m-am dus, el n-a venit. Îmi pare rău că s-a întâmplat așa, de-atunci nu s-a mai ivit ocazia. Trebuie să ai experiențe. Nu trebuie să vorbești în necunoștință de cauză.

Era frumos. Oamenii ieșiseră la plimbare pe străzi. Cupluri, familii.

— Mergem să dăm o raită pe-afară?

— E obositor să pilotezi un avionaș ca ăla, să știi, simt nevoia să mă odihnesc puțin.

Citeam în pat. Camera era scăldată în lumina soarelui. A bătut cineva la ușă. M-am dus să deschid.

— Ieșim?

Mi-a luat mâna și și-a pus-o pe piept.

— Simți cum îmi faci inima să bată?

S-a întins în patul meu. M-am gândit cât timp mai rămânea să dăm o raită prin oraș.

— Vino lângă mine, trage un pic jaluzelele.

Mi-a strecurat mâna pe sub pulover.

— De ce faci asta?

A șoptit:

— Pentru că te iubesc, Christine. Zâmbește-mi. Vrei?

Și-a apropiat gura de a mea, mi-a prins buzele între ale lui și a-nceput să le muște uşor. Îmi curgea saliva pe bărbie. Mi-a tras fermoarul de la pantaloni. Mi i-a dat jos. Corpul meu era gol până la brâu.

Stătea sprijinit în cot și se uita la mine.

— Ești frumoasă.

A băgat capul între picioarele mele. Era o situație pe care nu mi-o imaginasem niciodată. A vorbit despre forma sexului meu, despre culoare, miros. L-a mângâiat.

— E bizar, am sexul transpirat.

— Nu e transpirație. Asta înseamnă că iubești.

A făcut observații despre gust. Mi-a băgat un deget în vagin.

Degetul a intrat mai adânc.

— Pentru un bărbat e greu, să știi, când dorește o femeie ore-ntregi. Fără să se poată elibera. Uită-te la sexul meu. Vezi? Pune mâna. Vrei să pui mâna?

N-am sesizat nicio privire bănuitoare sau mirată la personalul hotelurilor. Am mers la cinematograful de la cazinou. Am văzut un western italienesc cu Terence Hill. *Mă numesc nimeni*. I s-a părut amuzant. Minorii n-aveau voie la mesele de joc. A dispărut într-o sală. L-am așteptat într-un hol mare cu lumină artificială. De vârsta mea, singur pe o banchetă, nu mai era nimeni.

A doua zi ne-am plimbat printr-o pădure de pin presărată cu vile luxoase. Se dădea în spate, se prefăcea că estimează valoarea uneia și raporta apoi estimarea la numărul de exemplare în care ar fi trebuit să i se vândă cartea ca să și-o poată cumpăra. Râdeam și mă duceam în fugă la alta.

— Și asta de-aici?

— A, asta... asta de-aici e foarte frumoasă...

La restaurant, cu pantoful lipit de-al meu, mă privea fix.

— Mi se scoală.

— Și dacă-mi irosesc viața...

— Dimpotrivă. Nu riști nimic cu un bărbat care te iubește.

— De ce dimpotrivă?

— Câștigi timp. Femeile se plâng mult de problemele pe care le au cu bărbații. Cei mai mulți nu sunt atenți cu ele. Nu știu cum să le facă să se simtă bine. Nu știu ce le place. Tu o să ai experiență cu cineva. O să ai un termen de comparație.

— Și-atunci de ce zice toată lumea că e periculos? De ce e interzis?

— N-a fost mereu așa. În unele societăți, foarte evoluate, era, dimpotrivă, semn de distincție, de superioritate. Era un privilegiu al faraonilor să se poată căsători cu fetele lor, iar în anumite civilizații, o emblemă a marii aristocrații.

— Da, dar noi nu mai trăim în civilizația aia.

La Touquet, și-n alte locuri, mi s-a întâmplat să-l văd deschizând ochii și, când îmi descoperea chipul pe pernă, părând

că mă iubește. Au existat probabil sentimente. Nu pot să pun totul pe seama manipulării. Ar părea un pic prea simplu.

Mama a venit să mă ia de la aerodromul din Reims. Au schimbat câteva cuvinte. El a decolat din nou spre Strasbourg.

Seara, la televizor era o emisiune cu Gilbert Bécaud. Un cântăreț care mie și mamei ne plăcea mult. Era invitat cu tatăl lui, cântăreț și el. Am zis:

— Tre' să fie grozav, când ești pasionat de ceva, să ai un copil care să aibă aceeaşi meserie ca tine.

— Da. Și, după cum vezi, uneori copilul e mai bun decât părintele.

— De ce-mi zici asta? Mie sigur nu mi-ar ieși la fel de bine, orice-aș face.

— N-ai de unde să știi.

— Tu chiar nu-ți dai seama de nivelul lui. Nu știi cât e de greu să-nveți o limbă străină. Și la ce nivel trebuie s-ajungi ca să fii interpret. N-are nicio noimă să-mi zici c-o să fiu mai bună decât el, fiindcă n-am cum. Eu nu sunt bilingvă. N-am fost niciodată în Germania. N-am fost niciodată în Anglia. Cum aş putea să reușesc?

— Poate c-o să faci altceva. Și poate că ce-o să faci tu, în domeniul tău, o să fie mai bine decât ce face el în domeniul lui.

— Chiar nu-nţelegi. Nu-mi doresc alt domeniu. Pe mine limbile străine mă interesează. Asta-mi place. Ăsta-i domeniul care mă interesează.

— Spune-i asta cuiva care te-nțelege. Nu mai e mult şi se-ntoarce.

De Paște am mers la Châteauroux. Am trecut pe la service-ul prietenului meu din copilărie, Jean-Pierre. Avea o salopetă pătată de ulei. A vorbit mama. Noi abia dac-am schimbat o privire. El părea stânjenit. La fel eram și eu.

A doua zi, familia s-a strâns la unchiul și la mătușa mea. Cineva a întrebat-o pe mama:

— Și serviciul?

— Mi se pun bețe-n roate.

— O să treci și peste asta, Rachel, la cât de deșteaptă ești tu!

— Christine crede că-s proastă.

— Tu? O, nu, asta chiar nu.

Privirile s-au întors spre mine, pline de reproș. Mi-am zis c-ar fi văzut ce-nseamnă să fii deștept dac-ar fi fost și tatăl meu cu noi la masă.

Aveam o „rochie-sac“ roșie, cu o eșarfă indiană înnodată la gât. Am întins mâna spre o farfurie plină cu figurine de ciocolată, iar mătușa mea a-nceput:

— Ei, Christine, văd că-ți place și-acum ciocolata.

La întoarcere am vomitat. Ghemuită deasupra unui șanț. Mama îmi ținea părul să nu vină în față.

În mașină m-am gândit că, dacă mi-ar fi pus vreo întrebare acolo, pe loc, dac-ar fi zis ceva de care să m-agăț, aș fi încercat să-i spun ce se-ntâmpla cu tatăl meu. Așa, din senin, n-aș fi reușit.

La Reims, mama a început să-și facă prieteni. O mână de oameni mai singuri sau abia veniți în oraș. Un anticar, un tip care lucra în asigurări, un inginer chimist de origine indiană, o femeie de vârsta ei care avea două fete. Inginerul chimist îi plăcea. I se părea că e prea tânăr pentru ea. Avea treizeci și unu de ani. Ea, patruzeci și doi.

Tatăl meu m-a sunat când a avut o misiune la UNESCO să-mi propună să ne vedem la Paris.

— Mi-ar plăcea mult să am cu tine o relație cum au alți copii cu tatăl lor. Mi-aș dori să văd cum e. Mi-aș dori foarte tare să știu. Am nevoie de asta. Ai fi de acord?

— Bineînțeles. Nu asta e cel mai important între noi.

Am plâns de fericire la telefon.

— Mi-era teamă că n-o să vrei...

Hotelul se afla pe Rue de Richelieu. Se intra pe o ușă dublă de sticlă. Un preș se întindea în prag de la un capăt la altul, pe el scria „Hôtel de Malte“. Mi-am lăsat rucsacul în camera mea. Am

făcut dreapta spre Sena. L-am luat de braț. După câțiva metri a zis:

— Îți dai seama ce faci acolo?

— Ce?

— Îți dai seama că-ți lipești sânul de mine?

— Nu.

— Ești sigură că nu e voit?

— Da. Deloc.

— Nu faci intenționat?

— Îți spun sigur că nu.

— Oricum, să știi că mi se scoală.

Mi-a rămas totul întipărit în memorie. Senzația staturii mele în spațiu. Raportul dintre înălțimea clădirilor și lățimea șoselei. Cei cincizeci de metri de la intrarea în hotel până unde se termina trotuarul. Spațiul se lărgea, apoi se îngusta. Lucrurile pe care le simțeam. Frica. Tristețea. Contrabalansate de bucuria de-a hoinări prin Paris. Speranța de-a sta afară cât mai mult posibil. Și obsesia de-a vedea tot.

Camera mea avea două ferestre mari care dădeau spre stradă. Cu o privire emoționată, se lovea ușor cu vârful sexului de intrarea în al meu. I-am pus mâna pe piept.

— Stai. Aș vrea să-ți zic ceva.

S-a trântit pe-o parte.

— Aș prefera să nu intri în vagin. Și să nu mă dezvirginezi tu. Vrei?

— Nu-ți face griji, rămân pe margine. Doar mai lasă-mă un pic. E așa de bine.

— Nu intri, da? Altfel n-o să mai am ce să descopăr mai încolo, când o să fiu cu un băiat.

— Nu-ți face griji.

M-am gândit: poate m-am înșelat în privința lui. Nu e egoist, înseamnă. Se gândește la viitorul meu. Nu se gândește doar la el. Poate l-am judecat prea aspru. N-am destulă încredere în el. Asta nu e bine. E o greșeală.

— Nu te-aș obliga niciodată să faci ceva ce nu-ți dorești. Și o s-avem tot timpul să facem asta mai încolo.

Mi-am zis că a renunțat la un lucru important pentru el. Am considerat că e o bătălie câștigată. Am văzut înțelegerea asta ca

pe-o victorie. Un pact. Un târg între două părți care au tratat de pe picior de egalitate. Ca urmare a unei negocieri pe care am dus-o eu. M-am gândit că am fost isteaţă, că m-am apărat bine, că am reușit să păstrez ceva esențial pentru viitorul meu. Eram mândră că mi-am salvat o parte din corp și din intimitate. Nu mi-am zis că e interesul lui, în caz de denunț și de control medical. Nu era o victorie totală. Doar parţială. Eram conștientă. Știam că vor exista stricăciuni. Am avut tot weekendul impresia că două mâini mă strâng de gât, apăsându-mi glota.

Comitetul de întreprindere al serviciului de Securitate Socială a organizat o excursie la Amsterdam. Mama ne-a înscris și pe noi. Ceilalți participanți erau cupluri. Eu eram singura adolescentă. M-am purtat urât cu ea. Aveam o rochie cu flori pe fond bleumarin. La un debarcader, pe canal, s-au făcut poze. Mi-a arătat una când ne-am întors, după ce au developat filmul.

— Uite ce față drăguță făceai!

Aveam o figură foarte serioasă. Mă îngrășasem. Eram urâtă.

În vară am stat trei săptămâni la o familie germană, unde era o fată de vârsta mea. Seara vorbeam cu băieți în fața blocului. O prietenă din Châteauroux m-a invitat la Saint-Jean-de-Monts. Familia ei avea o casă lângă plajă. La sfârșitul lui august m-am întâlnit cu tatăl meu la Londra. Hotelul era la Marble Arch. Ferestrele dădeau spre Hyde Park. Mi-a povestit de o studentă la Sciences Po[1] de care era îndrăgostit. O chema Marianne. Ca să-nțeleg atracția, mi-a dat exemplu corpul ei plin de alunițe, care pe el nu-l deranjau, deși în general nu-i plăcea asta. Legat de sâni a zis:

— Sânii foarte mici pot fi înduioșători.

Am mâncat de prânz la un *steak house* de pe strada mare care ducea în City. Fleet Street.

— Marianne și-a dat seama de relația pe care-o avem noi.

— Cum?

— După cum i-am povestit despre tine, bănuiesc.

— Și nu ți-e teamă c-o să spună?

— Deloc.

— Și n-a zis nimic?

— Nu. Dar a existat un zâmbet foarte tandru între noi.

— Poate n-a înțeles.

— E o fată foarte inteligentă. Cu o gândire foarte deschisă în privința sexualității. N-are nimic împotriva sodomiei, din contra. Și e minunat când fac asta cu ea. Se culcă și cu negri uneori, pentru plăcere.

— Și dacă vorbește, totuși?

— O să neg. O să fiu categoric. O să zic „nu, cum, în niciun caz“.

Rezervase o singură cameră. Poate pentru că eram în străinătate. S-a dezbrăcat cum ne-am întors.

— De ce ți se scoală mereu? Nici nu știu cum arată un sex de bărbat când nu se scoală. N-am văzut niciodată.

A râs ca un adult la vorbele unui copil.

— Multe femei și-ar dori să fie în locul tău, să știi, dacă te-ar auzi vorbind așa. Ele se plâng mai degrabă de contrariu, în general. Le place să fie dorite de un bărbat. Tu ești prea răsfățată…

Mi-a zis să mă întind peste el invers, cu picioarele spre pernă și capul spre marginea patului, astfel încât să-i ajung cu vulva deasupra feței și cu gura pe sex.

— Mai jos un pic. Așa… Acum bag-o-n gură. Încă puțin. Ai grijă la dinți. Mmmm…

Seara am mâncat la un restaurant italienesc din Soho. A cărui fațadă era vopsită în albastru. Un splendid albastru-indigo.

— Aș putea să-i cunosc curând pe copiii tăi?

— Nu sunt toți elevii ca tine, din păcate, Antoine trece-ntr-a șasea[2], iar Loulou repetă anul. Mama lor e foarte îngrijorată.

— De-asta nu pot să-i văd?

— Astrid se teme să nu-i afecteze la școală, cred.

Se simțea umflat. S-a plâns că n-apucă să i se facă foame între mese.

La hotel s-a închis în baie. Eu stăteam la fereastră. Mă uitam la copacii din Hyde Park. Îl auzeam icnind ca și cum n-ar fi reușit să-și facă nevoile. M-am gândit că e scârbos. În capul meu era un sentiment clar, care nu lăsa loc niciunei vinovății.

Mama a venit să mă ia de la gară.

— Mă bucur că m-am întors. Mă săturasem.

— Te-a dezamăgit orașul?

Cuvintele n-aveau pe unde să iasă. În gât mi se punea un nod din ce în ce mai mare. Ce era-n el rămânea comprimat în capul meu. Partea bună, n-au trecut pragul când am ajuns acasă. Școala se desfășura normal. Se dezbăteau probleme sociale. Statutul femeilor, avortul, pedeapsa cu moartea. Mi se părea interesant. A venit un medic să țină o conferință despre contracepție pentru clasele a treia[3]. A comparat pilula cu o piatră care se introduce în vaginul unei cămile. I-am dat un cot lui Véronique.

— Hai să mergem.

A ridicat din umeri. Am ieșit din sală. Singură. N-a venit

nimeni după mine.

Mama punea cumpărăturile în cămară, lângă bucătărie. Am mâncat BN cu cremă de ciocolată, Petit-Beurre, pâine prăjită. Am terminat toate pachetele. Nu mă mai puteam opri. Am prăjit niște pâine rămasă din ajun pe flacăra de la aragaz. Am uns-o cu unt.

Tatăl meu suna întotdeauna când era la birou. Niciodată în weekend sau seara. Am auzit telefonul. Găsise o casă la țară în Isère pentru vacanța din februarie.

Când a venit, mama s-a dus în bucătărie și a deschis ușa de la cămară.

— Ai dat gata un pachet întreg de pâine prăjită! Așa de foame ți-a fost? E prea mult, Christine. Mănâncă și tu câte-un pic, da? Trebuie să te hrănești cu chestii sănătoase. Mă gândeam să fac niște andive cu șuncă.

Împlineam curând cincisprezece ani. Ziua mea pica în săptămâna cu vacanța. Mă bucuram la gândul c-o s-o sărbătoresc cu tatăl meu. Era prima oară. La casă se ajungea pe un drum înfundat, prelungit de o potecă în pantă care urca pe munte.

De ziua mea am fost la Grenoble. În mașină, arătându-mi versanții unei văi, m-a învățat cuvintele *adret* și *ubac*[4]. Pusesem la casetofon Albinoni. Ne-am plimbat o oră printr-o librărie. Apoi am intrat într-un magazin de bijuterii. Mi-am ales un ceas mic de metal suflat cu argint.

Pe drumul de întoarcere am stat întinsă pe cele două scaune. Cu o mână conducea, cu cealaltă mă mângâia pe fund. Am oprit într-un sat care figura în ghidul Michelin și am admirat acoperișurile cu dale de piatră înzăpezite. Am făcut cumpărături la băcănie. Am vizitat biserica. Nu era nimeni. Mi-a zis să mă duc cu el în confesional și să i-o sug. În mașină am zis:

— Nu e bine să ai relații de felul ăsta cu tatăl tău. Mi-e teamă c-o să am probleme din cauza asta.

— Dimpotrivă.

— Așa zici mereu. Și dacă n-o să fie cum zici tu?

— Nu-ți face griji.

Aranjam cumpărăturile în bucătărie, el era la baie. Mi-a zis să-i aduc o clementină. Așezat pe capacul toaletei complet gol, a pus sferturi pe sexul lui în erecție ca să le iau cu gura, în genunchi

între picioarele lui desfăcute, și mi-a ridicat tricoul ca să-mi atingă sânii în timpul ăsta. Pe chip îi alternau două expresii. Râsul, veselia. Și uimirea.

Camera lui dădea spre grădină. A mea, spre fundătură. Noaptea a venit în patul meu. S-a lipit de mine. Mi-a ridicat cămașa de noapte până la mijloc.

— Dorm.

— Am chef de tine.

Era deasupra mea. Se lovea ușor cu sexul de intrarea în vagin.

— Nu…

— Vino sub plapumă, atunci.

A ejaculat în gura mea. Am scuipat sperma în toaletă. M-am culcat la loc. După ce se termina, nu mă mai gândeam la asta. Ca la o muncă de la care nu poți să te sustragi și de care scapi la un moment dat. Mă prefăceam că nu știu c-o să-nceapă iar.

Au existat încercări de sodomie atunci.

Am fost singură cu el toată săptămâna. Fără nicio întrerupere, în afară de câteva mese la restaurant.

I-am făcut poze în grădina însorită. Avea un pulover shetland maro-deschis, care i se mula pe burtă, și se uita în obiectiv zâmbind.

Véronique fusese la La Plagne cu părinții și fratele ei. Schiaseră.

— Și tu, unde-ai fost cu tatăl tău?

— La țară, în Isère, și dup-aia la Grenoble de ziua mea.

Am ridicat mâna la care aveam ceasul.

M-a cuprins dintr-odată un val de emoție.

— Chiar ești prietena mea cea mai bună, să știi, Véronique.

N-a scos o vorbă.

— Mi-ar plăcea mult să ne vedem și mai încolo, chiar și când o să fim mari, chiar și peste douăzeci de ani. Când o să lucrăm și-o să avem copii.

— …

— Ţie nu? Ție nu ți-ar plăcea?

— Eu nu știu ce-o să fac peste douăzeci de ani…

Nu mai știu la ce m-am gândit exact. Era o senzație neplăcută. Am trecut peste.

Sâmbătă, mama și cu mine am fost la Faux de Verzy cu prietenii ei. O pădure de fag pe Montagne de Reims. Duminică, la cinematecă, ne-am întâlnit întâmplător cu directorul de la serviciul de Securitate Socială și cu băiatul lui. Un tânăr înalt și slab, cu părul lung, de care-mi mai povestise. Era un elev strălucit. Părinții și profesorii voiau să facă Sciences Po. El voia să fie prof de engleză.

Tatăl meu m-a invitat la Strasbourg în vacanța de Paște. Soția și copiii lui erau plecați. M-a adus în vizită la apartamentul familiei. Deschizând o ușă, mi-a zâmbit.

— Dormitorul conjugal…

Dădea spre Orangerie.

Mi-a arătat camera băiatului lui, care avea nouă ani. Şi pe-a fetei lui, care avea șapte. Mă gândisem să stau într-una din ele. Paturile erau mici, spațiul, ticsit de jucării.

În sufragerie se afla o canapea extensibilă.

— Pot să dorm acolo?

A căutat un așternut în dulapuri. N-a găsit.

Stăteam singură toată ziua. Puneam deoparte cărți și filme. Știam că n-o să am timp să le citesc și să le văd pe toate. Totul avea culoarea unei lipse.

Sâmbătă, la trezire, se uita la mine cu o privire fermecată.

— Ești frumoasă.

S-a așezat deasupra mea. Sexul i se scula între coapsele mele.

— Ești foarte frumoasă. Ai putea să ai bărbați foarte frumoși.

Admiţând că am niște atuuri fizice, previziunea asta nu mi-a adus nicio satisfacție. Surpriza părea să se amestece cu o senzație nedefinită de rău.

— Așază-te pe burtă.

Mi-a uns anusul cu vaselină, vorbindu-mi la ureche.

— O să fie foarte plăcut, o să vezi. Relaxează-te.

Și-a împins sexul în mine. M-a durut.

S-a oprit contrariat.

— S-ar putea să nu mai ai ocazia, să știi. Sunt bărbați cărora nu le place și care nu fac asta. Poate n-o s-o mai faci niciodată. Poate soțul sau iubiții tăi n-o să-ți facă așa ceva niciodată.

A încercat din nou.

M-a durut. S-a retras.

M-am așezat din nou pe spate. Aveam picioarele desfăcute. Se uita la sexul meu. Și-l lingea. A zis că al soției lui miroase a pește stricat, cu o față dezgustată, și că e obligat să se prefacă, de câte ori îl pune să facă asta, că nu-i place ca să n-o jignească.

— Și tu știi cât e de neadevărat.

Într-o zi din timpul săptămânii, după masa de prânz, a propus să mergem să dăm o tură pe-afară, mă bucuram c-o să ies. Era pe palier. Am tras ușa după mine, el și-a dat seama că au rămas cheile înăuntru. A urlat și a zis:

— Nu-nchizi ușa când nu eşti la tine acasă.

Am stat până la data stabilită. N-aveam nicio autonomie. Pe nimeni cu care să vorbesc. Niciun ban. Mult timp după aceea m-am întrebat de ce nu m-am întors mai devreme. De ce nu ieșeam din casă fără el. Aș fi putut să mă duc să mă plimb. Aș fi putut să ies. Aveam cincisprezece ani. Poți să faci doi, trei pași pe stradă când ai cincisprezece ani. M-am întrebat dacă aveam cheile de la casă. Nu aveam cheile de la casă.

M-a dus la gară.

Mă hotărâsem să-i spun mamei. M-am gândit la asta tot drumul. Cerul era albastru. Câmpurile se perindau pe geam. Luasem decizia. Eram convinsă. Trenul înainta printre câmpuri. Treceam prin gări. În capul meu era totul limpede. Mai aveam puțin până la Reims. Șinele de cale ferată se-ntretăiau. Frânele scrâșneau. Trenul oprea curând. Mi-am pus haina. M-am gândit că e acolo, nu departe, în hol, pe peron. În mine se luptau două sentimente contradictorii. Bucuria de-a ști că o să vorbesc curând. Teama că n-o să reușesc. Mi-am luat geanta de voiaj. Eram în picioare în fața ușii de la vagon, gata să cobor. Cu inima bătând repede. Am zărit-o în depărtare pe mama. Venea spre mine. Eram hotărâtă. Am pus piciorul pe peron. Știam că n-o să fie ușor și că ei nici prin cap nu-i trecea.

— A fost frumos?

— Așa-și-așa.

— De ce așa-și-așa?

— A fost dificil.

— Ce-a fost dificil?

— El. El e dificil.

— Cum anume?

— Firea lui.

— A, știu.

„Știu“ a aruncat totul în aer.

Cuvintele s-au dus din nou în gât. A apărut iar nodul. N-am mai spus.

Am mers în liniște în camera mea. Am desfăcut geanta și mi-am pus lucrurile la loc.

Mi-a reproșat că sunt ursuză și că am dispărut cum am ajuns.

— Scuză-mă, mamă, nu mă simt bine.

Am început să plâng.

— S-a întâmplat ceva deosebit?

I-am povestit faza cu cheile.

— Mi-a zis că nu-nchizi ușa când nu eşti la tine acasă. Îți dai seama cât de rău a fost? Să-mi zică asta? Mie?

— Așa a fost toată săptămâna?

I-am povestit, sperând c-o să pot să strecor și ce voiam să-i zic cu adevărat, întâmplarea cu sticla de lapte pe care uitasem s-o pun la frigider după micul-dejun și cum începuse să țipe la prânz, când se-ntorsese și-o văzuse pe masă.

Când trenul ajunsese în Reims, luasem decizia. Mă gândisem la asta tot drumul. Eram convinsă. Știam că o să fi greu. Nu mă gândeam c-o să cedez așa de repede. Abia am reușit să transmit mesajul că nu era așa de minunat cum pretinsesem pân-atunci. Am deviat. N-am fost în stare.

Rarele dăți când mă hotăram să vorbesc, o fisură cât de mică dac-avea, avântul mi se făcea țăndări. Cea mai mică frână, cea mai mică întrerupere, cea mai mică oprire mă împiedica să continui.

Aveam două metode să rezist, cu două scopuri opuse. Eram împărțită între ele.

Să vorbesc. Să rup tăcerea. Pentru asta, era nevoie să văd lucrurile. Să le știu. Să le fac să existe în capul meu. Să mi le reprezint mental. Să îndur imaginile. Să trăiesc cu ele. Să găsesc cuvintele care trebuiau. Să le exprim.

Să tac. Asta mă ajuta să n-am nicio imagine în minte, să mă prefac mai departe. Să nu știu de-adevăratelea, să nu-mi fie frică, să nu dau viață îngrijorării, să nu dau realitate senzației că am o viață distrusă. Care exista în ambele cazuri și-mi provoca multă angoasă. Trebuia s-o îndur, s-o gestionez și s-o țin sub control. În cazul soluției „să tac“, angoasa se manifesta când eram cu tatăl meu, în acțiuni și detalii concrete. Trebuia să supraveghez gesturile, să negociez limite. Era o preocupare de moment. În restul timpului, puteam să am mintea goală, să nu mă gândesc, să nu știu, sau doar așa, o clipă, doar în treacăt.

Puteam să aleg între cele două soluții. Să vorbesc sau să tac. Deci, când îmi luam avânt să vorbesc, nu trebuia să fiu întreruptă. Trebuia să fiu ascultată, lăsată să merg până la capăt. Altfel schimbam metoda.

1. Institutul de Științe Politice din Paris.
2. Clasa a şasea şi în sistemul românesc.
3. Clasa a noua în sistemul românesc.
4. Versant luminat de soare, respectiv umbrit (fr.).

Mama a cunoscut un bărbat care nu prea-mi plăcea, fără un motiv anume. Seara, după masă, când se pregătea să plece, m-a rugat să mă duc să iau o carte din mașina lui. În lift, el m-a sărutat pe gură. I-am zis mamei când am urcat înapoi.

— Așa deci. Ești sigură? Nu m-aș fi așteptat la asta din partea lui. N-a fost un pupic afectuos? Ești sigură? Ivan e rus la origine, să știi… O să vorbesc eu cu el.

A doua zi mi-a zis ce-au vorbit:

— Așa. Nu e deloc cum ai crezut tu. E-așa cum mă gândeam eu, pentru el ești ca fata lui și, cum el e rus la origine, se mai întâmplă să-și pupe copiii pe gură. N-avea nicio intenție deplasată. I-a părut rău c-ai înțeles așa. Și a adăugat: „Să-i spui că nu mă interesează absolut deloc fetițele de vârsta ei".

— Oricum nu-mi place de el.

— Ai tot dreptul din lume, dar Ivan e un om care mie-mi face mult bine.

Dorința mea de-a vorbi a mai slăbit după episodul ăsta.

Aveam alte modalități de-a rezista. Ce simțeam eu nu se înscria pe un singur palier.

Încă aveam un procent semnificativ de speranță. Mă gândeam că relația cu tatăl meu ar putea să se schimbe. Aveam impresia că o legătură normală n-ar fi fost imposibil de obținut. Probabilitatea unui acord între noi mi se părea reală. Speranța asta nu mi-am pierdut-o mult timp. În ciuda tuturor lucrurilor. Și credeam în ideea c-o să-mi cunosc sora și fratele vitregi.

Nu-mi făceam iluzii. Știam că tatăl meu își impune voința asupra mea, că singură n-am cum să mă opun. Eram conștientă. Înțelesesem. Nu stătea în puterea mea. Era prea greu. N-aveam destulă forţă pentru asta. Trebuia să smulg de la el acordul, să-l conving. Știam c-o să fie dificil. Încercam.

Un procent semnificativ de speranță. O lipsă de iluzii și încercări de a-l convinge. Dacă nu obțineam un acord, mai aveam

o singură variantă: să trăiesc cu asta.

Ceea ce însemna: să renunț la persoana care eram, să accept să devin altcineva. Era ultima mea posibilitate. Exista undeva la mine-n cap în caz de eșec. Dacă nu mergeau celelalte. Și că nu mai era altă ieșire. Să accept să n-am viață, să am o viață ratată, să mă adaptez. Îmi spuneam că nu-i așa de grav. Era o ultimă posibilitate. Ca să mai trăiesc dacă celelalte căi eșuau. Nu era soluția pe care o preferam. Era soluția disperată. Dar nu era sinucidere. Nu era moarte. Presupunea o schimbare radicală de viziune față de ce-mi imaginasem despre persoana și viitorul meu, dar nu era sfârșitul. Mă lăsa să-l aștept.

Speranța în ciuda tuturor lucrurilor. Conștiința faptului că nu puteam să lupt singură cu voința tatălui meu. Soluția disperată.

Între palierele astea trei navigam.

Din clasa a doua[1], după Notre-Dame a urmat Jean XXIII. Sâmbăta erau băieți care așteptau fete în șaua mopedului lor. În adâncul sufletului aveam o mică speranță că vreunul mă va remarca și pe mine. Îmi spuneam, fără să știu de ce, că asta nu se poate. Véronique s-a apropiat de altă fată. Le auzeam râzând și rostind nume de băieți. N-aveam cum să concurez cu ea. M-am dat la o parte și m-am mulțumit cu Fabienne. Care era în continuare țapul ispășitor al clasei.

Mă simțeam inferioară și față de fetele de vârsta mea care se întâlneau cu băieți de vârsta lor, și față de femeile adulte care aveau relații cu bărbați, fiind pe picior de egalitate în privința asta, având aceleași aptitudini ca ele pe toate planurile, inclusiv sexual.

Am avut o relație cu inginerul chimist de origine indiană din grupul de prieteni al mamei mele. Avea treizeci de ani. Eu aveam șaisprezece.

Stăteam goi în pat, cu lumina care intra printre lamelele orizontale ale unei jaluzele.

— Ai mai făcut dragoste până-acum?

Nu i-am dat un răspuns foarte clar, ceea ce l-a amuzat.

— Nu știi?

— Sunt virgină, oricum.

Își plimba mâinile pe pielea mea din cap până-n picioare. Se oprea când ajungea la sâni, la fese și le frământa.

— Te-a penetrat cineva?

— Nu în vagin.

— Ai avut o idilă cu un băiat de vârsta ta?

— Mai mare.

— Și nu te-a penetrat?

— Nu. L-am rugat să nu facă asta.

— O să bag un deget încet de tot, să nu-ți fie frică… Hmm… e foarte strâmt. Te doare?

— Deloc.

A băgat și sexul. M-a durut un moment foarte scurt.

O fată de la mine din clasă a făcut un chef într-o vilă. O canapea capitonată înconjura încăperea. Luminile erau difuze. Un proiector, două puse pe jos. Speram să mă invite cineva la dans. Că unui băiat de vârsta mea ar fi putut să-i placă de mine era o ipoteză care mă făcea să visez. În perioada aia, șaisprezece-șaptesprezece ani, am început să mă gândesc că poate incestul nu era străin de imposibilitatea pe care o simțeam.

M-am întâlnit cu tatăl meu la Paris weekendul următor. A venit să mă ia de la Gare de l'Est[2]. M-am urcat în mașină spunându-i:

— Ai fi de acord să avem şi noi un weekend normal? Măcar o dată, să vedem dacă se poate?

— Sigur.

Nu mai aveam iluzii în legătură cu cât valora cuvântul lui. Dar nici altă soluție.

Am luat masa la un restaurant scandinav de pe Champs-Élysées. El citea ziarul cu paginile desfăcute în fața mea. Pentru oameni probabil eram o copilă cu care n-aveai nimic interesant de vorbit. Sau cu care stai de multă vreme, care e sigură că e iubită și n-are niciun motiv să se simtă neglijată.

— Ar trebui să port ochelari, știai?

A lăsat jos ziarul. Pe față i se citea o infinită tandrețe.

— Of, Christou… Din cauza mea… Numai și numai din cauza mea…

— Nu din cauza ta, și mama poartă ochelari.

Când ne-am întors în mașină, mi-a pus mâna între picioare.

— Nu te ții de promisiuni. Nu facem niciodată cum vreau eu.

Și-a retras-o enervat, a pus-o pe volan și a băgat cheia în contact.

— Te duc înapoi la gară.

— Mă duci înapoi la gară? Nu mă duci înapoi la nicio gară!

— Nu sunt obligat să-ți suport ție reproșurile.

— Am zis că nu te ții de promisiuni. E o constatare. Atâta tot. N-am zis nimic altceva.

— Mă jignești.

Nu țipa. Era stăpân pe situație. Conducea sigur pe el. Cu gesturi precise. Coerente. Bulevardele, Rue de Rome…

— Te rog, nu mă duce la gară.

Îmi dăduseră lacrimile.

— Oamenii au și ei sentimente, și tu le calci în picioare. Termină cu plânsul, parc-ai fi copil mic.

Am așteptat trenul în hol, pe partea care dădea spre Rue d'Alsace. Erau câteva rânduri de scaune portocalii din plastic cu fața la chei. Stăteam acolo. Așezată. Eram pierdută, zăpăcită. Singură. Trebuia să aștept patru ore până la următorul tren. N-aveam nimic de citit la mine. Nici bani. Nu puteam să dau telefon. Între ieșirea dinspre Rue d'Alsace și ușile dinspre esplanada mare se făcea curent. Singurul lucru cunoscut din toată gara era geanta de voiaj de la picioarele mele. Am început să vorbesc cu ea de parc-ar fi fost om. I-am mulțumit că e acolo. Mi-am vărsat amarul. I-am zis că sunt supărată. Nu vorbeam cu voce tare. Mă uitam la ea. Și gândeam cuvintele.

Nu mai știu de ce i-am zis mamei că m-am întors mai devreme. Probabil din cauza firii dificile a tatălui meu.

A sunat din nou cu ocazia altei misiuni la UNESCO.

— O să am mai mult timp, o să vezi. Și o să fie mai frumos la Paris decât data trecută.

— Am cunoscut pe cineva. Mi-ar plăcea să ți-l prezint și ție.

— Ai făcut dragoste cu el?

— Da. E din Madras. Inginer chimist.

— E negru?

— Da.

— Ești conștientă că, pe piața amanților, un negru valorează mai puțin decât un alb?

A formulat argumentul pe tonul detașat al unei persoane lucide care nu face decât să constate realitatea.

Ca să ajung la Marc, trebuia să iau autobuzul și să merg pe niște străduțe unde nu era țipenie de om. Pe trotuarele pustii îmi repetam în cap: „Mă duc la amantul meu“. Mă aștepta la el acasă. Cu jaluzelele trase, cu lumina care intra printre lamele. Eram în cameră, întinsă pe burtă. Sexul lui înainta printre fesele mele.

— Nu. Asta nu.

M-am întors pe spate. El a intrat în vagin. Am avut amândoi orgasm.

— Marc, aș vrea să-ți zic ceva. Dar ar trebui să rămână-ntre noi.

— Sigur.

— Știi că pe tatăl meu îl cunosc doar de trei ani…

— Da.

— De trei ani trăiesc un incest.

— Rachel știe? I-ai zis?

— Nu reușesc.

— El era bărbatul mai în vârstă?

— Da.

— De-asta ți-e teamă când stau în spatele tău? Te sodomizează, ăsta-i motivul?

— Da.

— Tatăl tău ar trebui să-nceteze imediat. Ce te faci dac-ajungi pe la psihiatrie?

— De ce zici asta?

— Pentru că e foarte periculos pentru tine.

— Ai putea să-i zici și lui că e periculos și c-ar trebui să-nceteze?

— Dacă vrei.

— Ar trebui să-i zic și mamei, nu?

— Da.

Am aflat, ani mai târziu, că luni s-a dus s-o aștepte la ieșirea de

la serviciu și a informat-o despre faptele tatălui meu.

Seara, ea nu mi-a zis nimic. Am mâncat. Ne-am uitat la televizor. Am mers la culcare.

Noaptea a făcut o infecție la trompe și a fost internată-n spital.

L-am anunțat pe tatăl meu că nu pot să vin la Paris, dar că, după ce-și termină el misiunea, când se-ntoarce la Strasbourg, putem să ne-ntâlnim dacă trece prin Reims.

— O să ți-l prezint pe Marc.

L-a întrebat pe Marc despre munca lui. Acasă la el. Așezați la masă. Au schimbat câteva cuvinte în tamilă[3]. După care:

— E absolut obligatoriu să încetați ce faceți cu Christine, e foarte periculos pentru ea, dumneavoastră ar trebui să știți mai bine.

— Cu ce drept vă permiteți? Cine vă credeți? Dacă Christine vrea să schimbe relația pe care-o avem noi, nu-i trebuie intermediari. Poate să spună și singură. Dacă e în stare să aibă o relație cu un bărbat de vârsta dumneavoastră, e în stare și să aleagă singură, nu credeți? Eu vin aici să vă cunosc, și mă trezesc pus sub acuzare.

— Eu… eu l-am rugat pe Marc să stea de vorbă cu tine.

— N-am făcut niciodată nimic din ce nu ți-ai dorit.

— Încetează. Încetează cu asta. Nu-i adevărat. Știi și tu. Știi prea bine de ce m-ai dus la gară ultima oară. Și eram tristă.

— Și eu la fel. De-asta am și venit. Aș fi putut să mă-ntorc direct la Strasbourg.

În Place Jean-Jaurès era un cinematograf independent. Ne-am dus la un film cu Charlton Heston. *Hrana verde*. Tatăl meu stătea în stânga mea. Marc, în dreapta. Mă ținea de mână. Tatăl meu și-a dat seama, mi-a luat cealaltă mână și a strecurat-o la el în pantaloni. Marc a simțit. S-a deschis la șliț și mi-a pus mâna în jurul sexului lui.

Simțeam, în cea mai mare parte, doar rușine. Aveam o impresie de decădere, de pierzanie, de sfârșit de viață. Nicio speranță. O senzație de eșec total. Frică. Mă gândeam că trebuie să găsesc o cale să am o viață în ciuda tuturor lucrurilor. Altfel decât cea pe care mi-o imaginasem eu. Dar care să fie totuși viața mea, până când avea să-mi dispară corpul de pe fața pământului.

Nu voiam să mă sinucid. Trebuia să descopăr ce să fac cu timpul în care eram aici. Știind că am pierdut controlul asupra vieții mele, că viitorul meu e putred, iar destinul, ireversibil. Marc, pe care-l considerasem un salvator, funcționa la fel ca tatăl meu. Mă gândeam că singura putere care-mi mai rămăsese era să iau act de neputința mea, să accept realitatea, încercând să păstrez un spațiu minuscul de libertate. Ca atunci când constați că ești incapabil să lupți cu o autoritate și te dai bătut. Că mulți oameni trecuseră probabil prin asta înaintea mea de-a lungul secolelor. Că atingeam fundul prăpastiei, că, în cazul meu, soluția disperată, la care mă gândisem de multe ori, lua forma asta.

Aveam o grijă în plus. Să nu-i supăr nici pe Marc, nici pe tatăl meu. Voiam să menajez sentimentele amândurora.

Am vorbit câteva minute pe trotuar după ce-am ieșit de la cinema. Apoi tatăl meu a plecat la Strasbourg.

Am rămas peste noapte la Marc. M-a trezit lumina zilei care intra printre lamelele jaluzelelor. M-am sculat din pat. A venit și el la bucătărie. S-a așezat în faţa mea. Mereu mă deranjase ceva în partea de sus a figurii mele. Fruntea lată, pătrățoasă, tunsoarea, care accentua impresia de duritate.

— Ai putea să vorbești cu mama diseară, când mă duci acasă?

— Sigur.

— Dar nu vreau să fiu în aceeași cameră când o să-i zici.

S-au prefăcut amândoi. Ea, că tocmai a aflat. El, că a înștiințat-o. Pentru că ea știa deja. Au jucat un teatru ca ăla pe care-l joci în fața copiilor ca să creadă că Moș Crăciun pune jucăriile sub brad. Au cosmetizat scena ca să mă facă să cred că se desfășura conform scenariului pe care mi-l imaginasem eu și că îmi respecta indicațiile.

Închiși în bucătărie, au deschis ușa după un timp rezonabil, ea a venit la mine și m-a luat în brațe.

I-am scris tatălui meu că nu mai vreau să-l văd și că i-am spus mamei adevărul.

„Christine,

Întotdeauna ți-am respectat voința și o să fac la fel și în

privința noii tale decizii. Ce i-ai povestit mamei tale e foarte grav. Mi-ai înfipt un cuțit în inimă. Va trebui să-mi vindec rana. Dezamăgirea e pe măsura fericirii pe care am simțit-o când te-am întâlnit, a fost o mare bucurie să te cunosc, iar azi am sentimentul că m-am înșelat în privința ta. Îți vei da seama, probabil mai târziu, de nedreptatea pe care ai făcut-o și cât m-a durut.

Îmi doresc totuși să fii fericită și viața să se conformeze dorințelor tale.

Tata“

Mama n-a sesizat instanța. Ar fi putut să depună plângere pentru viol săvârșit de un ascendent.

Pentru ea, totul s-a învârtit în jurul infecției trompelor, apărute în noaptea de după ce-a fost înștiințată, al celor zece zile de spitalizare care-au urmat, al piedicii de-a mă duce la Paris la tatăl meu care a fost șederea ei în spital, pentru că a trebuit să rămân lângă ea. Ani mai târziu, a interpretat infecția asta ca pe o modalitate inconștientă de-a mă proteja.

Cuvântul „incest“ nu figura în legislație. Fapta nu era specificată în Codul Penal. Se supunea dispozițiilor referitoare la viol ca circumstanță agravantă. Legătura de rudenie nu constituia o infracțiune distinctă. Violul era un delict. Jurisdicția competentă, tribunalul corecțional. Prescrierea, la zece ani de la săvârșirea faptei sau de la împlinirea majoratului, în cazul victimei.

M-am gândit mult timp că existase o doză de mândrie în a nu depune plângere, în a nu cere nimic nimănui, în a te descurca singur și că pentru ea reprezentase un mod de-a fi mai presus de cel care rănește.

Mai târziu, mult mai târziu, cu diferite ocazii, uneori mărunte, am observat că nu voia să se apere nici pe ea când i se făcea o nedreptate, că părea să găsească alinare în a merge mai departe fără să ceară nimic nimănui. M-am gândit că poate exista o legătură cu un eveniment care avusese loc în timpul războiului, când un coleg de clasă o făcuse jidancă împuțită. Ea o întrebase pe mama ei ce însemna cuvântul ăla. Bunica mea îi dăduse o scrisoare pentru învățătoare. În cursul zilei, când mama îi

spusese ceva colegei de bancă, luase de jos un stilou care căzuse sau un mărunțiș de felul ăsta, învățătoarea țipase la ea: „Rachel Schwartz. Ca pedeapsă, fața la perete. Ca atunci când vrem să ne pedepsim colegii!“. Am observat cum o cuprindea un fel de nervozitate, de panică, de nebunie chiar când mă băgam după vreo mojicie, vreo agresiune la adresa ei, sfătuind-o să protesteze, mai ales dacă insistam şi-i spuneam c-o să intervin eu dacă ea nu vrea să reacționeze, că o să dau telefon, o să trimit o scrisoare, oferindu-i mai multe soluții, idei, căi de rezolvare, modalități de-a reacționa. M-am gândit că nervozitatea care o cuprindea în momentele alea nu putea să țină doar de un orgoliu nejustificat. Și că era cu siguranță altceva.

Tatăl meu a continuat să-i trimită cecul pe care i-l trimitea de trei ani. Plata n-avea statutul legal de pensie alimentară. Nu corespundea niciunei obligații juridice. Suma o stabilise el. Un judecător în dreptul familiei ar fi calculat-o după veniturile lui și ar fi prelungit-o până mi-aș fi terminat studiile. Ea putea să sesizeze justiția până împlineam optsprezece ani, pentru ca suma să fie recalculată și plata să devină obligatorie.

— Of, nu, stai așa, nu i-am cerut niciodată nimic, doar n-o să-ncep acum. Ne-am descurcat mereu. Nu?

Pentru ea nu era o opțiune să se pună în situația de-a cere ceva, nici în relație cu statul, nici cu el. Legătura n-a fost întreruptă. Au continuat să vină cecurile și niște scrisori. Scrisori scurte, tot mai rare. La care răspundeam.

În luna de după ce-am împlinit optsprezece ani a încetat să mai primească cecul. Nicio obligație de întreținere nu i se mai putea impune de-atunci tatălui meu. Posibilitatea de-a fi acționat în instanță dispăruse pe planul ăsta.

Consideram relația cu Marc o soluție de avarie. Îl rugam să păstreze distanța când venea după mine la școală ca să nu mă vadă lumea cu un bărbat mai în vârstă. Că asta ar fi putut să fie în interesul lui, fiindcă eram minoră, nici nu-mi trecea prin minte. Am stat cu el doi ani. Îl vedeam în weekend. Aveam locul meu în pat. Eu dormeam în partea stângă, el, în dreapta. Într-o zi mi-a zis, mângâindu-mi sânii:

— Am impresia că unul e mai mare decât celălalt, nu?

— Nu știu.

— Tatăl tău probabil că-l mângâia mai des pe stângul. Nu? În ce parte a patului stătea? Probabil mai mult în dreapta ta…

Remarca asta a apărut în discuție așa, dintr-odată. N-a fost rostită pe un ton aparte. Nu m-am întrebat nici ce înseamnă, nici care a fost intenția din spatele ei, nici de ce m-a făcut să mă simt atât de rău.

Am pus-o pe seama banalității.

La Carnegie, biblioteca unde recapitulam pentru bac, am cunoscut un băiat care mi s-a părut foarte frumos. Îl chema Pierre. Era prof de sport în forțele aeriene. Detaşat la Évreux. Se născuse în Algeria și tocmai își luase o garsonieră la Cannes. M-am dus la el în iulie. Mi-a arătat Coasta de Azur de la granița cu Italia până la Esterel. Un turn panoramic străjuia golful. L-am fotografiat sus de tot în turn. Contururile chipului său se profilau pe cerul albastru. Piramida nasului, bărbia, arcuirea sprâncenelor, cu o formă perfectă. Ochii aveau culoarea cerului. Șuvițe de păr în vânt.

Locuința era complet goală, în afară de o saltea mare și un telefon așezate pe jos. În prima noapte am visat urât. Aveam piciorul prins în gura unui crocodil. Mi-era teamă să nu mă înghită cu totul. M-am trezit ţipând și m-am ghemuit lângă el.

— E totul bine. Sunt aici. Liniștește-te… Șșșt.

— Am trăit chestii crunte la viața mea, să știi. Incest cu tatăl meu. Acum e-n regulă, s-a terminat, nu mă mai văd cu el. Și mă gândesc că sunt o grămadă de oameni care nu reușesc să treacă peste, cum am trecut eu, dar…

— Taică-tu e un nenorocit.

Facultatea de Drept era la periferie, într-un oraș care semăna cu orice oraș din lumea asta. Pe trotuare zăceau hârtii, pe care le lua vântul, pubelele dădeau pe dinafară și fâșiile galbene de

plastic de pe trecerile de pietoni, cu benzile dezlipite, fluturau pe șosea. Veneam până acolo cu autobuzul, coborând cu o stație înainte ca s-o iau pe jos prin zona cu verdeață. O alee mergea paralel cu drumul, printre un şir de tufe și coasta unei coline. Am auzit pași venind din ce în ce mai repede în urma mea. Am simțit o mână pe fund. Am ajuns la capătul aleii cu răsuflarea tăiată. Fără să îndrăznesc nici s-o iau la fugă, nici să mă întorc. Mă gândeam că poate individul era încă în spatele meu. Am mărit pasul, uitându-mă îngrijorată la ceas ca să creadă că sunt în întârziere.

Mai făceam așa. Adoptam diverse atitudini. Comportamente menite să nu lase să se vadă ce simt. Mă prefăceam că mă-ncearcă un sentiment sau că am o preocupare. Când aveam o emoție puternică, o negam printr-o strategie. Nu erau prea elaborate. Îmi veneau pe loc. Eram conștientă de inutilitatea lor. Le foloseam din reflex. Nu era nimic gândit, nici controlat.

Unii studenți discutau cu profesorii de la egal la egal. În principal, băieții. Subiecte despre care n-auzisem niciodată. Eram sigură că n-o să fac față. Un coleg de-al mamei avea un fiu în anul trei. Puteam să-l întreb pe el dac-aveam nevoie de vreo informație. Îl mai zăream la bibliotecă și-l salutam cu un zâmbet timid. M-a văzut într-o seară în stația de autobuz. M-a dus acasă cu mașina. A urcat. Am făcut dragoste. S-a pus problema dacă să ne mai vedem sau nu.

— Sincer, n-am mai văzut fată care să se dezbrace așa de repede.

Distanța dintre impresia pe care o lăsam și persoana care eram în realitate mi se părea imposibil de micşorat. M-am gândit că nu știu să mă port când vine vorba de sexualitate și că explicațiile, care ar fi fost de dat poate, nu sunt la îndemâna mea.

M-am întâlnit cu el de mai multe ori după aceea pe culoarele facultății. Ne salutam din cap.

Mi se părea că sunt banală, oarecare, de duzină. Cu banii pe care mi-i dădea mama în fiecare lună îmi cumpăram haine cu brațul. Pe Rue de Vesles se deschisese un magazin cu prețuri foarte mici. După ea, mai bine mi-aș fi cumpărat un singur lucru și frumos.

Îmi plăcea să citesc. Să mă duc la film. Să ascult muzică. Mai

mult cu versuri. Politică nu prea știam. Nu citeam presa. Nu mă interesa nimic special. Când mă întreba cineva dacă am vreo pasiune ziceam că nu. Nu știam ce vreau să fac exact. Să călătoresc. Poate să mă mut în străinătate. Visam să lucrez într-o organizație internațională. Voiam să iau concursurile necesare. Tatăl meu mă avertizase că e dificil. Dacă nu reușeam, mă bazam pe faptul c-o să le iau pe alea pentru vreo funcție publică. Sau că o să lucrez într-o firmă ca juristă.

Am luat a șasea din șapte sute examenele de la sfârșitul anului. Mi-am recâștigat încrederea în mine. Eram tot cu Pierre. Am organizat relația încet-încet. Făceam dragoste dimineața. Preferam să n-am burtă. Nu-mi plăcea să fiu văzută goală după ce mâncam. A durat patru ani. Spre final mi-a reproșat:

— Ai făcut sexul aseptic.

Îmi doream să cunosc pe altcineva. Pe cineva care să fie mai aproape de mine și de preocupările mele. Un student.

Am văzut la cantină un băiat care lucra la o teză în drept internațional. Râsul lui ascuțit străpungea zgomotele din încăpere. Păr lung, ochi care băteau în galben, semăna puțin cu Clint Eastwood. Mă simțeam inferioară pe toate planurile. M-am nimerit cu el la masă de câteva ori. Aveam o prietenă comună pe care o chema Dominique. A dat o petrecere la ea acasă. Când am ajuns, m-a tras de mână să dansăm. M-a învârtit, m-a lipit de el și m-a sărutat pe gură. M-am desprins.

— Ai băut prea mult.

Și m-am întors acasă.

Îl sunasem, cu câțiva ani în urmă, pe băiatul directorului de la mama de la serviciu ca să aflu mai multe despre Sciences Po. Ne văzuserăm la el. Avea sute de discuri. Ascultaserăm muzică. Fusese o discuție pasionantă. Îi zisesem mamei pe urmă:

— Păcat că e urât.

— A, nu, mie-mi plac băieții de genul ăsta, înalți, slabi, are prestanță Claude, așa mi se pare.

Apropo de fizicul tatălui meu, mereu spusese că nu corespundea, în materie de frumusețe masculină, criteriilor din vremurile astea. Mă gândisem că și Claude făcea parte din aceeași

categorie și începusem să-l văd cu alți ochi.

Totul s-a întâmplat înainte de sfârșitul anului.

Din întâmplare, în Place d'Erlon, în mulțime, la o manifestație, l-am recunoscut din spate și l-am bătut pe umăr. Se lăsase de Sciences Po. Dădea CAPES[4] la engleză. Am început să ne vedem. Mergeam la film. Vedeam spectacole. Vorbeam în cafenele ore întregi. Nu eram sigură că-mi place de el. Mi se păreau drăguțe silueta, mersul, vocea lui. Mă ducea acasă și urca uneori. Într-o seară s-a apropiat de mine.

— Te iubesc.

— Nu e bine să zici chestii de-astea.

Am făcut dragoste.

Când o relație devenea importantă, povesteam ce se-ntâmplase cu tatăl meu. N-am stat niciodată mai mult cu cineva fără să-i spun. Foloseam aceleași cuvinte. Dacă spusesem o dată, puteam să spun din nou. Erau cei care știau și cei care nu știau. Asta nu schimba mare lucru. Unii credeau că sunt bine pentru că nu le spusesem, alții, pentru că le spusesem. Să spun n-a fost niciodată o miză. La început a fost o metodă care să mă ajute să nu mă mai văd cu tatăl meu. Pe urmă a devenit un pas obligatoriu.

Dominique și-a depus dosarul la Sorbona pentru un masterat în drept social. Mi l-am depus și eu. Am fost admise. La fel și doi prieteni, Joël și Véronique. Cursurile începeau în octombrie.

Claude și cu mine ne-am petrecut vacanța în Grecia. Mi-a făcut poze când a venit vaporul. Zâmbeam, cu spatele sprijinit de un măslin, cu capul înclinat într-o parte. Aveam un tricou mov. Slăbisem. În decolteu mi se vedeau oasele.

La întoarcere, călcam pe frunze veștejite discutând despre viitorul nostru. Spuneam că ne-ar plăcea să mergem împreună așa toată viața. Ne-am hotărât să ne căsătorim. Am anunțat la primărie. Data a fost stabilită în 30 ianuarie.

M-am gândit: „Probabil că sunt extrem de puternică, extrem de echilibrată. Am trăit un incest. Bine, fie. Dar nu m-a distrus. Am reușit să-mi continui școala. Tocmai am cunoscut pe cineva. Îl

iubesc. O să ne căsătorim. Gata cu incestul, s-a dus. Caz închis. Am scăpat ca prin urechile acului. Am ieșit din povestea asta. Am mare noroc“.

Aveam douăzeci și doi de ani. Deja fusesem mai multe persoane. Fata fără tată de la Châteauroux. Fata vrăjită după ce l-a cunoscut. Care nu spunea nimănui prin ce trecea în realitate. Ieșisem de pe drumul meu. Viața mi se oprise-n loc. Pornea din nou.

Viața pornea din nou. Care? Aia dinainte? De până la treisprezece ani? Aia pe care ar fi trebuit s-o am dacă nu s-ar fi întâmplat toate astea? De unde pornea acum? Din punctul în care se oprise? Era posibil? Mă simțeam bine. Mă simțeam liberă. Nu mă mai vedeam cu tatăl meu. Ceea ce-mi făcea bine. Era bine. Era definitiv? Sau avea să treacă timpul și să-l revăd în alte condiții? Renunțasem să-l mai văd? Eram bine. Respiram. Dar eram unde? Eram cine? În ce viață? Respiram. Eram liberă. Eram bine. Dar nu exista nimic esențial. Nu făceam nimic esențial.

Cursurile au început la jumătatea lui octombrie. Ajungeam la Gare de l’Est. Luam metroul și RER[5]-ul sau un autobuz până la Luxembourg. Joël mi-a zis pe bancheta din spate:

— Care-ar fi meseria visurilor tale?

— Nu știu. A ta?

— A mea, critic de film. Îți dai seama. E extraordinar. Iei bani ca să te uiți la filme. Ți-nchipui așa ceva?

— Nu e prea realist. Vizează totuși foarte puțini oameni.

1. Clasa a zecea în sistemul românesc.
2. Gară construită în 1849 pentru a deservi ruta Paris-Strasbourg și numită inițial Gare de Strasbourg. A jucat un rol important în cele două războaie mondiale, adăpostind, din 1939, un buncăr de 120 de metri pătrați, folosit de armata germană după ocuparea Parisului.
3. Limbă vorbită de tamili, grup etnic din sudul Indiei şi Sri Lankăi.
4. Certificat d’aptitude au professorat de l’enseignement du second degré („Certificat de competență didactică în învățământul secundar“) – examen pentru obținerea unui post de profesor.
5. Réseau express régional („Rețeaua Expres Regională“) – sistem de transport feroviar rapid care deservește Parisul și suburbiile.

N-am dormit în săptămâna dinaintea căsătoriei. În ajun am chemat un medic de la SOS[1]. Mi-a făcut o injecție cu somnifere. Am prins câteva ore de somn. Toată ziua m-am gândit că e cea mai frumoasă zi din viața mea.

Cineva ne-a fotografiat când făceam pasul. Eu aveam o rochie albă de mătase cu bretele și motive abstracte, mai mult sau mai puțin aurii, și pantofi cu toc albi. Claude, un costum Cerruti și papion.

Majoritatea invitaților erau prieteni de-ai noștri. Veniseră și câteva persoane din familie. Părinții lui Claude, mama și André, soțul ei, cea mai mică dintre verișoarele mele, care era martoră, și bunicul.

Tatăl meu era la curent. Așa cred. M-am gândit probabil că trebuie să știe. I-am scris probabil ca să îl anunț.

Am început să mă simt rău la scurt timp după aceea. Aveam insomnii. Probleme cu mâncatul. Mâncam foarte puțin. Uneori un măr toată ziua. Calculam numărul de calorii după ce scria pe fiecare pachet. Îmi priveam corpul slab în oglindă. Să merg cu trenul până la Paris și să stau până seara mă obosea. Nu o dată mi-am zis când am ajuns la gară: De ce n-o iau eu în direcția cealaltă?

Într-o dimineaţă m-am oprit în capătul peronului.

— Nu mai vin cu voi.

Joël s-a postat în fața mea. Mare, solid.

— Te-ai ridicat din pat de dimineață, ai luat trenul… Ai făcut deja ce-a fost mai greu. Haide. Vino.

Nu m-am clintit din loc.

— Ce-a mai rămas? O bucată de mers cu metroul. Haide, vino. O să vezi. O să fie o zi frumoasă. O să te bucuri c-ai rămas. Vii?

— Sunt prea obosită.

Am așteptat trenul de întoarcere pe un scaun portocaliu din

hol, cu fața la peroane, în partea care dădea spre Rue d'Alsace. În locul unde vorbisem cu geanta de voiaj cu șapte ani în urmă.

M-am întors la cursuri data următoare. Încă o dată, de două ori. Povestea a început iar în subteran, la metrou, câteva săptămâni mai târziu.

— Tu-ți dai seama câți oameni ar vrea să fie-n locul tău? Sunt douăzeci de dosare admise pe an. Și-al tău e printre ele. Nu poți să renunți așa. N-ai cum.

Joël stătea postat în fața mea. Avea un rid dezaprobator în jurul gurii.

— Dac-o lași baltă acum, n-o să te mai primească anul viitor, te previn. Ce-o să faci? O să stai acasă așa, pur și simplu? Nu mai ai decât... ce? Martie, aprilie, mai. Nu mai mult de trei luni de rezistat. O nimica toată. Haide. Vino.

— Nu dorm deloc. Sunt deja patru nopți de când n-am mai închis un ochi.

— Și știi, știi de ce nu dormi?

— Mai mult sau mai puțin.

La început m-am bucurat că stau acasă. Într-un colț al sufrageriei era o pernă mare. Citeam prăbușită acolo. Ascultam versuri din cântece cu ochii închiși. Speram să adorm. Mă gândeam întruna c-o să mă trezească telefonul. Mă sculam. Îl scoteam din priză. Verificam să fie ușa închisă și cheia în broască. Majoritatea obiceiurilor le-am dobândit în perioada aia. Să scot telefonul din priză. Să verific dacă e bine închisă ușa. Orele de culcare. Fobiile alimentare.

Nu făceam nimic prin casă. Nu știam să pun în funcţiune mașina de spălat. Când trebuia să cumpăr mâncare pentru seară mă lua spaima.

Citeam. Stăteam. Mă duceam la bucătărie. Luam un măr. Mușcam din el. Mă plimbam încet prin camere. Plângeam mai mult sau mai puțin, spunând cu voce tare:

— Sunt obosită... Sunt obosită...

Zilele erau lungi. Aveam un nod în gât de dimineața până seara. Apusul soarelui era cel mai greu moment. Mă temeam de venirea nopții. Pândeam întoarcerea lui Claude de la fereastră. Urma să mergem la cumpărături. Nu știam ce să cumpăr. Eram cu

inima-ndoită. Voiam ceva bun. Nu voiam să mă-ngraș. Somon, ouă, legume, pește. Un desert. Nu știam ce vreau. Când eram singură, nu-mi puneam problema. Înghițeam te miri ce. Alternam cu perioade în care nu mâncam nimic. Un măr toată ziua. Două ouă fierte tari. Am ajuns la patruzeci și unu de kile.

Aveam reacții incontrolabile. Odată mi-a venit să arunc pe jos, în Place d'Erlon, feliile de șuncă, înfășurate-n hârtie, pe care le cumpăraserăm. Mă durea burta. Stăteam ghemuită pe trotuar. Nu mai puteam să merg. Mă ascundeam după câte-o coloană ca să plâng. Sau mă întindeam pe jos sub arcade. Nu mai mâncam. Nu mai dormeam. Nu mai puteam să fac dragoste. Nu mai puteam să trăiesc.

Odată, când se pregătea să plece din Reims câteva zile, Claude mi-a zis în prag, uitându-se în ochii mei și ținându-mă de mână:

— Dacă mi se-ntâmplă ceva, să știi că ultimul meu gând a fost la tine.

Ani mai târziu mi-a mărturisit că, atunci când se-ntorcea, se întreba uneori dac-o să mă găsească în viață. Nu m-am gândit niciodată să mă sinucid. Îmi trecea prin cap. Știam că n-o s-o fac. Voiam să trăiesc. Eram obosită. Tristă. N-aveam chef de nimic. Nu mă mai interesa nimic. Nu mai aveam chef să fac dragoste. Vaginul meu se contracta când intra Claude în mine. Mă durea. Ne opream. Uneori plângeam amândoi. Mă gândeam că nimeni în afară de el n-ar mai putea să mă iubească sau să mă suporte. Majoritatea fetelor pe care le știam încă-l căutau pe bărbatul vieții lor. Îmi spuneam că eu îl găsisem. Mă simțeam privilegiată. Dar că mi-ar fi plăcut poate să fie altfel, mai atrăgător.

Mergeam la mama și la André ca să ne răsfățăm. Spre sfârșit, mesele deveneau interminabile. Pe masă erau înșirate tot felul de farfurioare. Piureuri, prăjituri, biscuiți, brânză. După un desert venea altul. Ciocolată la cafea, alte tablete de ciocolată, niște compot rămas, fructe uscate. O cutie de prăjituri la care nu se gândiseră. Mă îndopam. Ne duceam în sufragerie. Ei într-un colț. Eu în altul. Jucau cărți. Mie nu-mi plăcea. Mă uitam la ei de pe canapea, răsfoind ziare. Mai ronțăiam câte ceva. Făceam ture între sufragerie și bucătărie. Aveam impresia, pe urmă, că a fost o

seară frumoasă.

A doua zi mă suna mama.

— Ai dormit bine azi-noapte?

— Mamă. Nu mă mai întreba chestia asta. Nu. Evident că nu.

— E enervant.

— Cum spui tu.

Un medic de care-mi plăcea mult și-n care-aveam încredere îmi tot punea întrebări despre cum se desfășoară nopțile mele și-mi prescria pastile. Mă duceam la farmacia de la parterul clădirii în care locuiam. Într-o zi era la vânzare patroana. A citit rețeta și a ridicat privirea la mine.

— Câți ani aveți?

— Douăzeci și trei.

— Eu v-aş trimite să-mi săpați grădina. O să vedeți. dup-aia dormiți neîntoarsă.

Am simțit că-mi ia foc gâtul. M-am gândit: „Uite. Asta-i ura".

Singurul lucru care mă făcea să mă simt mai OK era să umblu prin magazine. Nu mă gândeam la nimic. Probam haine. Venea și Claude cu mine uneori. Între o apariție și alta, comenta ținuta cu vânzătoarele. Lor li se părea răbdător și atent. Făceau parte din viața noastră de zi cu zi și ne aduceau câte o gură de oxigen. Era un magazin în care puteam să cumpărăm, să nu cumpărăm, să probăm haine și să stăm cu orele. Șefa de magazin se interesa dacă am noutăți:

— Cum merge cu angajarea? Ați găsit ceva?

— Tot nu.

— Și-aveți atâtea diplome.

— Dar n-am experiență...

— Și la Air France, nu v-ar interesa? Fac traininguri de formare...

Mă înscrisesem la ANPE[2]. Citeam anunțurile de angajare. Aplicam. Mă chemaseră în Berck[3] pentru un post administrativ la un spital. Mă plimbasem pe dig întrebându-mă cum ar fi să trăiesc acolo. Cerul era cenuşiu. Dar aveam marea. Orizontul. Vântul bătea din față și-mi lipea fusta de coapse. Spitalul era lângă plajă. M-a primit o femeie. După care m-a condus înapoi în

hol.

— Trebuie să fiți un pic mai coaptă pentru asta…

Am dat concurs la Impozite, la Securitatea Socială, la DRAC[4] din regiune. Când voiau o singură persoană, eu eram a doua. Și chiar sub linie când căutau mai multe.

Nu știam să interpretez nici evenimentele din viața mea, nici sentimentele mele, nici pe-ale celorlalți. Nu-nțelegeam ce trăiesc. Îmi dădeam seama ce-mi lipsește. Ce nu trăiesc. Știam că am o problemă de rezolvat. Nu știam cum să-i dau de cap. Mă întrebam dacă mi s-ar putea întâmpla ceva care să-mi schimbe viața. Nu mă simțeam vie. Nu în viață. Parcă dormeam. Parc-aș fi fost sub anestezie. Aveam îngrijorări legate de sănătatea mea, pe care le gestionam mai mult sau mai puţin, tot timpul un nod în gât. Și frământări cu privire la tânăra care eram. Mi se părea că cei douăzeci și trei de ani pe care-i aveam nu se vedeau.

Medicul meu știa că trăisem un incest. La sfârșitul unui consult, câteva săptămâni mai târziu, l-am întrebat:

— Credeți c-ar trebui să merg la un psihanalist?

— Ar fi o idee foarte bună.

A scris la repezeală un nume pe o foaie și mi-a întins-o.

— Uitați, e grozav, pe mine m-a descurcat din situații groaznice.

La începutul terapiei, într-o duminică dimineața după o noapte grea, l-am sunat pe tatăl meu. A răspuns o voce de femeie:

— Alo, da, familia Angot.

— Aș putea să vorbesc cu Pierre, vă rog?

Vocea a strigat:

— Tată…

Era prima oară când sunam la el.

— Alo, da.

— Christine la telefon.

— Ce mai faci?

— Îmi vine să-mi iau zilele.

— Nu mai spune lucruri oribile. Ce s-a-ntâmplat?

— S-a-ntâmplat că nu mai reuşesc să trăiesc, că nu mai dorm, c-aș vrea să-mi dea cineva cu un ciocan în cap, măcar așa aș adormi. Nu mai pot. Sunt obosită. Nu mai reuşesc... Am fost nevoită să-mi întrerup studiile. Nu mai reuşesc nimic. Nimic...

— Nu știu la ce studii te referi, nu m-ai consultat niciodată...

— Un DEA[5] în drept social la Sorbona. Foarte greu de luat. Nu mai reușeam să-nvăț. Eram obosită tot timpul. Mă simt foarte rău. Am slăbit cinșpe kile.

— Ar trebui să mergi la doctor.

— Ce-ți închipui? Asta-i tot ce fac, merg la doctori. Și tu, în perioada asta, toate bune? Familia, duminica asta? Ai o duminică frumoasă acolo, cu familioara ta? Sunt fericiți? Fac bine? Viața lor e OK?

— Te rog, calmează-te. Cum merge cu soțul tău, te-ai măritat...

— Bine că-i el aici. E singurul om care-mi face bine.

— Nu mai pot sta la telefon. Începe să se-ntrebe toată lumea ce se-ntâmplă. Ai putea să mă suni mâine la birou?

— Te sun azi fiindc-am avut o noapte groaznică, încă una, ca să știi și tu consecințele a ceea ce-ai făcut. Atâta tot.

— Nu mai vorbi prostii...

— Vorbesc prostii? Vorbesc prostii? Cum îndrăznești? A trebuit să merg la psihanaliză. Mă duc de trei ori pe săptămână. E greu. Foarte greu. Costă o grămadă de bani. Mi-ai făcut mult rău. Mult. Asta voiam să-ți zic. Ca să știi și tu. Și că e vina ta.

— Ar trebui să fii atentă, genul ăsta de tratament nu priește la toată lumea și unora poate să le facă mult rău.

— Păi da, cum să nu, ea face rău, psihanaliza.

Am trântit receptoru-n furcă.

În aceeași perioadă, Claude și cu mine am fost invitați la Dominique, cu iubitul ei și un prieten de-al lor, student la Medicină veterinară la Maisons-Alfort.

Claude a zis când am ajuns:

— Nu stăm până târziu, Christine se culcă devreme în perioada asta.

— Tot ai probleme cu somnul?

— Da.

— A, o să se rezolve-n vacanță... Vă bălăciți în mare, vă

plimbați, mâncați, faceți dragoste, toate astea... o să vă facă bine.

Am afișat complicitatea care se aștepta de la mine printr-un zâmbet reținut. Mă simțeam exclusă din tagma femeilor când mai făcea vreuna din ele aluzie la sexualitate. Aveam impresia că sunt o fetiță. Mă gândeam că n-am nimic de oferit din punct de vedere sexual. Că o parte esențială a vieții mele mi-a fost luată. Exista o mică speranță, în sufletul meu, că nu e ceva definitiv.

Dominique a făcut fondue savoyarde. A venit cu o cratiță pe care a pus-o pe masă. Prietenul student la Medicină veterinară stătea în fața mea. Nu știu cum s-a ajuns la asta. Nu eu am deschis subiectul. S-a lansat într-o critică virulentă a psihanalizei.

— Hahaha, ce glumă bună, și când te gândești că unii mai și cred în ea.

— Sunt oameni cărora le-ar putea face bine...

— Nu există o pregătire recunoscută în domeniu. Oricine poate să-și spună poezia. Chestia asta o fac indivizi care, la bază, au probleme.

— Sunt și unii care-s medici.

— La concurs la Medicină, psihiatria e la coada clasamentului. Ăia care devin psihanaliști chiar sunt ce-a mai rămas pe fundul sticlei.

— Și pentru oamenii care sunt la pământ care-ar fi soluția?

— Întâlnirile cu alți oameni. Munca. Iubirea.

— Și dacă nu-i destul?

— Atunci, na. Nu e vina mea că au ei o viață de rahat. Dacă de asta au nevoie ca să scape, n-o să scape niciodată.

— Eu am început să merg săptămâna trecută.

— Dacă de asta ai nevoie ca să scapi, n-o să scapi niciodată.

— Tu te-ai culcat cu mama ta?

— ...Nu, de ce?

— A, uite de-aia. De-aia nu-nțelegi. Pentru că eu da. Eu m-am culcat cu tatăl meu.

S-a așezat pe jos pe coridor, cu capul în mâini. Iubitul lui Dominique s-a dus la el. Am vorbit cu ea câteva minute și-am plecat.

Pe scară, râdeam.

— S-a stricat atmosfera. Asta sigur!

Acasă am pus muzică și, întinși pe canapea, am vorbit despre

ce s-a-ntâmplat toată seara. Am vorbit. Am râs. Dintr-odată mi-au venit, retrospectiv, în minte scena aia și cuvintele pe care le rostisem. M-a bufnit plânsul.

— E cam crud totuși să vorbești așa cu oamenii.

După câteva luni de terapie, m-am înscris la DEA la facultatea din Reims. Teza mea era despre imputabilitatea crimelor împotriva umanității în dreptul internațional. M-am îndrăgostit de un student. Am avut o scurtă legătură cu el. Trăia cu cineva. Și eu la fel, dar mă gândeam că la mine era din cauza unui handicap, incapacitatea de-a fi cu altcineva în afară de Claude. Visam să mă despart de el. Mă gândeam că mă ține-n loc, că aș putea să-mi întind aripile, să trăiesc, să-mi iau zborul. Să fiu cu cineva care să-mi placă. Încercam să merg mai departe. Făceam liste cu ce-o să ia fiecare când o să divorțăm. Renunțam, ca la visuri. Mi-era frică să rămân cu el cum îmi era și să-l pierd. Scriam de câteva luni. Începusem un roman. Titlul era *Mélodrague*[6].

Într-o duminică dimineața stăteam goi în pat. Claude mi-a zis:

— Adevărul e că avem o problemă, nu mai reușim să facem dragoste.

— Exagerezi. Ieri m-ai mângâiat, m-ai atins. Asta nu se pune? Nu-nseamnă nimic pentru tine? Fără penetrare nu se pune!

— Nu te-acuz de nimic. Știu că sunt momente când nu poți. Dar n-am cum să nu mă gândesc că poate e din cauza mea. Și că dac-ai fi cu altcineva ar fi altfel.

— Ai dreptate, Claude, în momentul ăsta avem o problemă, dar nu sunt de acord să dăm vina numai pe asta.

— Au trecut săptămâni de când nu mai suporți să intru-n tine cu sexul. Am voie să bag degetele, să te ling, din fericire, și să te mângâi așa, pe deasupra, dar de fiecare dată când îndrăznesc mai mult te crispezi. Devii țeapănă. Simt. Am senzația că corpul tău e plin de indicatoare cu interzis care clipesc.

— În momentul ăsta așa stau lucrurile, mă scuzi. Dacă nu suporți, de ce-ai mai venit cu mine la doctor zilele trecute? Ne-a explicat doar, nu? Ți-a zis că am o iritație la intrarea-n vagin și că doare. Și-a răcit gura degeaba? O să treacă. Ți-a zis și el. Ți-a zis că e pe sistem nervos, că eram stresată în momentul ăla, dar că pe

sistem nervos nu-nseamnă ireal, ți-a zis că durerea e reală.

— Tu ești mereu stresată. De-asta a trebuit să ne-ntâlnim? Ca să trăim așa? Ca să rezolvăm probleme? Ca să nu ne mai bucurăm de nimic niciodată? Să nu mai râdem? Să nu ne mai simțim bine niciodată unul cu altul?

— Cum poți să zici așa ceva? Ne simțim bine unul cu altul. Eu mă simt bine cu tine.

— Și eu cu tine. Și poate c-o să fie iar cum era. Știu că pot să râd cu tine. Pot să fiu fericit. Pot să mă simt în largul meu. Dar, în momentul ăsta, ba ești nervoasă, ba obosită. De fiecare dată când fac un pas pe parchet mi-e frică să nu te trezesc, să nu-ți stric ziua fiindcă n-ai dormit destul. Mereu mi-e frică să nu zic, să nu fac vreo tâmpenie.

— Nu e din cauza ta, Claude, că nu pot eu să trăiesc cu nimeni. N-ai tu nicio vină. Nu din cauza ta mă trezea taică-meu din somn la treișpe ani în toiul nopții ca să…

— Dacă nu-i nimic de făcut ca să fii fericită, eu n-am cum. Mă întristează prea tare. Nu mai suport.

— Știu că suntem nefericiți amândoi. De fiecare dată când începem să ne sărutăm și să ne mângâiem și vorbim despre asta se termină cu plânsete. Mi s-a luat și mie. Așa e la mine cu sexualitatea, dar la tine ar putea să fie altfel.

La începutul anului universitar a obținut un post la universitatea din Nisa. Eu am intrat la Collège d’Europe, în Bruges. Am vrut să profit de distanță ca să mă despart de el. Mi-am petrecut toată vacanța la un club din Spania. Singură. M-am culcat cu un profesor de iahting. Mă gândeam că sexualitatea mea stă foarte bine.

Pe urmă am ajuns la Bruges. O sută treizeci de studenți din douăzeci de țări se pregăteau pentru concursul de admitere în administrația europeană. Erau petreceri în fiecare weekend. Se formau cupluri. Un italian venea să mă ia duminica. Mergeam să ne plimbăm la Ostende sau Zeebruges. În timpul săptămânii, biblioteca era plină. Toată lumea lucra pe rupte.

Îmi reciteam manuscrisul. Am început să mă simt pe dinafară. Să-l sun pe Claude în fiecare seară. A venit la mine în februarie. Am completat împreună lista cu lucrurile pe care-o să le ia fiecare

când o să ne despărțim. După aceea a plecat din nou la Nisa. Era în faţa ușii cu paltonul pe el și rucsacul pe umăr.

— Stai. Vin cu tine. Oricum nu lucrez cine știe ce, o să pic examenele. Ai putea să mă lași la Reims?

— Eu fac douășpe ore pân-acolo.

— Dar e în drumul tău...

— Grăbește-te.

Mi-am strâns lucrurile dintr-un an întreg în câteva minute. Am compus o scrisoare pentru directorul școlii. Am rugat-o să i-o dea pe o studentă din Canada, cu care m-am întâlnit întâmplător în sala unde luam micul-dejun.

— Ai putea să-i dai asta directorului? Eu plec. Mă-ntorc în Franța. Am scris o carte. Aș vrea s-o public.

Claude m-a lăsat la Reims. Mama mi-a bătut la mașină manuscrisul. L-am trimis la mai multe edituri.

Pe tatăl meu nu-l mai văzusem de zece ani. I-am scris. În scrisoare îi spuneam că mi-am mai revenit, că era tatăl meu, că țineam la el și că mi-ar fi plăcut să avem și noi, în sfârșit, o relație tată-fiică. Mi-a răspuns. Era de acord. Ne-am dat întâlnire la jumătatea drumului dintre Reims și Strasbourg. Lui Claude și mamei le-am zis că acceptase să avem o relație normală și că mă vedeam cu el la Nancy. Au avut îndoieli. Le-am răspuns că mă simt puternică.

1. Referire la SOS Médecins, serviciu medical de urgență din Franța care trimite la domiciliu un medic, nu o ambulanță.
2. Agence nationale pour l’emploi („Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă“).
3. Comună în departamentul Pas-de-Calais.
4. Direction régionale des affaires culturelles („Direcția Regională de Afaceri Culturale“).
5. Diplôme d’études approfondies („Diplomă de studii aprofundate“) – la vremea respectivă, în Franța și alte țări francofone, ciclu universitar echivalent astăzi cu masteratul.
6. „Meloagațament“ (fr.).

Cafeneaua era pe o stradă îngustă care cobora spre Place Stanislas. La nivelul trotuarului. M-am așezat cu fața spre ușă. L-am văzut când a intrat.

— Ce mai faci?

— Foarte bine. Am mers la niște cursuri la Collège d'Europe…

— E o școală excelentă, avem mulți administratori la Consiliu care vin de-acolo.

— Am renunțat. Fiindc-am scris un roman.

— Grozav. Te-ai gândit să-l trimiți la edituri?

— E trimis deja.

— Aștepți un răspuns, așadar…

— Da.

La hotel erau rezervate două camere. Mi-a pus rucsacul pe bancheta din spate a unui Peugeot 604 albastru, mi-a deschis portiera și s-a urcat la volan.

— Cu soțul tău merge bine?

Conducea sigur pe el. Ca de obicei.

— Stă la Nisa acum. Ne-am despărțit. Dar a rămas omul de care mă simt cea mai apropiată. Am încredere deplină-n el.

— Mai rar într-un cuplu, să știi. De ce v-ați despărțit? E păcat…

— Am trecut prin momente grele când am fost bolnavă. Ceea ce ne-a făcut rău. Și, cum nu sunt prea senzuală, fizic vorbind, relația a devenit complicată.

A întors capul spre mine.

— Suntem mai puțin senzuală la douăzeci și cinci de ani decât la cincisprezece, așadar…

N-am zis nimic. Mi-era frică. Îmi dădeam seama că fusesem naivă, că n-ar fi trebuit să vin la Nancy, că mă ținea minte după funcția sexuală pe care mi-o dăduse și după rangul de copil de mâna a doua pe care-l avusesem mereu.

A luat cheile de la recepție. M-a condus în camera mea. Era foarte excitat. Îmi atingea buzele ușor și le prindea într-ale lui.

Îmi spunea vorbe dulci, mângâindu-mă pe coapse și pe fund. Mi-a băgat vârful sexului în anus.

— Nu-ți fie frică. Relaxează-te. Ești prea crispată, uite.

Am zis:

— Stai un pic.

M-am așezat pe spate. Brațele deschise, fără rezistență. M-am gândit: Asta e. Mi s-a luat să tot explic. N-are niciun rost. M-am scufundat singură. Nu mai credeam în nimic. Am cedat în fața realității. Îmi doream să fie clar și definitiv. Să nu mai existe nimic de apărat, nicio limită de urmărit, să nu mă mai confrunt cu eșecul. Viața mea amoroasă era o epavă. Știam asta. Nu se mai putea face nimic. Doar mai mult sau mai puțin. Nu era decât o diferență de grad. Nu mă mai interesa de mine. În ochii mei nu mai contam. Eram întinsă pe spate. Nu mai aveam nimic de pierdut. Nu-mi mai era frică. Aveam impresia că particip la viața mea participând la propria mea negare. Viața mea așa cum era ea, nu în visurile mele, ci în realitate. Așa cum mi se arăta în fapt. M-am gândit că e mai bine să recunosc asta cu luciditate. Decât să asist la eșecul repetat al metodelor pe care le foloseam de ani de zile ca să scap. Nu-mi mai păsa de mine, de viața mea, de viitorul meu. Și asta mă-ntrista. Eram tristă. Nu mai avea nicio importanță. Pentru că să fac altfel era imposibil. Pentru că era inevitabil. Nu mai aveam argumente să mă opun tatălui meu. Nici nu mai căutam. Aveam douăzeci și șase de ani. Cel al virginităţii, care fusese pertinent cu treisprezece ani în urmă, acum nu mai era.

— Prefer asta decât cealaltă soluție. Nu prea mult, te rog.

— Ești minunată, Christou… Nu ejaculez. Intru și ies doar.

Cu un genunchi pe saltea, și-a luat sexul cu mâna și mi l-a introdus în vagin. Până în capăt. A durat câteva secunde. Am avut senzația unui curent electric sau a unei săbii care intră în corp. Aveam impresia că nu mai sunt eu. Aveam impresia că sunt într-un fel de neant. Că m-am desprins de mine. Mă simțeam moartă. Nu mai era nevoie să găsesc energia de-a trăi. Nu era neplăcut. Eram tristă. Plângeam pe dinăuntru. Dar măcar eșecul era clar, indiscutabil. Scăpasem de obligația să mă fac respectată. Chiar şi de mine însămi. Să-mi păstrez persoana, ființa, integritatea, corpul. Toate astea. Viitorul. Șansele.

— Aș vrea să ieși, mi-e teamă c-o să ejaculezi.

— Mai lasă-mă un pic de tot.

A mai făcut du-te-vino de câteva ori. După care sabia s-a retras.

Corpul i s-a prăbușit într-o parte.

— Mi-a fost dor de tine. Am suferit, să știi.

— Îmi doream o relație normală. Ce puteam să fac decât să nu mă mai întâlnesc cu tine? Vezi şi dovada.

— M-ai trădat. Mi-ai înfipt un cuțit în inimă.

— N-aveam altă soluție.

— Ne-am regăsit. Acum nu ne mai despărțim. Ia zi, îți mai place Parisul?

— Ador Parisul.

— Mă săturasem să stau la hotel, așa că am cumpărat un apartament mic în șapteșpe[1]. Poți să vii să stai și tu dacă vrei. Cu condiția să mă anunți din timp. Copiilor le place mult și lor să meargă acolo cu prietenii. Și mă duc și eu destul de des. De exemplu, săptămâna viitoare o să fiu acolo la Salonul de Carte.

Era un apartament de șaptezeci de metri pătrați, la etajul al șaselea, ultimul, într-un bloc haussmannian pe Rue de Courcelles colț cu Rue Cardinet.

Salonul de Carte se ținea la Grand Palais. Mama era cu André la Paris în weekendul ăla. Ne-am întâlnit cu ei întâmplător într-o travee. Ne-au arătat ce-și cumpăraseră. Le-am arătat și noi. Mama părea să aibă o satisfacție că e văzută cu André, soțul ei profesor universitar. Conversația a fost lejeră. Zâmbetele, amabile. Tatăl meu, cu gâtul drept, umerii trași în spate. Totul a durat câteva minute. Când am ajuns la intersecția a două culoare, mama și André s-au dus într-o travee, tatăl meu și cu mine, în alta.

— E foarte simpatic prietenul mamei tale.

— Soțul ei, da, e foarte drăguț.

— El știe ce-a fost între noi?

— Da.

— Vezi tu, pentru mine e extrem de neplăcut să știu că ei au cunoștință de relația noastră.

— Nu puteam să nu spun. Oricum, nu știu că a-nceput din nou.

În prima perioadă, cea a violurilor dintre treisprezece și șaisprezece ani, voiam să vorbesc. În a doua perioadă, asta de-acum, lucrurile stăteau altfel. Mi-era ciudă că scrisesem scrisoarea aia și mă dusesem la Nancy. Mă simțeam răspunzătoare. Și mi-era rușine că nu reușisem să obțin de la el o relație normală. Nu voiam să-mi spună mama sau Claude că fusesem naivă. Sau, mai rău, să creadă că fusese alegerea mea. Eșecul era definitiv. Se terminase totul. Nu vedeam ce interes aș fi avut să spun ceva. Nu mai aveam niciun procent de speranță. Vedeam situația ca pe-o moarte. Faptele survenite la Nancy, care continuaseră la Paris, ca pe-un sfârșit.

A doua zi, tatăl meu a plecat la Strasbourg.

Puteam să mai rămân câteva zile. Trebuia să-i las cheile portăresei când plecam. Apartamentul mi se părea o pradă frumoasă. Capacitatea mea de-a profita de ea, un talent. Îmi plăcea că numele meu e scris pe sonerie, pe cutia de scrisori și că fața mi se reflectă în oglinda din lift. Eram mândră de abilitatea mea de-a exploata latura materială a situației. Seara îl sunam pe Claude. Faptul că nu trebuia să plătesc convorbirea mi se părea o formă de compensație, sau de revanșă, pe care mi-o luam singură. Discuțiile noastre se învârteau în jurul posibilității de-a merge și eu la Nisa, fără să ne împăcăm.

Pe colț era o brutărie. Cumpăram pâine și prăjituri. Destule cât să nu duc lipsă. Mi-era greu să mă opresc. Mă panicam când rămâneam fără.

La sfârșitul zilei, mă sprijineam cu coatele de balustrada dinspre Rue de Courcelles și mă uitam ca o proprietară la apartamentele din față, la străzile din jur și la soarele care apunea în vest.

1. Referire la arondismentul al şaptesprezecelea din Paris.

M-am hotărât să țin un jurnal când am ajuns la Nisa. Am cumpărat un caiet de notițe pentru elevi. Mama și André au venit pe la noi în aprilie.

Duminică, 7 aprilie

Decizie să scriu un jurnal. Fiindcă mi-a fost extrem de greu să-mi amintesc Paștele de anul trecut. Mâncaserăm de prânz cu mama și André la L'Assiette Champenoise. Claude și cu mine abia treceam peste prima despărțire. Să mă întorc la el nu era de la sine înțeles. Niciunul dintre noi nu știa dacă e ceva provizoriu, trecător sau definitiv.

Zi minunată azi. Prânz la Saint-Jean-Cap-Ferrat. Plimbare în portul de agrement. Pe urmă plecăm spre Beaulieu cu Talbotul negru. Pierre și mama au trăit acolo ultima lor perioadă ca pereche, acum douăzeci și șapte de ani. În capela din Villefranche, senzație ciudată când mă gândesc că au fost acolo amândoi și că mama era însărcinată.

În apartamentul lor închiriat, cu vedere la mare, ne uităm la ambarcațiunile care intră și ies din port. André pregătește ceva de ciugulit, deși nu ne e foame. După aceea ne luăm rămas-bun. Pentru o lungă perioadă. O perioadă nedeterminată. Îi îmbrățișez. Le zâmbesc. Afară urlu. Plâng. Senzație de sufocare. Prima oară când plec definitiv de lângă mama. N-o să mai stăm niciodată în același oraș. Mă gândesc c-o să moară, că a murit deja, că am pierdut-o. O iubesc mult. Mă gândesc la tatăl meu, pe care-l iubesc altfel. În seara asta mi se pare mai puțin vital. În alte zile e totul.

Întoarcere pe coastă în Talbotul negru. Claude mă consolează. Noaptea facem dragoste. Sentimentul că m-am despărțit de mama îmi dă o pulsiune de viață. Să fac dragoste ca și cum Claude și cu mine am fi împreună, bărbat și femeie, pentru prima oară.

Luni, 8 aprilie

Sărbătoare națională. În pat toată ziua. Răstimpuri de dragoste și leneveală. Descoperirea jocului. Importanța degetelor lui Claude pe sânii mei. Degetele lui lungi și atât de frumoase.

Abţinere de la mâncare, ca penitență pentru c-am lăsat-o pe mama să plece. Seara, beată de foame. Plimbare cu Claude la braț pe străzile pietonale. Pizza. La întoarcere, înghețată și sablé[1].

Miercuri, 10 aprilie

Mai multe zile fără tatăl meu, scumpul Pierre.

Seara, masă la o colegă de-a lui Claude, Maryse. Mă-ntoarce pe toate fețele. Felul ăsta prefăcut în care se interesează de mine, în care-mi spune că editurile o să se bată pe prima mea carte nu e decât o modalitate de-a atrage ironiile, ridicolul și îndoiala asupra mea. Spun într-o discuție că aș putea omorî pe cineva din pasiune. Sunt mirați. Unde-i iubire e și ură, nu? Maryse îmi dă replica: fiecare iubește în felul lui.

Noaptea am un coșmar. A doua zi, senzația că sunt prinsă la înghesuială în viața asta.

Joi, 11 aprilie

Mi se pare că sunt mediocră. Mai bine mi-aș căuta un serviciu ca oricare altul. Scriitoare? Pe cine-ncerc eu să conving? Sunt o fătucă vai de capul ei. Și nici măcar fericită, pe deasupra. Vreau să intru și eu în rândul lumii. Copii, prăjituri duminicile, casă curată și primitoare, familie. Îi propun lui Claude. El zice: „Nu. Tu ești talentată, ești o artistă, nu te lăsa. Sunt convins că ai talent. Eu nu sunt creator, doar consumator de artă, și frustrarea asta mă termină“.

Vrea să-mi ofere mijloacele necesare să public, să devin, sau să rămân, scriitoare fără să-mi fac griji din cauza banilor. Se pregătește pentru agregaţie, se apropie examenele.

Locuim într-o casă mică din Mont-Boron[2]. Două apartamente unul deasupra altuia, pentru nevoia mea de libertate. Eu, la etaj, vedere la mare, tavane înalte, pereți albi. El, la parter, grădină cu verdeață. E casa unei scriitoare, cumpărată din drepturi de autor. Ne-a închiriat-o băiatul ei, care e sculptor.

Vineri, 12 aprilie

Lumea e a mea. Am început jurnalul ăsta. Euforie.

Coborâre pe jos până la poalele lui Mont-Boron. Ocol prin portul vechi, Esterel scăldat de mare la orizont.

Seară importantă. Claude îmi arată pozele pe care le-a făcut cu portul din Villefranche. E una care-mi place mult: mă plimb printre bărci, râd, par fericită. M-am mai îngrășat. Dar la față arăt bine.

Îmi împrumută doi franci ca să-l sun pe Pierre, pe care l-am părăsit pentru el acum cinci ani. Cabină telefonică, Place Garibaldi. Formez numărul. Ne dăm întâlnire a doua zi la Nice-Étoile, la librăria Fnac.

Lipită de Claude, adorm greu. O noapte rece.

Sâmbătă, 13 aprilie

Claude mă lasă cu mașina la Nice-Étoile. Urc la Fnac, întreb de jurnalul abatelui Mugnier, prezentat aseară la „Apostrophes“. Îl zăresc pe Pierre. Nu s-a schimbat deloc. Păr foarte scurt, frumos, fața lui nu trece neobservată, sare-n ochi. Ieșim. Căutarea unui restaurant.

— Hai la Cours Saleya[3].

Salata mea exotică nu e groaznică, dar trebuie să slăbesc două kile. Mi-ar plăcea să mă închei la fustă fără să-mi țin respirația.

În timpul mesei, detensionare. Promenade des Anglais, corpuri care se bronzează pe plajă. O adolescentă aleargă pe nisip într-un costum negru întreg, decoltat în spate până jos, o urmăresc cu privirea.

Pierre mă duce la Cannes cu mașina. O să mă mai aducă înapoi în seara asta, sau mâine?

La Juan-les-Pins trecem prin fața unor restaurante cu amintiri. Nu știu exact ce simt. Apăsare? Indiferență? Iarăși iubire?

La Croisette, în Place de Noailles, mâncăm la La Torche. N-a mai venit aici cu nimeni. E cam ca la noi acasă. Mă ia de braț pe Rue d’Antibes. Îmi povestește mult despre prietena lui. Aparent, relație dificilă, intimitate problematică, „n-am noroc în dragoste“, zice el. Mâna lui în jurul mijlocului meu. A mea pe brațul lui. Râsete ca înainte. Muzică, amintiri, cuvinte. Gura. Sărutul.

Facem dragoste și e foarte bine. Cu toate astea, nu mă simt frumoasă. Intră în mine și sunt bulversată. Noaptea nu dorm. Zice

că m-a iubit mereu, presupun că și eu pe el. E fericit. Prima mea iubire adevărată. Dar Claude.

Duminică, 14 aprilie

Mic-dejun la Cannes în al nouălea cer. Dragoste. Întrebări nerostite. Pe balcon în noul lui apartament, mă uit la mare.

Lacrimi fierbinți. Toată numai lacrimi.

În mașină spre Nisa: să știu ce simte, erecția aia permanentă e o dovadă, o dovadă de iubire? După el, da. Să ne mutăm împreună? Un copil? Mă lasă acasă, în fața porţii cu grilaj. Stabilim să-l sun eu.

La soare, pe șezlong, mă gândesc la el. Sunt emoționată. Simt emoţia din cap până-n picioare.

Cinci după-amiaza, Claude se-ntoarce de la plajă. O moacă tristă. Tristă și solitară. Opusul dorinței. Fac comparații. Cu el, discuții intelectuale posibile. Mi-e frică, groază de-a dreptul, să nu mă părăsească. Fără serviciu, fără un sfanț, cu manuscrisele fără valoare la subraț.

Adormire stingheră lângă el, cu picioarele printre ale lui. Fără sex, din milă.

Luni, 15 aprilie

Baie aproape rece. Chef de scris. Soare în grădină.

Mă dezlipesc de șezlong ca să văd dacă e ceva în cutia poştală. Nimic.

Mă duc jos, la Claude, ca să-mi iau discurile și să-i arăt că, și despărțiți de un singur etaj, tot nu mai avem, cu siguranță, nimic de împărțit. El zice că mă iubește cu pasiune. Veșnicie asigurată. Povară pentru mine.

Toată ziua mă gândesc la Pierre. Un pic la Claude. La tatăl meu. La alții. Christophe, pentru o clipă. Patrick, retrogradat. Michel, nici urmă.

Marți, 16 aprilie

Claude e în concediu preexamen. Prezența lui e apăsătoare. Și-a ras barba. Mă port de parcă n-aș fi observat nimic. E pur și simplu urât. Mai încolo dau un sfat: las-o să crească la loc.

În cutia poştală, o scrisoare de la tatăl meu – zice că nu pot să duc iubirea noastră. Ce s-a mai bucurat când a primit scrisoarea de la mine. A fost o întârziere cu scrisorile, a crezut c-a murit cineva. Singurul cu care renunțarea n-ar însemna nimic, singurul la care ar trebui să renunț. Momente categorice de disperare m-au făcut să-mi imaginez cum ar fi viața cu el.

Sfârșitul îndrăgostelii, programat oricum.

Singură în apartamentul meu cu două camere, vedere la mare. O bătrânețe solitară? Toate se vor întoarce împotriva mea până la urmă.

Sfârșitul zilei: film cu Romy Schneider la TV.

Sfârșitul TV-ului: criză de nervi, plânsete. Claude, fața lui. Atmosferă insuportabilă.

Le-a zis despre mine elevilor de la BTS[4], incitați de ideea de-a mă întâlni, pe mine, care scriu cărți, chiar dacă nu sunt publicate.

Mă simt bizar. Femeia (sau ex-femeia) profului.

Miercuri, 17 aprilie

Trezire încordată lângă Claude. Suferă. Durerea lui e groaznică. Îl țin departe de jurnalul ăsta. Să nu-l fac din stilou să retrăiască ce e atât de crâncen în prezent.

Telegramă de la tatăl meu: vrea să ne vedem la Tende. Prefer la Nisa decât în munții ăia ostili. Îl sun. Ajunge vineri.

Ar trebui să mă-ntâlnesc cu copia lui conformă. Fără filiație. Fericirea are dreptul să existe. Și cine n-o lasă?

Joi, 18 aprilie

Claude ia primul examen de agregaţie.

Singură acasă. Menaj.

Vineri, 19 aprilie

Curățenie în baie. Spălat pe cap. Lectură întreruptă de bătăi în ușa de lemn la ora 2. Casa i se pare „foarte meridională“. Abia a venit și face dragoste. Zice c-am zâmbit. Nu mă simt bine. Ceva nu merge. Mă interesează doar discuțiile. Nu mă simt atrasă de corpul lui. Nu cum sunt de corpul lui Pierre sau al lui Claude. Mi-e frică să nu-l dezamăgesc.

Îi pun să asculte un cântec, cu versuri scrise de mine și muzică compusă de Claude. Ieșim, până la urmă, după-amiaza. Are nevoie de o bouillabaisse[5].

La parter, lumină filtrată prin obloane.

Bună seara foarte călduros cu vocea tatălui meu. Mână întinsă spre Claude. Fac cunoștință. Cine mai sunt şi ăștia? Fiecare pe o canapea, eu pe fotoliu între ei. Nu contez. Claude e la înălțime. De ce-l tratez de parc-ar fi sub alții? Mi-e rușine. Nu știe ce s-a-ntâmplat la Nancy.

Mașina tatălui meu parcată în fața porţii cu grilaj, mă urc. O tură pe jos în centrul vechi al Nisei. Masă la Los Caracoles, trei stele Michelin. I-a venit o idee: familia lui are o casă în Laval, Mayenne. La parter e un local. Posibilitatea de-a deschide o librărie de care să mă ocup eu.

Lumină la Claude când mă întorc. Bat în geam. Ne dă drumul înăuntru. Pune Stranglers la pick-up. Conversație. Câteva tutuieli. Vorbim despre proteste. După-amiaza vorbiserăm despre viața distrusă.

Sâmbătă, 20 aprilie

Cu spatele la deal, pe înălțimile orașului, marea în depărtare, un zid mic de piatră pe marginea drumului, zic că nu mai pot s-o ţin așa. Îi scrisesem după Bruges ca să avem și noi, în sfârșit, o relație normală. Văd că nu se poate. Nu mai vreau să fiu în situația asta. Mă prefac cu toată lumea. Nu spun nimănui adevărul. Nu mai pot. Stăm în picioare lângă zid.

— Ori nu ne mai vedem, deloc, definitiv. Sau, fiindcă așa stau lucrurile, dacă chiar n-ai ce să faci în privința asta, n-avem decât să plecăm și să trăim împreună. Oriunde. Fiindcă zici că nu poți să faci altfel, doar să…

— Nu e așa de simplu.

Prânz rapid la Cours Saleya. La alte mese, băieți cu care eu nu pot să fiu.

Duminică, 21 aprilie

De dimineață, când mă trezesc, se apropie de mine. Scârțâie patul. Nu mă simt bine. Plâng. Mi-o reproșează. Dintr-odată am

un flash: mi se pare că e un monstru. Îi zic.

Nu-i convine. Dar deloc. Se supără. Vrea să tac. Viziunea cu monstrul nu trece. Pleacă la Carcassonne fără mine. Nu-mi lasă niciun ban. Își ia geanta, zice că vine săptămâna viitoare. Mi-e teamă c-o să mă părăsească dacă nu mă mai „ofer".

Cobor la Claude, fug la el în lacrimi.

— Trebuia să mă ducă la Carcassonne. Pleacă.

Claude iese.

Tatăl meu își pune geanta în portbagaj. Îi zice lui Claude că e dezamăgit că nu pot să las deoparte problemele cu munca nici măcar trei zile. Claude țipă. Îi face morală. De unde sunt, n-aud tot.

Tatăl meu se urcă-n mașină. Pleacă.

Prânz cu Claude în grădină.

Îi povestesc de Laval, de ideea cu librăria, pe urmă plâng. Mă uit la el.

— A-nceput iar, să știi.

— Știu.

Şi-aici, cotitura vieții.

— V-am auzit. Scârțâia patul.

— Nemernicule. Acum ai o putere asupra mea. De ce n-ai venit sus dac-ai auzit?

Luni, 22 aprilie

Noaptea de insomnie riscă să strice tot anul de studiu. Claude ia examenul de disertație. Subiectul: Woolf. Lumile interioare.

Dormim sus. Amândoi. În patul meu. Facem dragoste mimând pornografia, eu, curvă fictivă, el, instrument. Fantezii, suntem trei, suntem patru, o fată cu sânii mari, adorm.

Trebuie să-i spun tatălui meu că Claude știe ca să se termine definitiv. Mi se face teamă c-o să mă părăsească.

Marți, 23 aprilie

În pat până la ora paisprezece. Mă simt inutilă. Rău.

Miercuri, 24 aprilie

Nu mă dau jos din pat. Mă simt grasă și inutilă. Îmi spun că

societatea a greșit că nu m-a luat în slujba ei. Rezultatul, calea individuală, scrisul. Izolarea. E greu.

Nu pot vorbi cu nimeni. Compania de telefonie amână instalarea telefonului de săptămâni întregi. Îi zic angajatei de-acolo că e un zid. Un zid care-mi spune „pentru că aşa stau lucrurile".

Joi, 25 aprilie

Mă cântăresc. Pe cântar, două soluții: dietă sau un regim rezonabil.

Seara: două iaurturi, două mere, o portocală.

Vineri, 26 aprilie

Trenul de Tende pleacă la 16.30. N-am chef să mă duc.

Dimineață în pat cu Claude până târziu.

Mutăm mobilă dintr-un apartament în altul. Scopul: să-l facem mai primitor pe-al meu, pentru că el stă aici tot timpul; și anularea solicitării lui de a-şi pune telefon, el nu e niciodată acasă.

O tură pe străduțele pietonale. Anunţ într-o vitrină: Néréïdes caută vânzătoare. Intru. Patroana o să fie acolo luni sau marți. Sunt șanse mici. O să scurtez totuși șederea la Tende ca să mă duc la interviu.

Claude mă conduce la gară. Mi-e teamă. N-am niciun chef.

18.24: sosire la Tende.

Tatăl meu mă întâmpină cu un zâmbet luminos.

Am hotărât să nu mai fac dragoste cu el, deloc, îi spun. E clar, e definitiv. O să mă mai iubească?

Plimbare pe străzile din orășel după ce-mi las lucrurile la hotelul Impérial.

Seara, masă la restaurant, atmosferă de familie la munte. Întoarcere la hotel. Încerc să nu las prea tare să se vadă că nu mai e ca înainte. Deschid televizorul, continuând să mă dezbrac de față cu el. Mă bag în patul lui ca să mă uit. El nu vrea să vadă nimic. Mângâierile lui mă deranjează, am impresia că testează terenul, că tatonează căutând punctul-limită ca să-l depășească. Genunchiul, coapsa, zona inghinală, un gest atrage altul. Îi spun

să se oprească. E trist. Supărat. Nu țipă. Am impresia că descopăr un om fragil, fără curaj și naiv la capitolul viață.

Duminică, 28 aprilie

Început de zi neplăcut. Nu m-am dus în camera lui când m-am trezit. E nemulțumit. Anunț că la Nisa n-o să fie decât un pat. Mi-e frică de mângâierile subite. Grabă să mă-ntâlnesc cu Claude.

Întoarcere pe drumuri de munte. Urăsc muntele. Nu se gândește decât să vizităm La Brigue și Saorge. Îi spun că nu. Mă doare inima. Mergem, totuși. Îl las să-și facă plimbările.

Ne întoarcem la Nisa prin Italia, zice:

— Asta ca să-ți fac ție plăcere, eu am trecut prin Italia săptămâna trecută.

Coasta albastră și verde. Vrea un restaurant pe malul mării. Merg în locuri clasificate. Gust mâncăruri delicioase. Mi-e greu să mă bucur de moment. Dac-aș avea bani, cu Claude aș face toate astea.

Ajungem. E pe șezlong.

Luni, 29 aprilie

Interviu enervant la Néréïdes. Am intrat și-am ieșit doar. Promenade des Anglais în căutarea unui loc de muncă la un hotel. Tatăl meu vrea să mă fac agent imobiliar. Tot ce spun e forțat. Tot.

Seara, la restaurant toți trei. El, Claude și cu mine.

Noapte. Efort. Mă culc lângă tatăl meu. Aș vrea să dorm singură. Își plimbă sexul peste al meu. Nu mai suport. Criză de nervi. A lui e cu siguranță prima. Mă simt prea rău. Nu mai pot să stau. Mi se pare drăguț când îmi dă voie să dorm la Claude, într-un pat de-o persoană.

Cobor.

Claude mă primește. E dulce. Mă lipesc de el.

Marți, 30 aprilie

Plecarea tatălui meu. Părăsire. Oare n-a suportat criza din toiul nopții? Să nu-mi folosească la nimic, cum zice el? Sau să nu fac dragoste, cum cred eu?

Miercuri, 1 mai

Aranjez frumos o masă la soare în grădină. Mă îmbrac cu o cămașă mare și albă. Claude e fermecat. După-amiaza vin pe la noi niște studenți. Înainte îmi făcea plăcere. Mă plictisesc până la urmă.

Joi, 2 mai

Zi înfiorătoare. Bulimie uriașă. Dorință de sinucidere. Dar cum? Greva foamei ca să protestez pentru tot ce nu e bine?

Situație disperată.

Mi-e dor de mama.

Ies.

Vineri, 3 mai

Am ieșit din joc pentru căutarea unui loc de muncă. Mi-e frică și c-o să mi se dea ceva de lucru. Mă simt zero barat. Împrejurările mi-au făcut praf încrederea.

Obișnuită să fiu prima de la grădiniță, azi mă gândesc doar să mă las să mor.

În program, dietă, așteptat să vină cineva de la compania de telefonie. Pe lipsa telefonului dau vina deocamdată pentru întâlnirile profesionale ratate, plictis, nervii întinși, singurătate. Apare și omul, în sfârșit.

— Așadar, a treia programare.

Mă strâmb. El nu știe că-mi ratez sinuciderea în fiecare zi.

Îmi dă să fumez iarbă. Fumez pentru prima oară. Ne ducem în dormitor. Mă culc cu el. E aberant. Nu-mi place cum arată. Mușchi, trăsături destul de delicate.

Ajung la concluzia că, fiind obligată să trăiesc, îmi trebuie un motiv. Cel mai frumos ar fi să public *Mélodrague*. Nu cred c-o să se-ntâmple. E ca un vis de fetiță cam tâmpă.

Îl iubesc pe Claude. Iubirea ar trebui să fie un motiv destul de bun ca să trăiesc. Oare am impresia că-l iubesc?

Vine acasă obosit. Seară plăcută.

Weekendul în fața noastră.

Sâmbătă, 4 mai

Dieta continuă cu succes. Rămânem în pat mult timp. Nu prea apreciez mângâierile azi. Preocupată.

Îmi ridică moralul în problema cu literatura. El crede c-o să se-ntâmple.

Ieșim. Plouă. La Fnac vorbesc cu responsabilul librăriei. Drăguț. Îmi spune de niște edituri la care să trimit manuscrisul. Cumpăr trei cărți. Claude răsfoiește discret într-un colț.

Probez inele și verighete. Pe-a mea am pierdut-o.

Seara, Maryse pe la noi. Discuții din care nu rămâi cu nimic. Ce plictiseală. Bucuria de-a ne culca amândoi și de-a ne trezi împreună duminică dimineața.

Duminică, 5 mai

După mângâieri și „bineînțeles c-o să publici“, facem dragoste.

Îl invit pe Claude să mâncăm de prânz la Villefranche. Port un chimonou roșu, cumpărat cu o zi înainte, care mă face luminoasă. Azi sunt frumoasă. Oamenii se uită la mine. Claude e mândru.

Luni, 6 mai

Se anunță o zi lungă. Singură douăsprezece ore. Ploaia de-afară.

Marți, 7 mai

Dragoste la trezire. Pantalonii lui Claude, ghemotociţi pe jos, amintesc de vremurile de la început. Nu, acum sunt vremuri noi! Și-i trage pe el ca să nu-ntârzie la facultate.

Începuse totul bine adineaori. Avusesem orgasm o dată, el începuse să mă mângâie iar, își dăduse seama că-mi atingeam clitorisul, ridicase cearșaful zicând:

— Ce faci acolo, ți-o freci?

Îmi povesteşte de mama lui castratoare. A reușit ce și-a propus. El e mereu pe dinafară. Dar ajungem noi și-acolo.

Miercuri, 8 mai

Cârâială la telefon cu tatăl meu. Zice că depărtarea fizică îl deranjează, dar că-i lipsesc mai puțin de când s-a apucat de cercetare.

Vineri, 10 mai

Când mă trezesc mă simt ciudat. Ceva nu merge. Mi se pare că mă adâncesc din nou în viața de cuplu, cu perspectiva de-a fi vânzătoare. Ce mai aștept?

Marți, 14 mai

Criză de nervi în toiul nopții. Îi reproșez lui Claude înțepeneala și rutina pe care le aduce cu el. Îi fac vânt din pat. Pleacă. Și se-ntoarce.

De dimineață nu-l aud când se trezește. Doar un zgomot de mașină în depărtare.

Sâmbătă, 18 mai

Noapte scurtă. Dragoste perfectă.

Duminică, 19 mai

Încă o zi minunată. O să fim împreună toată viața. Asta sigur.

Luni, 20 mai

Se termină și cu asta.

Tipul de la telefoane vine la mine. Își rulează un joint. Împarte fumul, lipindu-și gura de a mea. Mă simt slabă. Facem dragoste. Nu am orgasm. Vrea să ne mai întâlnim, pare îndrăgostit.

Mă bucur să-l văd pe Claude când se întoarce. Hotărâtă să-i ascund ce s-a-ntâmplat, îi spun adevărul. De ce? Pentru că e mai practic. Din neputință. Sau ca să fiu liberă. Mă face ușuratică:

— Eu cred în fidelitate.

Îl sun pe tatăl meu ca să-l întreb dacă e rău să fii infidel. Suntem apropiați, asemănători, identici uneori. O să spună că nu, știu asta.

La telefon, mama:

— Te schimbi, lasă timpul să treacă.

I-l dau pe Claude ca să-l liniștească.

Miercuri, 22 mai

Prima zi de muncă. La Cagnes-sur-Mer, la un curs de formare.

Încet-încet, mă plictisesc. Încet-încet, nu fac nimic. Plajă la amiază. Întors la birou. Apoi vine Claude, în sfârșit, să mă ia.

Vineri, 24 mai

Seară proastă. Eram așa de bucuroasă că începe weekendul.

Plânsete, criză, descurajare. Sunt asocială. Deci munca nu mă face fericită. Eu voiam să fiu scriitoare.

Miercuri, 29 mai

Spre Quai des Deux-Emmanuel. Sun la Le Clézio, dincolo de ușă, o voce de femeie:

— Cine e?

— Am venit să las un manuscris pentru domnul Le Clézio.

Abia se-ndură să deschidă, îi zăresc fața. Palidă, îmbătrânită, păr lins, piele albă.

— Nu știu dacă are timp să-l citească.

— Îl las, totuși.

Mai trimit trei manuscrise prin poștă la trei edituri. Pe când răspunsul?

Vineri, 31 mai

Afară e frumos și cald.

Seara, televizor, „Apostrophes“.

Sâmbătă, 1 iunie

Întâlnire cu domnul Bosc, avocat, care mă ia dacă accept să muncesc mult pe un salariu de mizerie. Perspectivă CAPA[6]. Accept.

La 12.45, în cutia poștală, o scrisoare expediată din Nisa. Nu de la Le Clézio, nu încă. Nu te umfla în pene.

O deschid. J.M.G. Le Clézio. N-o citesc imediat. Mă așez.

Chiote, bucurie.

E cea mai frumoasă zi din viața mea. Plimbare la Cannes în al nouălea cer. Malul mării. Ies din mașină urlând de bucurie.

Duminică, 2 iunie

Trezire minunându-mă lângă Claude. Sunt scriitoare. Acum

știm amândoi. El a crezut în mine de la prima pagină. Dragoste în pat. Ca ieri. Fază fericită. Perioadă fastă.

Îi scriu lui Le Clézio ca să-mi arăt recunoștința. Îi răspund că-i dau voie, bineînțeles, să-mi ducă romanul la Mercure de France, cum propune.

Marți, 4 iunie

Fnac caută înlocuitori pe vară. Aș putea să lucrez acolo.

Miercuri, 5 iunie

Am scris data. Pagina e albă. Jurnalul se oprește aici.

Am luat cu mine caietul ăsta peste tot pe unde-am stat. Îl reciteam uneori. Mi-era rușine și milă de cea care fusesem. Îl puneam bine-n pivniță sau sus pe vreun dulap.

1. Biscuiți franțuzești rotunzi din aluat sfărâmicios.
2. Cartier select din Nisa, situat pe și la poalele dealului cu același nume, în apropierea masivului Esterel.
3. Cea mai mare zonă pietonală din centrul vechi al Nisei, cu piețe și restaurante.
4. Brevet de technicien supérieur („Brevet de tehnician superior“) – cursuri postliceale de doi ani în vederea obţinerii unui brevet în domeniul tehnic.
5. Supă tradiţională de peşte provensală.
6. Certificat d’aptitude à la profession d’avocat („Certificat de aptitudine în profesia de avocat“) – certificat eliberat după un an de formare teoretică şi practică în avocatură.

La mult timp după aceea, când anii au trecut și Claude și cu mine am fost despărțiți, n-am mai văzut legătura dintre anumite evenimente. Mă pierdeam în date. Nu mai știam ce fusese înainte de ce. Mă întrebam dacă el își mai amintea detalii pe care eu le uitasem. Nu mai vorbeam. Eu mă mutasem la Paris. El trăia cu altcineva. Și eu la fel. L-am văzut iar la o înmormântare. Ploua. Ținea în mână o umbrelă deschisă deasupra lui. Era îmbrăcat tot în negru. Cu o mască chirurgicală pe față. I se vedeau doar ochii. În care mă pierdusem de atâtea ori. Când m-am întors, i-am lăsat un mesaj în care-i spuneam că mă bucur că l-am văzut din nou. Și, câteva săptămâni mai târziu, că mi-ar plăcea mult să stau de vorbă cu el. Am stabilit o întâlnire telefonică. Într-o seară, pe la șapte.

— Aș putea să-ți pun o întrebare, două despre perioada în care-am stat la Nisa? Nisa, tatăl meu etc. A venit de două ori, nu?

— Așa cred, da.

— Tu ce-ți amintești?

— Ăă…

— Nu-ți face probleme. Te-ntreb doar ca să confrunt cu ce-mi amintesc eu. Datele, logica faptelor, ordinea în care s-au întâmplat. Cronologia. Nimic mai mult. Nu vreau să vorbim lucruri complicate acum. Nu-ți face probleme. Datele, cronologia, atâta tot. E ceva ce nu-nțeleg între două evenimente. Ori nu mai știu eu data, ori s-a mai întâmplat ceva care-mi scapă. A venit la Nisa de două ori, cu asta suntem de acord…

— Așa cred. Am un reper, îmi luam agregaţia când a venit prima oară. Da. Mi-aduc aminte. Mă-ntorc de la examenele de agregaţie, tatăl tău e acolo. De o zi sau două. Nu mai știu. Suntem în Rue Urbain-Bosio. În casa aia mică. Tu stai sus. Eu, jos. Veniți pe la mine. E prima oară, am impresia, când îl văd. Da, așa e. Îmi faci cunoștință cu el. Vorbim despre examenul de traducere. Și mi se pare că vorbim de un cuvânt anume…

— E examenul pe care-l dăduseși tu atunci?

— Da. Vorbim de un cuvânt anume. Care e *hopscotch*. Care înseamnă „șotron“. N-aș putea să-ți mai spun alte lucruri în clipa asta. Aș putea să-ți vorbesc despre sentimentul pe care l-am avut, asta da. Dar nu despre alte aspecte ale discuției. Asta nu.

— Sentimentul pe care l-ai avut, adică cum?

— Sentimentul pe care l-am avut?

— Da.

— Mă simt foarte mic. Intimidat. Din mai multe puncte de vedere. Intelectual. În primul rând. Sunt un lingvist mărunt, de duzină în comparație cu el. Care știe treizeci de limbi. Ceva de genul ăsta. Dar și ca bărbat. Ca masculinitate. Am impresia că mă simt mai puțin masculin decât el. Îmi pune o întrebare. Și anume „cum pronunț «*dance*»“.

— Da. Mi-amintesc foarte bine că te-a-ntrebat asta.

— Eu răspund: „dens“. La care el: „vai de mine, americaniștii ăștia…“. El pronunță „dans“.

— Mi-amintesc foarte bine. Foarte-foarte bine.

— Și observ două lucruri la tine. Unu, observ că ți-ai pus pantofi cu toc. Pantofi cu toc… puțin doamnă. Doi, observ că te-ai machiat. Ruj, și la ochi. Ceea ce era destul de rar la tine. Mă gândesc: „s-a făcut femeie pentru tatăl ei“. Trei. Văd o privire aparte între voi, pe care o simt încărcată. O privire pe care n-am mai văzut-o la tine și pe care o simt în momentul ăla. Asta a durat foarte puțin. Oricum, ați plecat la restaurant pe urmă.

— Îți amintești bine.

— Îmi amintesc puține lucruri. Dar lucruri extrem de puternice, extrem de dure. Da. Nu-mi amintesc tot, doar niște lucruri dure și…

— Poate c-ar trebui să mi le spui mai încolo. Poate nu azi. Nu pot s-aud lucruri prea dure acum. Mă duc la culcare curând, mă culc devreme, nu vreau s-adorm cu asta-n cap.

— Înțeleg.

— Spune-mi deocamdată doar ordinea în care s-au întâmplat lucrurile. Nisa, am douășase de ani, vine el, în aprilie?

— Da, și dup-aia iar, cinșpe zile mai târziu…

— Asta e. La Tende.

— Probabil.

— Da. La Tende. Pe urmă ne-ntoarcem la Nisa. Acolo pleacă. Și atunci îi zici ceva? Atunci a fost, sau data dinainte?

— Nu-i zic ce-aș vrea să-i zic. Dar stau de vorbă cu el. Se duce la mașină... Îl prind din urmă la poartă.

— Îți amintești ce mașină avea?

— Albastră? Neagră? Un Peugeot mare albastru?

— Și ce-i zici?

— Sunt nervos. Îl iau tare. Chiar dacă nu-i zic ce-aș vrea să-i zic. Îi spun lucruri dure. Nu mai știu exact ce.

— Nu-ți mai amintești, nimic?

— Îi zic că te face să suferi.

— OK. Mulțumesc, Claude. De-adevăratelea. Am putea să mai vorbim, să ne-aducem aminte? Nu te deranjează?

— Când vrei tu.

— Mă bucur c-am vorbit cu tine. Mulțumesc. Şi tu, tu ești bine? Toate bune la facultate?

Discuția a mai continuat câteva momente. Pe urmă am închis.

După ce-a venit la Nisa, legătura cu tatăl meu s-a limitat la telefoane. Vorbeam despre cercetările lui în lingvistică, despre manuscrisele mele trimise la edituri și despre Rue Cardinet. Îmi dăduse un rând de chei. Aveam impresia că mă bucur de aceleași prerogative ca și ceilalți copii ai lui. Le-am păstrat mult timp. Chiar și după ce-a fost schimbată yala, iar apartamentul, vândut.

Tot nu publicasem încă. În ultimul manuscris era o aluzie la incest. O frază mică de tot. Pe ultima pagină. Nu dezvoltasem. I l-am trimis tatălui meu. Mi-a vorbit despre asta la telefon într-o zi, când eram în Rue Cardinet.

— Ai un stil. E bine. Am observat un lucru, două...

— Așa.

— În scena de la Amsterdam, scrii „*on vit, on choisit, on part*“. Ai putea omite subiectul: „*On vit, choisit, part*“.[1]

— De ce?

— Ar trebui să scrii despre ce-ai trăit cu mine... E interesant. E o experiență pe care n-o are toată lumea.

— Ai văzut ultima pagină?

— Sigur că da.

— Nu te deranjează?

— Deloc. E o chestiune de stil. Ar trebui ca cititorul să stea în cumpănă, să se întrebe dacă este vis, realitate, să existe puțină incertitudine, cam ca la Robbe-Grillet. I-ai citit ultimul roman, *Djinn*?

Am izbucnit în râs când am închis telefonul. Mă plimbam prin apartament de la un capăt la altul, de la un perete la altul, de la ușă la fereastră și vorbeam singură. „Te-nșeli rău de tot, prietene. Nu, nu. Nu așa o să se-ntâmple lucrurile. N-am s-o fac sigur în stilul lui Robbe-Grillet. Ei na. Sigur nu.“ Ridicam din umeri. Desfăceam brațele. „Chiar ți-ai închipuit c-o să te mai ascult pe tine în momentul ăsta? Ești cam… prost, de fapt. Da, ești prost. Un bou. Să nu știm dacă suntem în vis sau în realitate! În vis ești tu. Crezi că scriu ca să mă fac preș? S-au dus vremurile alea. Vai de capul tău, prostule. Crezi c-aveam nevoie să-mi dai tu ideea să scriu ce-am trăit. Cine crezi că-s eu? Nu dau doi bani pe tine, de fapt. Nu ești decât un amărât de mic-burghez literar de rahat. În stilul lui Robbe-Grillet, nu, serios, ți-e rău, sau ce? Dacă o s-ajung să scriu chestia asta într-o zi, sigur n-o să fie asta metoda pe care am s-o folosesc. Sigur nu. O să fie clar ca lumina zilei. Dimpotrivă. Sper. Dac-am să reușesc. Vai de capul tău.“

Am citit *Djinn* în avion când m-am întors la Nisa.

Claude și cu mine nu mai vorbeam despre apartamente separate. Stăteam într-unul spațios cu două camere. Un dormitor. O sufragerie, în care mi-am pus biroul. Două terase. Cea mare venea în prelungirea bucătăriei și dădea spre Rue Blacas. A doua era la dormitor.

Făceam dragoste fără dorință din partea mea. Totuşi, simțeam plăcere. Era, în parte, o plăcere mecanică, pe care orgasmul o estompa, şi-i dădea sens. Nu mă gândeam să am altă relație. Îmi ascundeam corpul. Purtam haine largi, pulovere mari. Treninguri. Jachete care-mi veneau până la jumătatea coapsei. Ideea de-a face un copil rămăsese în aer. Mă simțeam incapabilă să ofer ceva până nu publicam. Mă temeam că, dac-o să fie fată, o să fiu geloasă fiindc-ar avea un tată bun. Și c-o să-mi vărs pe ea toată ranchiuna.

Claude avea un vis, la care se gândea de multe ori. Își imagina că stăm într-un apartament cu vedere la Sena. Un apartament cu geam imens, de sus până jos. Eu umblam prin camere într-un

compleu kaki de mătase, vaporos, în timp ce el privea pe geam Sena. Îmi descria viziunea lui. Cum treceau vaporașele, cum cădea compleul meu de mătase, finețea materialului, frumusețea mea care-ți lua ochii.

Aveam douăzeci și opt de ani. Fratele meu vitreg, douăzeci și doi. Sora mea vitregă, douăzeci. Părinții lor se gândiseră că erau destul de mari să afle de existența mea. Tatăl meu m-a sunat să-mi spună că erau încântați să aibă o soră mai mare și-și doreau să mă cunoască. Nu mai însemna ce-ar fi însemnat când aveam treisprezece ani și-l rugam să-mi facă cunoștință cu ei. Dar mă bucuram.

— Noi le-am zis că stai la Nisa, așa că lui Loulou i-ar plăcea mult, evident, să treacă pe la tine-n vacanță…

— În iulie, ar putea? Ar pica bine, sunt singură atunci.

Claude organiza tabere lingvistice în Anglia în fiecare vară.

— Și Antoine, pe el când aș putea să-l văd?

— Din 15 august o să fie la Strasbourg… N-o să fie și sora lui, dar poți să vii cu Claude. Puteți să stați la noi… O s-aveți camera voastră…

Pe soția tatălui meu am întâlnit-o în luna iunie. Am mâncat la prânz în Rue Cardinet. Faldurile feței de masă se revărsau până la podea. Lenjeria. Perdelele. Canapelele. Vesela. În apartament era totul alb.

Mi-a povestit cum a fost când a luat prima oară masa cu socrii ei. Mâncau scoici. A găsit o perlă în prima pe care a pus gura.

— A fost un semn extraordinar. Ce părere-ţi face? N-ar trebui să zic „ce părere-ţi face“ de față cu Pierre. Nu prea-i place. Nu, dragule? În fine, e incredibil. O perlă. O perlă gri. Am păstrat-o, când vii ți-o arăt dacă vrei.

Era blondă, volubilă și avea o alură sportivă. Organiza întâlniri culturale la clubul ei de tenis. Vorbind de fizicul unui filozof pe care-l invita acolo și care apărea pe la televizor în anii ăia, a dat ochii peste cap cu un aer extaziat.

Avea un uşor accent.

— Știi ce-au zis copiii când au aflat că au o soră mai mare? „Ce bine, așa nu mai suntem o familie obișnuită.“

A bufnit-o râsul. Și pe mine.

Sora mea a venit la Nisa în iulie. A stat trei săptămâni. La plajă a făcut poze. Într-una ieșeam din apă, într-un costum din două piese în dungi, gri cu negru. Slăbisem. Mi-a făcut complimente în legătură cu silueta mea.

— Oricum, fizic, Antoine îi seamănă cel mai mult. Pe plan intelectual, tu, zice și el. Și eu îi semăn, dar în alte privințe.

— Care?

— Îi place mult sexul. Și mie la fel. Știu foarte bine că are amante, chiar dacă mă doare sufletul pentru mama. Sexul e foarte important pentru el. Și pentru mine. Îmi place mult să fac dragoste. Aș fi în stare și să mă prostituez, atât de mult îmi place. Mi se face frică uneori, și doar din lipsă de curaj n-o fac.

— Fă-o.

— Nu-mi spune asta. Aș fi în stare.

— Profită că ești aici. Nu te știe nimeni. O să vezi.

— Poate-o s-o fac într-o zi, deocamdată prefer să trăiesc asta-n capul meu.

— E o neînțelegere între noi. Tu vorbești liber cu mine. Dar eu, e ceva ce nu-ți zic.

— Dacă are legătură cu tata, poți să-mi spui, știu cum e.

— Asta nu știi.

Stăteam în pat. Ea, pe un fotoliu mic care se desfăcea. Lumina palidă a serii intra în cameră pe fereastra deschisă.

— Mi-e frică de reacția ta.

— Poți să fii sinceră cu mine.

— Știi ce e incestul?

— Da.

— A făcut asta cu mine.

— Ce infect. De asta nu-l credeam totuși în stare.

— Te-ai supărat pe mine că ți-am zis?

— Nu. Dar mă simt ciudat.

— Ai fi preferat să nu-ți zic?

— Nu. Chiar dacă e urât. Așa știu și eu cu cine am de-a face. O să mă gândesc la asta când o să mai apară vreo problemă. În capul meu o să știu. Și, dac-o să-ncerce să se dea cine nu e, o să-l am la mână cu ceva. Chiar dacă n-o să spun.

Câteva zile mai târziu ne-am dus la plajă.

— Pentru mine a fost un șoc ce mi-ai povestit. O să-mi fie greu să trec peste. Cred c-o să vorbesc. Te-ar deranja?

— Nu.

Claude și cu mine am ajuns la Strasbourg la mijlocul lui august. Astrid pleca în Tunisia a doua zi. Făcuse quiche lorraine. Am mâncat în bucătărie.

— Serviți-vă, nu e ca și cum ați fi din familie.

Și-a dat seama de scăpare și s-a corectat.

Antoine era înalt, blond, lat în umeri. Tocmai își luase permisul și se gândea să-și cumpere un radio pentru mașină. A ridicat în slăvi Blaupunkt.

— Ne-am bucurat supermult, eu și sora mea, când am aflat de tine. Așa nu mai suntem o familie obișnuită.

— Da, mi-a zis mama ta...

După masă, ea a scos niște poze cu tatăl meu când era mic și cu femeile pe care le cunoscuse. Mi-a pus lângă farfurie una cu mama. Și a făcut o remarcă despre frumusețea ei.

Apartamentul era un duplex. Claude și cu mine am dormit într-o cameră la mansardă. O fereastră dădea spre cer.

A doua zi a propus să mergem la cumpărături. Tatăl meu ne-a zis de un supermarket.

— Luați ce vreți voi. Iar la casă spuneți să treacă tot în contul lui Angot.

— Atât, să treacă tot în contul Angot?

— Exact.

Am umplut un cărucior și am pus produsele pe bandă.

— În contul Angot, vă rugăm.

După noi era la coadă o femeie.

— Dumneata nu faci parte din familie. Cine ești?

— Sunt fata lui Pierre Angot.

— A, da? Eu sunt prietenă cu Astrid Angot. Îi știu foarte bine pe copii. Dumneata nu ești fata lor.

Am continuat să umplu pungile. Cu inima bătând tare, picioarele tremurând.

— Claude. Repede. Grăbește-te.

Am fugit pe stradă cu cumpărăturile. Șeful de magazin s-a repezit după noi.

Ne-am urcat în mașină.

Bătea în geamuri.

Claude a blocat portiera.

— Repede, Claude. Pornește. Repede-repede.

Plângeam.

— Repede, te implor. Repede.

Am pornit în trombă.

În apartament, m-am prăbușit în lacrimi pe canapeaua din sufragerie.

Tatăl meu vorbea la telefon.

— Este totul în regulă. (...) Nu vă faceți probleme...

Am înțeles, din frânturile de dialog, că vorbea cu șeful de magazin.

— Nu vă faceți probleme. (...) Da. O cunosc pe femeia respectivă... Ea nu cunoaște toată familia...

M-am simțit protejată de „ea nu cunoaște toată familia“.

— Nu. (...) Este totul bine... (...) Vă rog, domnule.

Antoine nu era în seara aia. Am mâncat toți trei.

— Oribili sunt oamenii ăștia.

— Orice comerciant ar fi reacționat la fel...

— Da, dar nu era cazul să zică așa ceva femeia aia binevoitoare.

— A crezut că face bine. E prietenă cu Astrid. O cunosc. E foarte drăguță. Oamenii nu sunt obligați să le știe pe toate.

— Dacă ne-ai fi văzut cum fugeam cu cumpărăturile, ca niște hoți...

Noaptea, Claude și cu mine am stat de vorbă. Întinși în pat, sub pătratul de cer negru care se decupa prin fereastră.

În ziua plecării, Antoine a zis:

— Nu prea ne-am văzut, sper să ne revedem și să avem ocazia să discutăm.

— Și eu, Antoine.

Îmi imaginam că s-ar putea crea o legătură care să se dezvolte, să dureze.

Claude punea valiza în portbagaj. Am ridicat privirea spre apartament. Antoine se uita pe fereastră. Am avut impresia că e

trist să ne vadă plecând. I-am făcut cu mâna.

Era anul în care împlinisem douăzeci și opt de ani. Ajungeam la limita prescrierii de zece ani care se aplica în cazul violurilor de minori. Cele mai recente avuseseră loc cu doi ani mai devreme la Nancy, la Nisa și Tende. Mai erau acoperite câțiva ani de-atunci încolo. Pentru violul asupra unui minor, dacă voiam să depun plângere, acum era momentul.

M-am dus la un comisariat din Nisa, care se afla în zona mai înaltă a orașului. Claude a venit cu mine. Am intrat într-o clădire albă, modernă. M-a primit un comisar. M-a luat în serios. M-a ascultat. Era o încăpere luminoasă. Pe geamul mare, de sus până jos, se vedea marea, care se confunda cu cerul.

— Pot dispune să fie convocat la un comisariat din Strasbourg.

— Zice mereu că ar nega, o să nege.

— Agenții noștri nu se lasă impresionați, să știți, sunt obișnuiți. Pot dispune să fie convocat, asta sigur.

— Bine… De acord.

— Dată fiind vechimea faptelor, va fi cu siguranță complicat să fie stabilite și, cel mai probabil, tatăl dumneavoastră nu va fi condamnat…

— E-adevărat ce spun.

— Nu pun la îndoială cuvântul dumneavoastră, doamnă. Și voi dispune să fie convocat. Dar va exista o procedură. O anchetă. Un anchetator se va ocupa de caz pentru ca faptele să fie stabilite de drept. Justiția se bazează pe elemente materiale pentru ca tatăl dumneavoastră să nu poată nega sau contesta faptele, tocmai. Deci trebuie să poată fi dovedite. Când sunt mai vechi, poate deveni complicat. Mai țineți minte în ce orașe au avut loc?

— Da. Chiar și hotelurile uneori.

— Asta e bine. Va trebui să mergem să vorbim cu hotelierii, să-i întrebăm dacă-și amintesc de vreun bărbat cu o fată, acum câți… doisprezece, treisprezece ani… Dacă n-au observat vreun comportament care să le dea de gândit…

— Nu cred că vreun comportament ar fi putut să le dea de gândit.

— Voi dispune să fie convocat. Nu e nicio plăcere să primești convocare de la poliție. Mai ales că, dacă am înțeles eu bine,

nimeni din anturajul lui nu știe de dumneavoastră. Colegii, prietenii…

— Nimeni. În afară de soția lui și, de foarte puțin timp, copiii. Sora mea știe ce s-a-ntâmplat, i-am povestit. Acum două luni.

— Poate a vorbit cu mama ei despre asta.

— M-aș mira. Pe mama ei am văzut-o acum trei săptămâni, părea foarte liniștită.

— Voi dispune să fie convocat. Îl vor vedea vecinii plecând cu poliția, nu e nicio plăcere. Și le voi spune colegilor mei să nu-l menajeze la interogatoriu. Având în vedere vechimea faptelor, e obligația mea să vă spun că probabil nu va fi condamnat, cel puțin dacă nu recunoaște el de bunăvoie.

— Mai sunt și fapte de dată recentă, care au avut loc la Nancy, la Nisa, Paris și Tende acum doi ani. Poate astea ar fi mai ușor de stabilit…

— Cu siguranță.

— Dar eram majoră.

— Tot violuri săvârșite de un ascendent rămân, doamnă. Și care au avut ca debut perioada când erați minoră. Eu voi dispune să fie convocat la un comisariat din Strasbourg. Se va speria foarte tare. Va fi greu să aducem dovezi. Cazul va fi respins ca neîntemeiat, probabil…

— Atunci, vedeți, mai bine plec. Pentru că dacă va mai trebui să suport și o respingere din lipsă de temei… Nu. Asta nu se poate. Caz respins ca neîntemeiat. Neîntemeiat. Care n-a avut temei niciodată. N-aș putea. N-aș putea să primesc la cutia de scrisori o hârtie de la Tribunal, o hârtie oficială în care să scrie „caz respins ca neîntemeiat“. N-am curajul ăsta. Nu, nu. Fără temei. Caz neîntemeiat. Pe o hârtie oficială. N-aș putea să primesc așa ceva, cu antetul Republicii Franceze. Caz respins ca neîntemeiat. Mă scuzați. Îmi pare rău. Nu pot.

— Sunteți sigură?

— Nu vreau să văd „caz respins ca neîntemeiat“ la cutia de scrisori.

— Nu pot să vă mint. Riscul există. Nu vreți să-mi dați o declarație? Sunteți sigură?

— Nu. Nu contează.

Am ieșit din comisariat.

M-am dus înapoi la Claude, care mă aștepta în mașină.

La mult timp după aceea, mi-a părut rău. M-am gândit că ar fi trebuit să depun plângere. Aş fi avut satisfacția de-a ști că a fost convocat de poliție, de-a mi-l imagina într-un birou în fața unui anchetator, răspunzând la întrebări. Mi-am zis: Ai fi suportat să vezi scris acolo „caz respins ca neîntemeiat“ dac-ai fi avut satisfacția asta înainte.

Prin urmare, așa s-au desfășurat evenimentele în anul în care am împlinit douăzeci și opt de ani:

– Ziua mea în februarie.

– Fratele și sora mea află că exist în primăvară.

– Mă întâlnesc cu Astrid la Paris în iunie.

– Sora mea vine la Nisa în iulie.

– Claude și cu mine mergem la Strasbourg în august. Întâlnire cu Antoine. Episodul Codec[2].

– Mă hotărăsc să depun plângere în septembrie la un comisariat din Nisa.

Mai târziu, după ce-a mai trecut timpul, logica evenimentelor a început să nu mai fie clară, nu mai înțelegeam cum se întâmplaseră lucrurile. N-o mai vedeam. Îmi scăpa. Erau lucruri de care nu-mi dădeam seama. I-am scris lui Claude să-l întreb dacă putem să vorbim. Ne-am dat o întâlnire telefonică într-o zi din cursul săptămânii, după-amiaza târziu. Eram în camera mea, pe un fotoliu mic şi negru din imitație de piele.

— Nu pot să-mi explic ceva. Am douăzeci și șase de ani, tatăl meu vine la Nisa, lucrurile decurg foarte urât. A doua oară, și mai urât, tot ce se-ntâmplă e foarte brutal, fac ceea ce la vremea aia numeam o „criză de nervi“, țip, plâng, îl văd ca pe-un monstru etc. Prima dată sau a doua, nu mai știu, n-are importanță. Oricum, el nu suportă, pleacă. Iar noi mergem la Strasbourg doi ani mai târziu. În anul ăla când am împlinit douășopt de ani. Asta nu-nțeleg. A, ba da. Da. Da, fireşte. Scuze. Ba da. Înțeleg. Ne ducem pentru că le-au zis fratelui și surorii mele de existența mea. Da, uite. Asta e. Mă duc să-l cunosc pe Antoine. De-asta mergem la Strasbourg vara următoare. Bine, are logică.

— Și povestea cu Codecul, da.

— Asta e. Aici n-am nicio întrebare. Cu Codecul e clar. Ce nu-nțeleg eu e cum mergem noi la Strasbourg, tu și cu mine, în anul ăla când am împlinit douășopt de ani, câteva zile, vara, în august, nu-l mai văzusem pe tatăl meu de doi ani, totul merge mai degrabă bine, în afară de povestea cu Codecul, dar pe urmă nu mai știu ce s-a-ntâmplat de m-am dus la comisariat când ne-am întors la Nisa.

— Asta nu țin minte.

— Nu? Nu mai știi că m-am dus la comisariat? Cu tine am fost. Ai parcat pe marginea străzii. M-am dus singură. Tu m-ai așteptat în mașină. M-a primit un comisar. Dar nu-nțeleg de ce mă duc să depun plângere când ne-ntoarcem de la Strasbourg, dacă a fost relativ bine și el mi-a luat apărarea cu Codecul la sfârșit. E o chichiță logică aici de care nu-mi dau seama.

— Apărarea, iar apărarea. Nu.

— Ba da. Totuși.

— Asta ai crezut tu atunci. Dar dup-aia nu. Venim de la magazin. Tu te simți foarte rău…

— Și el mă liniștește.

— Hm. Te liniștește la început. Dar dup-aia, seara la masă… Nu. Nici vorbă. Dimpotrivă. Bagatelizează. Relativizează. Găsește scuze pentru vecină, pentru șeful de magazin. Nu e de partea ta. Deloc. Pe vecină nu trebuie să te superi, e drăguță. Șeful de magazin doar și-a făcut treaba. Etc. Și noi vorbim dup-aia noaptea în cameră despre ce s-a-ntâmplat. Și ASTA devine chestia decisivă.

— ASTA? Care? Faptul că relativizează?

— Da. Tu te înfurii. Din cauza a ceea ce zice el despre șeful de magazin, despre vecină, a scuzelor pe care le găsește. El e prea prins cu explicațiile. Prea împăciuitor. E ceva acolo, în noaptea aia, care ajunge pentru noi la apogeu și nu mai e acceptabil.

— Ce?

— Faptul că nu-ți ia apărarea.

— Da, pentru că nu-i zice șefului de magazin în niciun moment „e fata mea“. Adevărat. Niciodată. În niciun moment. Ai dreptate. Cea mai apropiată frază e aia când spune, apropo de clientă, „ea nu cunoaște toată familia“. Și mie în momentul ăla mi se pare culmea recunoașterii. Cu atât de puțin mă mulțumesc. Atât de proastă sunt. Mă mulțumesc cu o nimica toată, atât de

puţin am. Aș putea să fiu oricine, o verișoară foarte îndepărtată, o rudă prin alianță. Orice fărâmiță îmi ajunge. Pe moment.

— Când ne-ntoarcem. Și el vorbește la telefon. Tu te simțeai foarte-foarte rău. Și pe moment ai avut impresia că te protejează. Dar foarte repede dup-aia, când începem să vorbim iar despre asta la masă, el relativizează. Bagatelizează. La masă a devenit evident. El: înțelegeți-o și pe ea... vecina... a crezut că procedează bine... nu știe tot... Relativizează.

— Da. Asta e. Și asta mă-ntoarce pe dos. Inevitabil. Asta mă-ntoarce pe dos fiindcă e același relativism ca ăla prin care-și ia el libertatea incestului. Face parte din familie, e fata mea, nu e obligată toată lumea să știe. Poate să se știe, să nu se știe, să se uite, să nu se ia în seamă. Nu e nimic exact. Nu e nimic bătut în cuie. Nu e nimic strict. Asta se vinde. Se negociază, eventual în schimbul unor avantaje sexuale. E relativ, e fără miză. El hotărăște. El stabilește în funcție de ce-i convine lui. Există grade de rudenie, pot exista şi grade de filiaţie... Fac parte din familie, da, dar sunt fata lui în faţa statului, nu pot să fiu fata lui şi-n faţa lumii... gândeşte la fel ca oamenii de la Codec, înţelegi? Clienta, ea nu știe tot, nu e obligată să știe tot. Îți dai seama, dac-ar fi știut tot. Are o cunoaștere relativă. Norocul lui. Înțelegi? Și sigur din cauza asta m-am hotărât să fac plângere. Fiindcă, pentru mine, n-a mai fost suportabilă. Cred. Toată relativitatea aia.

— Poftim. Asta e.

— El relativizează. Iar eu mă enervez?

— Nu pe loc, nu. După-aia, noaptea. Când rămânem noi doi și luăm hotărârea să plecăm.

— Ne-am hotărât să plecăm, când trebuia să stăm toată săptămâna? Asta e?

— Trebuia să mai stăm câteva zile, oricum.

— I-am zis la revedere?

— A trebuit să-i zicem la revedere.

— Așa s-ar explica de ce nu l-am mai văzut pe Antoine dup-aia. Niciodată. Sau așa, pe fugă. Iar pe Loulou deloc. N-am mai vrut s-aud de ei. Asta sigur. Nu mai puteam. Sau ar fi trebuit... Sau ar fi trebuit să aibă și ei o părere atunci. Să spună ceva clar. Era acolo, mai știi, Antoine...

— Nu-mi amintesc.

— Da. Ne-am dus la Strasbourg ca să-l cunoaștem pe el. Era acolo. Îl văd și-acum stând la fereastră când am plecat… Părea trist.

— Nu, asta, eu, Antoine, nu…

— Sunt sigură, absolut sigură. Datele, asta ar trebui să fie. Am douășase de ani, tatăl meu vine la Nisa de două ori. Lucrurile decurg foarte urât, patul scârțâie etc., tu auzi, eu noaptea fac o criză de nervi, el pleacă și, doi ani mai târziu, mă duc totuși la Strasbourg, pentru că fratele și sora mea au aflat, în sfârșit, de mine, ca să-l cunosc pe Antoine. Lucrurile decurg cât de cât bine. Apare problema cu Codecul. Mi se spune că nu sunt fata lui. Tatăl meu bagatelizează, relativizează. Eu nu suport. Pentru că să relativizezi asta înseamnă să relativizezi interdicția care e incestul. Și… fac plângere când mă-ntorc la Nisa.

— Cred că asta e, da.

— Claude. Mai e ceva ce nu-nțeleg. N-are legătură cu cronologia. Ci mai mult cu… prezența de spirit, sau cu limpezimea minții. Ies din comisariat. Îți zic că n-o să fac plângere, că renunț, pentru că n-aș suporta să fie respins cazul ca neîntemeiat. Or, cum nu sunt martori… riscul există. Ar trebui să mă duc să vorbesc cu hotelierii etc. Dar tu. Tu ai auzit ce se-ntâmpla la etaj. Tu, Claude. Tu ai auzit cum scârțâia patul deasupra ta, criza de nervi, totul. Etc. Ai fi putut fi martor. Ai fi putut să-mi propui asta și să-mi zici să fac plângere în momentul ăla. Când ies din comisariat, te găsesc în mașină, renunț să fac plângere pentru că nu există martori, iar faptele riscă să nu fie stabilite. Fiindcă tu, tu ai fi putut să depui mărturie. Ai fi putut. Nu te-ai gândit. Știu că nu te-ai gândit. Pentru că nici eu. Dar acum te întreb. În clipa asta. Claude. Nu te-ai gândit?

— Nu.

— Ai fi putut să depui mărturie. Fiindcă ai fost martor. Și fiindcă, pentru a evita respingerea cazului, ar fi trebuit, tocmai, să existe martori. Aș fi putut să te rog. Nu m-am gândit. Și nu te-ai gândit nici tu. E ciudat. Am fi putut să ne gândim. Cât încă era timp. Și cât prescrierea nu survenise încă.

După foarte puțin timp, a zis:

— Deci ceva concret, material, care nu dovedește nimic…

— Da.

— Am fost martor, dar nu martor ocular. Am *auzit* lucruri, zgomote. Poate de-asta, poate și ăsta e un motiv. Nu știu. Nu-mi aduc aminte nimic. Poate e pură supoziție. Dar poate că din cauza asta. Nu știu. Sunt foarte circumspect cu reconstituirile post-factum. Dar poate ăsta e. Motivul pentru care n-am făcut... și nici măcar nu m-am gândit că aș putea depune mărturie.

— Când ai auzit zgomotele alea, patul care scârțâia, știai ce problemă avusesem cu tatăl meu, nu știai că începuse din nou, dar știai ce se-ntâmplase în viața mea, la treisprezece ani.

— Poate că nu mi s-a mai părut același lucru, tocmai. În schimb...

— Nu ți s-a mai părut același lucru... Adică?

— E același lucru? E același lucru dacă actul se întâmplă cu o persoană adultă, deci cu cineva care are peste optsprezece ani?

— E viol. Viol săvârșit de un ascendent.

— Cât e de imposibil de justificat? De acceptat?

— Incestul e interzis, îți reamintesc. E un tabu. E interdicția fundamentală și universală chiar. Așa e-n toată lumea. Din cele mai vechi timpuri. În toate societățile. Trebuie să mergi până la faraoni, o mie trei sute de ani înainte de Cristos, ca să găsești excepții, presupus justificate de statutul lor cvasidivin. Iar în Franța, azi, e o infracțiune.

— Da, dar în cazurile astea, când sunt doi adulți, nu s-ar putea justifica? Pentru că persoana respectivă a consimțit.

— OK. Să zicem. Eu sunt adultă. Am treizeci, treișcinci de ani, mi s-a urât cu viața, vreau să mor. Cumpăr o armă, ți-o dau ție. Îți zic: uite, eu n-am curaj s-o fac, dar m-am săturat de viața asta, omoară-mă tu. Crezi că n-ai fi condamnat?

— Ba da. Mda... Ambiguitatea cuvântului ăstuia, „a consimți“.

— Iată.

— Așadar...

A stat un pic de tot și a continuat apoi:

— În ce mă priveşte, atitudinea mea, în general, față de toate astea a fost să mă gândesc că nu e treaba mea să... Că nu sunt eu în măsură să... că nu sunt în măsură să... *fac* lucruri. Că merg pe mâna ta orice ai face, dar că n-o să propun nimic. Sau n-o să am inițiativa. Mă gândeam... trebuie... Mă gândeam... M-am gândit că... M-am gândit: demersul ăsta trebuie să vină din partea ei. Ea

trebuie să hotărască, să-și dorească și demersul ăsta să vină din partea ei. În sinea mea eram convins că, dac-aș face eu ceva primul, dac-aș zice „facem așa și pe dincolo“, s-ar termina cu viața noastră.

— Să facem așa și pe dincolo ar fi însemnat să baţi la ușă, să-l opreşti pe tatăl meu și să ne ducem la poliție. Nu voiai să-ți asumi riscul de-a face ceva, dar ți l-ai asumat pe ăla de-a nu face nimic și, prin urmare, de-a proteja o situație în afara legii.

— După mine, trebuia să fiu cu un pas în spate. Tu făceai ce te gândeai c-ar trebui să faci. Iar eu n-aveam să am niciun rol în hotărârea asta. Niciodată. Așa, așa mă gândeam eu.

— Claude, eu am fost violată de tatăl meu. Când ne-am regăsit noi, tu și cu mine, după Bruges, am avut dorința, pentru că mă simțeam mai bine, și imprudența, naivitatea să mă-ntâlnesc iarăși cu el și l-am lăsat să ma aibă, ca de obicei. Bun. Deci, după tine, în noaptea aia la Nisa ai auzit ce-ai auzit. Patul care scârțâie, criza de nervi, tatăl meu care pleacă etc. Eu mă simt foarte-foarte rău. Vin la tine, îți zic: a început iar. Tu-mi zici: Știu. V-am auzit azi-noapte.

M-a întrerupt, a ridicat tonul și mi-a zis cu o voce aspră:

— Stai. N-a fost chiar așa. El pleacă. Tu te simți foarte rău. Îți spun: v-am auzit. La care tu îmi zici: „Nemernicule. Acum ai o putere asupra mea“.

— Da. Ceea ce voia să-nsemne: Nemernicule, ai auzit. Și n-ai venit să bați la ușă și să chemi poliția. Nu m-ai scăpat. Nu m-ai scos din închisoarea în care mă aflam.

— Închisoare, închisoare…

— Cum adică închisoare, închisoare…? Da, închisoare.

— După Bruges… tu te-ai dus spre tatăl tău, iar eu, eu…

— Poftim? M-am dus *spre* tatăl meu? *Spre* tatăl meu? După Bruges, i-am scris o scrisoare ca să avem și noi, în sfârșit, o relație normală. Așa de naivă eram. Nu vă dați seama cum e să ai un tată care refuză să fii fata lui. Pentru voi, incestul e doar o chestie sexuală. Nu-nțelegeți. Nu-nțelegeți. E puterea supremă a patriarhatului. Sceptrul. Accesoriul prin excelență. Însemnul absolut al unei puteri private care se exercită asupra unui grup de oameni și care e respectată în afara grupului de toți cei care se înclină în fața autorității. Eu sunt la mine acasă. Fac ce vreau. Am

dreptul să nu recunosc realitatea. Neg că lucrurile sunt cum sunt. Am chiar dreptul să nu-mi recunosc fata ca fiind fata mea. Pe ea mi-o acord, am dreptul să fac asta. Semnez hârtiile prin care o recunosc de ochii lumii. Ai celorlalți. Pe care-i disprețuiesc. Îi disprețuiesc în secret. Fac totul în secret. Îmi iau plăcerea în secret. Sunt deasupra legii în secret. Pentru că am niște teorii. Faraon. Așa știe și ea ce-nseamnă un bărbat care-o iubește. Trebuie să ai experiențe. Etc. Pentru el nu există lege, există norme. Toate lucrurile interzise din cele mai vechi timpuri le cobor la nivel de morală. Le tratez ca pe niște norme burgheze. El nu vrea să fiu fata lui. Pe mine asta mă interesa. Asta venisem să caut. Și caut în continuare la Nancy. Și-l las să mă aibă iar. După care el vine la Nisa. Tu ai auzit și ai ținut pentru tine. E un lucru pe care l-ai știut și l-ai ținut pentru tine, Claude, pentru tine, în loc să-l spui mai departe. La poliție, de exemplu.

— Dar atunci, vezi tu, eram convins că e ultimul lucru pe care ți-l dorești…

— Asta ar fi schimbat totul, dac-ai fi făcut așa. Îți dai seama! Sigur am fi rămas împreună.

— Nu. Nu cred. Având în vedere adolescentul, pe urmă tânărul care eram, n-ai fi fost atrasă de mine.

— O, ba da. Bineînțeles că da.

Mi se punea un nod în gât. A simțit. Îmi venea să plâng. Mă abțineam. Era de înțeles. Eram emoționați amândoi. Am devenit din nou stăpână pe vocea mea. Nu voiam să plec cu emoțiile astea care ne-ar fi îndepărtat poate prea mult.

— Îți dai seama, Claude… Îți dai seama, dacă m-aș fi întors la comisariat. I-aș fi putut spune comisarului că nu-i nevoie să se ducă să vorbească cu hotelierii, c-a auzit soțul meu, că avem un martor. Ai fi putut să depui mărturie. Nu te-ai gândit la asta?

— Nu.

— Nici eu. Nici eu nu m-am gândit. Ar fi fost bine dacă. Păcat că s-a-ntâmplat așa.

Ne-am zis frumos la revedere, după care am închis.

Stăteam pe fotoliul mic din imitație de piele. Cu o mână pe brațul lui. Priveam peretele din față. Nu mă mișcam. Deodată am zis cu voce tare: De ce nu m-am gândit eu? Am repetat. De ce nu

m-am gândit eu? Am repetat. De ce nu m-am gândit eu? Am repetat, am repetat. Am repetat iar şi iar. De ce nu m-am gândit eu? Am repetat. Am țipat: Eu, de ce nu m-am gândit eu? M-am luat cu mâinile de cap. Cu degetele, mai exact. Cu vârful degetelor mele reci. Fața îmi șiroia de lacrimi. M-am ridicat. Am ieșit din cameră. Nu eram singură în apartament. Stăteam cu Charly. De cincisprezece ani.

Era în sufragerie.

— Cu cine vorbeai?

— Cu Claude. Aveam să-l întreb niște chestii.

— Și ți-a răspuns?

— Da.

1. „(Noi) venim, (noi) alegem, (noi) plecăm“ (fr.).
2. În perioada 1924-1990, lanț francez de magazine alimentare și supermarketuri care aparținea unei cooperative de comercianți.

Am continuat să merg în Rue Cardinet după vizita la comisariat. Mă agățam de avantajul material pe care-l reprezenta apartamentul. Îl vedeam ca pe o formă de reparație și un substitut al unor despăgubiri pe care n-aveam să le primesc niciodată. Îmi rezervam datele. Aveam cheile mele. Tocmai ajunsesem. Tatăl meu m-a sunat să-mi spună că Antoine și prietena lui luau un avion a doua zi de la Roissy, că erau în tren spre Paris și voiau să vină pe seară să doarmă în apartament.

— Deci vin?

— Ajung în două ore. Lor le-ar conveni așa. Dacă te deranjează, problema lor. Ar fi trebuit să se organizeze mai bine Antoine.

Am stat de vorbă pe palier. Ei cu valizele la picioare.

— Noi plecăm devreme mâine-dimineață. Acum ne ducem să mâncăm. N-o să ne vezi pe-aici.

— Da, așa, așa pare simplu.

— Și nu e?

— Nu. Nu e. Sunt lucruri pe care nu le știi și pe care nu pot să ți le explic acum, lucruri din cauza cărora n-avem cum să dormim sub același acoperiș ca și cum n-ar fi. Aici și mai puțin decât dincolo. Nu pot să-ți spun decât c-o să-nțelegi într-o zi.

Avea niște prieteni la Nisa. A venit pe la ei câteva zile. Trebuia să ne vedem. M-a sunat. Stabiliseră deja data și ora.

Am început să mă-nvârt prin apartament înnebunită. La interfon a sunat cineva. M-am panicat. Claude s-a uitat la mine.

— Ce facem?

— Nu pot.

— Du-te și zi-i la interfon.

— Nu putem decât să ne prefacem că nu suntem aici.

Antoine apăsa pe sonerie ca nebunul. Probabil i-a deschis cineva. A urcat. A bătut la ușă.

— Deschideți! Hai, deschideți! Știu că sunteți acasă. Nu vă mai ascundeți. V-am văzut la geam. E infect ce faceți.

După câteva zile a venit o scrisoare de la Strasbourg. Îmi scria despre grosolănia mea, despre dezamăgirea și supărarea lui.

Primul meu roman urma să fie publicat în 23 ianuarie. I-am dat vestea tatălui meu. Era mândru și bucuros. Mi-a rezervat Rue Cardinet între 23 și 30.

— Să știi c-am început să vorbesc despre tine aici, la Consiliu.

Librăriile din Est au primit cu întârziere cartea. Era nerăbdător. Se ducea la Fnac în fiecare zi. Îmi dădea telefon tot timpul. Voia să știe unde se găsește.

— Vrei să-ți trimit un exemplar?

— Nu, mi-ar face plăcere să o cumpăr.

Am fost invitată la o emisiune la radio, înregistrarea a fost reprogramată, l-am sunat ca să modificăm datele.

— Nu se poate.

— Și săptămâna de după?

— Tot nu se poate.

— De ce?

— Nu se mai poate.

— Se lucrează?

— Nu.

— Și când o să se poată?

— Nu se mai poate.

— Ai citit cartea?

— Da. E foarte bine.

A închis.

Problema de-a avea un copil s-a pus din nou după publicare. Am născut la Nisa, la clinica Mozart.

— Haideți... Haideți... Haideți... doamnă. Faceți ca atunci când mergeți la toaletă... Haideți, împingeți. Haideți, mai mult, doamnă, mai trebuie... Haideți. Împingeți, doamnă. Haideți... Haideți, doamnă, deschideți. Deschideți, deschideți. Ca atunci când mergeți la toaletă. Nu, acum închideți.

O moașă i-a zis alteia:

— Ce ciudat. Parc-ar avea reflexul inversat.

— Da. Închide în loc să deschidă.

— Deschideți, deschideți. Nu, doamnă, acum strângeți. Nu împingeți, strângeți. Împingeți împingeți împingeți împingeți…

— Nu-mpinge, strânge.

— Lăsați moale. Lăsați-vă moale. Așa, respirați. Relaxați-vă un pic. Relaxați-vă, doamnă. O să fie bine. Nu mai fiți încordată. Sunteți prea încordată, doamnă. Relaxați-vă. Haideți. Înc-o dată.

Între picioarele mele a apărut capul copilului. Doctorul a zis:

— E un brunețel. Sau o brunețică.

La ecografie rugasem să nu mi se spună dacă e băiat sau fată.

Am auzit:

— E fetiță.

Am simțit o bucurie a cărei intensitate depășea de departe tot ce-mi imaginasem eu. Moașa mi-a așezat-o în scobitura umărului. Aveam un tricou alb. Stăteam cu fața la ea. Am mângâiat-o, am pupat-o.

Claude a obținut un post la universitatea din Montpellier. Ne-am mutat într-un apartament mare. Camera noastră dădea în curte. A lui Léonore, în stradă. Îi mângâiam ușa. Îi miroseam coșulețul. Când o schimbam, vorbeam cu ea și o pupam. O ștergeam cu un șervețel pe piele, pe fese, pe crăpătura anusului, pliurile sexului. Am avut un flash: „Tatăl meu nu m-a iubit niciodată. Să faci rău unor ființe pe care le iubești atât de mult? Să le pui în pericol viitorul? Viața amoroasă de mai târziu?“.

Aveam probleme cu somnul și cu mâncatul. Începea din nou. M-am programat la doctor. La sfârșitul consultației, i-am zis:

— Ați avea să-mi recomandați și mie un psihanalist?

— Depinde ce căutați, știu mulți.

— Am făcut terapie un an și jumătate acum zece ani, simt nevoia să merg iar. Poate pentru că am născut de curând o fetiță.

— Cum e cu ea?

— E minunat. E extraordinar. E… Sunt foarte fericită. Dar uneori sunt un pic… pierdută. Atât de intens e. Tocmai. Și s-au întors probleme pe care nu le-am mai avut de mult, cu somnul, cu mâncatul, și am gânduri, reacții pe care aș vrea să le pot exprima.

Îngrijorări. Mă închid în mine uneori. Chiar și-n privința sexualității. Cum am trăit un incest cu tatăl meu, e ca și când m-aș încuia. Cum a fost când am născut. Tot ce se-ntâmplă acolo jos în corpul meu, de fapt, îmi face frică. M-a sodomizat, deci cred că am un reflex inversat, de închidere. În loc să deschid, strâng.

— Dacă strângeți în loc să deschideți înseamnă că vreți să-l păstrați înăuntru. Dacă-mi permiteți.

— Nu cred, nu.

— Poate nu credeți, dar asta se-ntâmplă, doamnă. Dumneavoastră ați descris așa. Nu eu. Spuneți că strângeți. Asta pentru că vreți să-l păstrați înăuntru.

— Eu vă spun că nu.

— O să vă dau adresa unui coleg, la câteva străzi de-aici... Știți Rue de l'Ancien-Courrier?

Am mai publicat o carte. Era despre o mamă și fiica ei. Mama trăise un incest. O jurnalistă l-a întrebat pe editorul meu dacă așa era și în cazul meu și dac-aș accepta să vorbesc despre asta în revistă. Editorul m-a sunat.

— N-avem nicio reacție în presă. Nu vorbește nimeni despre carte. Vânzările stagnează. Am vândut șaizeci de exemplare. Acum, știu că nu e ideal, dar Isabelle Lefranc se ocupă totuși de rubrica „Livres“ din *Marie Claire*.

— Asta-i tot ce-avem? Nimic altceva?

— Nimic.

— Ce vrea ea e o confesiune. Eu nu scriu confesiuni. Mă vor reduce la asta. E periculos pentru mine. Nu vreau să fiu carne de tun pentru ziare. N-am chef s-ajung în paginile mondene ale revistelor...

— Uitați, eu am făcut o înțelegere cu ea. Și-a luat angajamentul să vorbească și despre carte și literatură, dacă acceptați.

Locuia în cinci[1] și înregistra pe casete.

— ...Și, din punct de vedere – fără să fie prea intim, deși vorbim totuși despre lucruri atât de intime –, din punct de vedere sexual, nu era decât neplăcut? Sau era un melanj?

— Plăcerea, la asta vă referiți?

— Da.

— Pe un copil care a fost bătut îl întrebăm dac-a simțit durere? De ce-am întreba un copil violat dac-a simțit plăcere? Un copil bătut e umilit prin lovituri, un copil violat, prin mângâieri. E o strategie de umilire în ambele cazuri. Incestul e o negare a filiației, care se produce prin supunerea copilului la satisfacția sexuală a tatălui. Sau a unei figuri puternice din familie. Să știe că e supus, umilit, declasat, că viața lui e distrusă, iar viitorul, în pericol, cum ar putea avea din asta plăcere un copil?

— Săptămâna trecută a fost la televizor o emisiune, nu știu dac-ați văzut-o…

— La Jean-Luc Delarue. Da, în parte.

— Mai multe victime recunosc că au simțit plăcere…

— A, bun… trebuie să participăm și noi un pic la bla-blaul și la vulgaritatea obișnuită a majorității discuțiilor despre sex, mai ales de la TV, la modul „să nu ne amăgim“, „trebuie să spunem lucrurilor pe nume“ și altele asemenea. Credeți că victimele, considerate niște paria acum, își doresc să mai adauge pe listă și rușinea asta? Ar putea oare să facă altfel în situația lor, credeți, altfel decât să-ncerce să pară cool în privința sexualității, la fel ca toată lumea, la fel ca ăia care le descos, la fel ca oamenii care se uită etc.? Ca să se simtă și ele integrate un pic? Obscenă e întrebarea. Asta m-a revoltat. Incestul e luare în sclavie. Destramă relațiile sociale, limbajul, gândirea… nu mai știi cine ești, cine e el – tatăl, tovarășul de viață, amantul tău, al maică-tii, tatăl surorii tale? Incestul e un atac la adresa primelor cuvinte ale bebelușului care-și învață locul în lume, tata, mama, și, ca urmare, distruge valoarea de adevăr a întregului vocabular.

— Spuneți în romanul dumneavoastră că nu voiați să vă dezvirgineze, și totuși v-a dezvirginat altfel, vedem în carte, vedem prea bine. Iar asta, în plus, e violență fizică… în plus. Cum te simți? Te simți murdară în asemenea momente?

— N-are legătură cu murdăria, nici cu pângărirea. Incestul e izgonire. E o declasare în interiorul familiei, reluată sub diverse forme și în societate apoi, pe modelul aceleiași gândiri, care se propagă.

— De cât timp nu vă mai întâlniți cu el?

— Ultima oară aveam douăzeci și opt de ani. Acum am treizeci și cinci.

— Ați mai fost în Est, unde stă el?

— Nu pot deocamdată. E un loc prea ostil pentru mine.

M-am întors pe seară la Montpellier. Mă simțeam murdărită. Aveam impresia că-mi călcaseră cartea-n picioare. Am plâns toată seara pe canapeaua din sufragerie, într-o jachetă mare și gri care-mi venea până la jumătatea coapsei.

A doua zi m-a sunat jurnalista.

— Am stat și am analizat interviul, e extraordinar.

— Serios?

— E grozav. Redactoarea-șefă e încântată. Fetele care au mai trăit așa ceva nu sunt, de obicei, la același nivel, și asta e fascinant în confesiunea dumneavoastră. Există însă o problemă la care eu nu m-am gândit și pe care redactoarea-șefă a sesizat-o imediat. Purtați numele tatălui dumneavoastră?

— Da.

— Și a fost condamnat în justiție?

— Nu.

— Uitați, atunci înseamnă că noi, ca revistă, riscăm un proces, deci nu putem să-l publicăm cu numele dumneavoastră.

— A, da?

— Dar eu aș vrea să vă fac o propunere. Să publicăm interviul sub un pseudonim sau o parafrază de genul „tânăra“, sau ceva de felul ăsta. Iar în paralel, eu, cum n-am scris încă nimic despre romanul dumneavoastră, să fac un material la rubrica „Livres“. O cronică favorabilă, evident. Cum vi se pare?

— Nu știu. Mi se pare cam crud totuşi să nu-mi apară numele. Nu… Nu sunt de acord.

— Ar fi păcat.

— Dacă nu publicați interviul sub pseudonim, presupun că n-o să apară nici cronica la carte în revistă. Cum ar veni.

— Păi, nu.

— Deci n-o să-mi mai rămână nimic din momentul pe care l-au petrecut împreună. Era un moment foarte important pentru mine. Voiam să vă spun asta. Eventual, ați fi de acord să-mi trimiteți casetele, ca să rămân și eu cu ceva?

— Sigur.

I-am transcris întrebările, tonul, ritmul, cuvintele ca să arăt că

nu se poate vorbi cu oamenii ăștia de la egal la egal, că te somează să le răspunzi ca unor confidenți, că nu știu s-asculte, se prefac doar, integrează ce spui în discursul general, deci n-are importanță cum te numești, nu e nevoie să inventezi o formă, ești obligat s-o folosești pe-aia care deja există, confesiunea, și ești pus în slujba unui discurs nediferențiat, care duce la indiferență. Ei, între timp, continuă să savureze plăcerea milei pe care-o simt de pe poziția lor înălțată. Am scris un roman despre asta, pe care editorul meu l-a respins, și m-am apucat să caut altă editură.

Câteva luni mai târziu, Claude și cu mine eram lipiți goi unul de altul, el a dispărut sub așternut și a zis pe un ton ferm:

— Desfă picioarele.

— Uită-te la mine. Mă iubești?

— Desfă. Ești prea încordată. Logic că te doare dacă te-ncordezi așa.

— Zi-mi că mă iubești.

— Sigur că da. Și tu, tu mă iubești?

— Da, dar mi-ar plăcea să te fac mai fericit.

— Poate că eu nu știu să te fac mai fericită pe tine.

Și-a pus obrazul pe piciorul meu, o mână sub fese, cealaltă pe burtă, îi mângâiam degetele lungi și subțiri. Mi-a desfăcut picioarele și m-a făcut să am orgasm cu gura. M-a sărutat pe păr și pe față, pe gura umedă, apoi m-a penetrat cu sexul, mângâindu-mi clitorisul cu palma. Am avut orgasm. Pe un ton de comandă, care m-a ajutat, fiindcă nu mai aveam să-mi pun nicio întrebare, a zis:

— Suge-mi-o.

Voiam să rezist cât timp trebuia. Speram să se întâmple repede. Aveam de gând să merg până la capăt. Mă durea puțin gâtul. Rezistam. Mi-a venit în minte o imagine și mi-a rămas întipărită-n cap. N-am reușit s-o alung. Venea la pachet c-o amintire. Cu tatăl meu, când eram în poziția asta, nu se punea problema să nu rezist, să simtă dinții. Eram cu Claude și-aveam asta în minte. Rezistam. M-am gândit că nu e nicio problemă, că trebuie să continui. Fiindcă n-avea de ce să suporte el consecințele pentru ce făcuse individul ăla, care, în plus, urma să moară curând. Îmi plimbam limba în jurul sexului. Apoi

deasupra. Încet. Claude gemea de plăcere. Eram furioasă pe mine că speram să se termine repede în loc să mă bucur de asta. Am supt o picătură mică de spermă care apăruse în vârf. M-am oprit o clipă să mă odihnesc. Am luat-o de la capăt. Mă durea gâtul. Am rămas un moment pe-o parte, cu obrazul pe piciorul lui. Am început iar. Am mai făcut o pauză mică. Mă durea gâtul. Am urcat spre buric, i-am lins pliurile. I-am inspirat mirosul. Am coborât din nou spre sexul lui, am început iar.

— Oprește-te. Nu e nicio problemă.

— De ce? N-ai avut orgasm.

— Nu e nicio problemă. Hai, oprește-te. Te chinui. Simt. Nu ești OK, se simte. Te doare gâtul, te doare mâna, pe scurt, ne oprim.

— Nu e vina mea că mi-a înțepenit gâtul. Dar pot să continui. N-are nimic. E suportabil.

— Ți-am zis că nu e nicio problemă. Nu ești OK și nu-mi place așa. Lăsăm pe altă dată. Vino în brațe.

— Am pierdut o oră de somn și n-am ajuns la niciun rezultat, dac-aș fi reușit să te fac să ai orgasm m-aș fi simțit mai bine. Dar așa... Îmi pare rău, Claude. Mi-aș dori atât de mult să-ți pot da altceva decât îți dau.

Stăteam strânşi unul în altul ca două linguri într-o cutie, cu plapuma trasă peste umeri, îl țineam de mână. M-a penetrat în poziția asta și a avut orgasm.

Trebuia să mă-ntâlnesc cu o prietenă. M-am dus să fac duș. Mă vedeam în oglinda din baie. Îmi venea să-mi tai sânii sau să-mi trag una peste ei. Mi-am tras una peste față, spunându-mi că sunt vai de capul meu.

Ce simțeam pe plan sexual, fizic, sentimental nu scriam. Mi-era teamă că Claude n-ar suporta și-aș pierde singurul om care accepta să trăiască cu mine.

Mi-am petrecut după-amiaza cu prietena mea. M-am întors, Claude mi-a zis:

— Am sunat-o pe Astrid.

— Când?

— Adineaori.

— De ce-ai sunat-o?

— Așa. Dintr-un impuls. M-am închis în cameră și m-am gândit: „o sun pe femeia asta“. Și-am sunat-o.

— Cum de-ai avut impulsul ăsta? De unde ţi-a venit?

— A fost ceva de genul… cum să-i spun? Nu răzbunare… Nu cred că răzbunare… A fost… să vedem. Nu… Nu, a fost…

Se uita afară ca și cum și-ar fi căutat acolo cuvintele. S-a întors cu fața la mine.

— Ție ți s-a întâmplat chestia asta. E supercrud. Așa c-ar fi mai degrabă… Nu răzbunare, nu. Nu reparație, nici asta. Ceva de genul… în engleză s-ar spune *„get some retribution for it“*. Are sens în franceză, *„rétribution“*?

— Compensație? Repartizare?

— Poate. „Şi tu la fel, ce căcat“, ceva de genul ăsta. „Numai eu sufăr aici, ce căcat“, asta nu, n-are nicio noimă. Ea, în raport cu tatăl tău, e cum sunt eu în raport cu tine. Suntem pe picior de egalitate, ea și cu mine. În raport cu el și cu tine. Îmi doream s-o pun pe același plan ca mine și să stau de vorbă cu ea. Nu există niciun motiv să n-aibă și ea partea ei. Trebuie să sufere și ea. Ca ce chestie ei să-i fie bine?

— Ați vorbit mult?

— Două ore. A durat mult, dar a fost ușor. Era evident. Nu eram nervos. Nu era deloc asta. Doar: Ar trebui să știi ceva. Mi-o și imaginam la celălalt capăt al firului. N-am văzut-o decât o dată, dar mi-aduc aminte. Alura ei sportivă, plină de energie, blondă, cu bruma de accent. Eram de la egal la egal, în timp ce cu tatăl tău n-am fost niciodată de la egal la egal, pe niciun plan. Acum nu m-am simțit pus în inferioritate, în niciun fel. I-am zis: „Poate-ai aflat… Nu știu dacă știi… Dar o să-ți spun oricum“. Și i-am zis. La care ea-mi răspunde: „Nu mă surprinde. Bănuiam“.

— Probabil i-a zis sora mea. I-am povestit când a venit la Nisa.

— Da, a și adăugat, de altfel: ar fi putut și Christine să nu-i spună lui Loulou, care avea doar douăzeci de ani. Oricum, eu toată discuţia am simțit, aș putea să-ți spun, un fel de jubilare. De excitație. Chiar și-acum. Jubilez. Jubilez, uite. I-am zis ce-aveam să-i zic. Acum nu mai poate să ignore. Știe. I-am confirmat cu certitudine ce știa deja de la Loulou.

— Da, dar fiind vorba de aceeași sursă, adică eu, ar putea să-și spună în sinea ei că mint.

— Nu părea.

— Cu atât mai bine.

— Oricum, eu am o mare satisfacție. Mă bucur c-am făcut asta.

— Și ea ce atitudine a avut?

— „Păi da, nu sunt surprinsă.“ Asta a fost atitudinea. N-am auzit s-arunce nimeni cu telefonul pe geam. Dimpotrivă.

— N-a cedat? N-a plâns?

— Nu.

— Și tu, acum?

— Ce?

— Îți vine să te duci la Strasbourg să-i tragi una?

— Nici gând. Violența la care vreau eu să recurg ca să fac rău cuiva e să-i zic, să știu că i-am zis. Să înștiințez, să aduc la cunoștință.

— Și ce speri să obții cu asta?

— Sper să bag strâmbe. Între ei. În viața lor, între oamenii ăștia. Sfârșitul vieții lor. În fine… Singura problemă e că… există riscul să n-aibă impactul la care speram. Spre finalul discuției, face: „Aș vrea și eu să-ți spun ceva, Claude: Pierre are Alzheimer“.

— El, care avea așa o memorie, de care era așa de mândru. În ce stadiu, știi?

— Nu chiar. Mi-a dat un singur exemplu: mănâncă săpun.

— Nu-i rău.

— Mă calcă pe nervi că are Alzheimer.

— De ce?

— El a plecat în uitare. Nu mai există reglare de conturi, suferință posibilă între ei. Ea n-o să-i spună: „Ia zi-mi și mie, Pierre, tocmai am vorbit la telefon cu soțul fetei tale, ce-i cu povestea asta?“. Așa că eu, la faza asta, sunt frustrat. Iar ea marchează un punct. Uite, na de-aici, ca atunci când joacă tenis. Dintr-odată, îmi anulează efectul.

— Și tonul? Ce ton a avut?

— Tonul lui Chabrol. Tonul burgheziei care n-are nicio tresărire. Bine. Mulțumesc. Controlul de clasă. La alții, emoție, furie. Ei bagatelizează. Niciun cuvânt pe un ton mai ridicat decât altul. Înțeles. Am luat cunoștință. Ăsta e tonul. Acum stai să-ți dau și eu niște vești. Pierre are Alzheimer. Nici nu mai știu cum s-a terminat discuția, de fapt.

— N-a zis nici măcar o dată „Gata, e groaznic, ajunge, ce putem face?“?

— Nu. Era stăpână pe situație. Și a reușit să scoată un as din mânecă cu Alzheimerul, care mi-a bagatelizat dezvăluirea. A avut chestia asta de partea ei. Dar am obligat-o oricum să-și împărtășească dezvăluirea cu cineva din tabăra cealaltă. Tot e bine. Nu eram nervos. Mă simțeam puternic că am o asemenea prestație. Cred că asta face parte din momentele alea în care devin puțin mai adult.

După un an, doi, la sfârșitul unei după-amiezi, pe la începutul primăverii, s-a întors de la facultate cu o față serioasă.

— Trebuie să vorbesc cu tine.

Ne-am așezat fiecare pe câte-o canapea, în colțuri opuse.

— Simt că m-am pierdut pe drum.

— Adică?

— Trebuie să mă regăsesc. Trebuie să fac un pas în spate. Nu mai știu cine sunt. Nu mai știu nici ce gândesc despre tine. Trebuie să iau distanță. De tine, care-ți pui încontinuu întrebări despre corpul tău – nu sunt frumoasă, mă simt urâtă. După şapteşpe ani de trăit împreună, nu mai știu cine sunt în relația cu tine. Nu mai știu nici dacă te iubesc. Știu că te plac, dar nu e o certitudine. Poate că nu te mai iubesc. Poate-o să-mi fie mai bine singur. Sau cu altcineva. Cineva cu care să am o viață mai împlinită, mai ales pe plan sexual. De la o vreme, nu mă mai simt așa bine cu tine. Cum mă simt singur, sau cu alții.

— Și Léonore, cu ea ce faci?

— O să mă ocup la fel ca pân-acum. O să fiu lângă ea.

— Să știi că n-o să fiu eu aia care să-i spună că pleci.

— Vorbesc eu cu ea.

— Pleci pentru mult timp?

— O perioadă. Sau pentru totdeauna. Nu știu.

— Și eu cum o să mă descurc?

— O să reușești. O să te-ajut.

— O să mor. Nu știu să trăiesc fără tine.

— N-o să te las niciodată să te prăbușești. Din niciun punct de vedere. O să te-ajut, inclusiv financiar.

— Nu pot să trăiesc singură.

— Mă duc acum.

— În clipa asta?

— Am închiriat o cameră.

— Nu pleca.

— Mă-ntorc mâine-dimineață. Vorbim.

S-a ridicat.

În vestibul, a pus mâna pe clanță.

— Nu face asta.

M-am agățat de el, de hainele lui. Plângeam.

— Dă-mi drumul. Lasă-mă să plec. Nu-ți face griji. Intenția mea e să mă-ntorc. Dac-o să pot, o să mă-ntorc. O să fie bine. Te sun mâine. Sper c-o să fim din nou împreună. Dar trebuie să mă regăsesc înainte. Fac asta ca să ne fie mai bine. Trebuie să iau distanță. Nu mai pot să continui așa. Îți spun sigur. Lasă-mă să plec.

1. Referire la arondismentul al cincilea din Paris.

Am umblat cu un prof de literatură. Ne vedeam la mine. Băgam la mașină așternuturile pătate de spermă. Eram în stare s-o pun în funcțiune. Mă ocupam de Léonore. Slăbisem. Aveam grijă de mine. Mergeam din nou la terapie. Claude a vrut să se-ntoarcă. Eu n-am vrut. Luasem legătura cu o avocată. Aspectele materiale erau pe cale de-a se rezolva.

Am cunoscut o femeie. O chema Victoire, pentru că tatăl ei fusese ales deputat în ziua-n care se născuse ea. Își purta numele cu o distanțare dezabuzată care voia să marcheze conștiinţa faptului că trebuia să facă parte dintr-o clasă socială înaltă și disprețul pe care-l simțea față de lumea ei.

În ziua despărțirii am mâncat la ea.

— Pot s-aprind lampa?

Între două fotolii lipite unul de altul era o lampă chinezească.

— Sigur. Stai jos.

— Eu plec. N-o mai luăm de la capăt cu discuția de la masă oricum.

— Nu.

Era descheiată la primii nasturi de la cămașă. I-am strâns sânii în mâini, le-am simțit elasticitatea și am pus o palmă pe decolteul ei.

— Îmi chemi și mie un taxi?

S-a încheiat la cămașă și a luat telefonul de pe etajeră.

— Ajunge în cinci minute.

Se uita la mine pe geamul taxiului în care mă urcasem. Mașina a pornit. Am întors capul spre parbriz, gândindu-mă: Iată. Așa tre' să fie să fii bărbat. Probabil ai impresia că ești independent, indiferent, liber și-ți spui că sigur e ceva înaintea ta care te-așteaptă.

Am avut o relație cu un jurnalist. Stătea la Paris. Eram în camera lui. Mă privea cu un zâmbet misterios, scoțându-și încet cureaua de la pantaloni și rulând-o în jurul pumnului ca și cum s-

ar fi pregătit să mă lovească. Eram speriată și excitată în același timp. Am început să plâng. L-a bufnit râsul și a lăsat jos cureaua.

— Întoarce-te.

A început să mă plesnească tare peste fese cu palma. M-am gândit că, și sub formă de joc, supunerea nu era pentru mine și, cum o trăisem de-adevăratelea, nu eram în stare să fac diferența între un joc sexual și realitate.

Timpul trecea. Aveam impresia că blestemul care plana asupra vieții mele amoroase n-avea să se rupă niciodată.

Claude venea acasă s-o ia pe Léonore și o aducea înapoi. Într-o duminică seara s-a apropiat de mine cu ochii umezi și m-a luat în brațe.

— Te iubesc.

— Și eu.

— Nu sunt fericit. Mi-e dor de tine. Știi ce-mi spun uneori… ca să mă simt mai bine?

— Nu.

— Îmi spun că poate într-o zi, când o să fim foarte bătrâni, o să ne regăsim.

Editura Stock era pe Rue Cassette, într-o vilă aflată la numărul 27. Aveam întâlnire cu editorul meu. Tocmai scosesem o carte care se numea *Incest*. Am traversat curtea presărată cu pietricele, peronul înclinat al clădirii, am împins ușa de fier forjat.

— Bună, Margaret.

Mi-a întins o hârtie pe care era scris un număr de telefon.

— E cineva care a sunat de mai multe ori. Și care spune că e fratele tău.

M-a dus într-un birou mic care dădea spre curte. Telefonul era singurul obiect din cameră.

— Alo. Christine la telefon.

— Scuze că am sunat la editură. N-aveam numărul tău de la Montpellier.

— Foarte bine-ai făcut.

— A murit tatăl nostru.

— Când s-a-ntâmplat?

— Azi-dimineață, la cinci. Înmormântarea e vineri. Dacă vrei să vii și tu…

— Mulțumesc pentru propunere.

— E ceva normal. Încearcă să vii. O să fie bine. Ne vedem și noi cu ocazia asta. N-am stat de vorbă cu adevărat niciodată.

— Crezi că e posibil?

— Sigur.

— S-au întâmplat totuși niște chestii foarte grave cu tatăl meu, să știi.

— Asta spui tu. El a zis mereu că fabulezi.

— Nu putem să ne mai vedem, Antoine, dacă crezi așa.

Nu m-am dus la înmormântare. N-am avut curaj să mă duc singură. N-am găsit pe nimeni care să meargă cu mine.

Contrar a ceea ce-mi imaginasem, decesul tatălui meu m-a întristat. Dragostea pe care o simțisem pentru el se stinsese.

Amintirea sentimentului pe care-l avusesem la începutul întâlnirii, între Strasbourg și Gérardmer, nu mai era acolo. Încă aveam zdrențe de visuri în memorie.

După câteva luni, am primit în cont o sumă de bani. M-am gândit că era partea mea din succesiune, că era insuficientă raportat la patrimoniul tatălui meu și că fusesem poate înșelată printr-un sistem de donație, vreo facilitate acordată cetățenilor de la graniță sau altceva.

Am primit un plic de la notar cu decontul, care confirma că suma corespundea părții ce-mi revenea mie. Conținea documente care vizau un imobil din Laval, iar eu trebuia să le semnez, să le parafez și să le trimit înapoi ca să certific că renunțam la dreptul de proprietate asupra acestui bun în schimbul unei sume cuprinse în transferul de bani.

Am semnat, parafat și trimis înapoi documentul.

După câțiva ani, o scrisoare recomandată m-a înștiințat că familia dorea să vândă imobilul din Laval și că vânzarea era blocată. Uitasem să parafez pagina referitoare la pivniță. Notarul îmi punea la dispoziție originalul. Trebuia să i-l trimit înapoi după ce-mi treceam inițialele în colțul din dreapta jos.

Am preferat să păstrez puterea minusculă care-mi mai rămăsese sub forma unei capacități de a crea probleme.

Am aflat mai târziu că imobilul fusese vândut în ciuda lipsei parafei pe pagina referitoare la pivniță.

M-am mutat la Paris în anul de după moartea tatălui meu. Am trăit singură cu Léonore până l-am cunoscut pe Charly. Cu câțiva ani în urmă, intrase la mine-n birou cu computerul deschis în mână și mi-l pusese pe masă.

— Ai un mesaj pe Facebook. Cineva din Strasbourg.

— Bărbat, femeie?

— O femeie.

— Sora mea?

— Nu cred.

„Am cunoscut bine familia Angot, la fel ca toată intelectualitatea din oraș. Ar trebui scris un roman cu informațiile pe care pot să vi le ofer. Astrid Angot a ajuns în familia Colet ca fată au pair. Domnul Colet rămăsese văduv de foarte tânăr și voia o bonă din Germania ca fiica lui să învețe limba, pentru că soția acestui domn era germană. Era din familia Krupp, care făcea tancurile și tot materialul militar al armatei germane în timpul războiului. Avea mulți dușmani. Dar, oricum, oamenii ăștia, prietenii tatălui dumneavoastră, nu-și închipuiau nici pe departe că el mai avusese o soție și un copil. Și eu fac parte dintr-o familie cunoscută în Strasbourg. Astrid era prietenă bună cu mama. Îi făcea confidențe. Îi ceruse sfatul pentru că Pierre Angot o îndemna să aibă amanți.

Pe domnul ăsta l-am cunoscut personal. Pentru că mă jucam acolo. Îi cunosc și pe ceilalți doi copii. Ne jucam des împreună.

Îl vedeam în Orangerie cu soția lui, când el încă trăia și eu mergeam acolo cu copiii, care erau micuți. Avea Alzheimer. Era foarte bolnav. Nu mai recunoștea pe nimeni. Dar mama mi-a zis că și înainte se purta extrem de urât. S-ar părea, din ce spun oamenii care l-au cunoscut, că la Consiliul Europei nu-l prea aprecia nimeni, fiindcă avea o atitudine foarte disprețuitoare față de colaboratori.

Uneori îl mai văd pe Antoine. Loulou s-a căsătorit cu un domn,

arhitect, care are o firmă de prestigiu. Toate astea sunt informații personale, pe care vi le ofer dumneavoastră, pentru că sunt oameni pe care i-am cunoscut, cu care am crescut în lumea asta, și care v-ar putea da idei să scrieți o carte despre originile lui Astrid, despre cum a ajuns femeia asta la Strasbourg. După aceea puteți broda dumneavoastră în jurul lor."

În noaptea următoare am avut un vis, din care nu mi-a rămas aproape nicio imagine. Când m-am trezit, am încercat să-mi amintesc, întinsă-n pat, a cui era gura cu buze arcuite care mă sărutase de mai multe ori în vis – mă ducea cu gândul la cineva pe care-l cunoscusem în realitate. Eram cu sufletul împărțit între dorința și frica de-a ști despre cine ar fi putut să fie vorba.

Am fost invitată la TNS. Teatrul Național din Strasbourg. Găzduiau, pentru cincisprezece reprezentații, o piesă pe care o scrisesem eu și-mi propuneau o întâlnire cu publicul. Din primul rând a ridicat mâna o femeie.

— Ați trăit pe pielea dumneavoastră ce se întâmplă-n piesă?

— După dumneavoastră? Dumneavoastră ce credeți?

— După mine, da.

— Ce trăiește fata din piesă am trăit și eu, da… În fine… Să trăiești… Să trăiești lucruri… Oare le trăim? Oare suntem acolo? Suntem. Ne-ar plăcea să nu fim. Dar suntem. Nu-nseamnă că trăim cu adevărat. Nu sunt lucruri pe care le trăim. Nu cu adevărat. Asistăm. Privim. Uite, se-ntâmplă asta.

Întâlnirea a fost urmată de o sesiune de autografe. M-am uitat să văd dacă nu cumva erau și sora sau fratele meu vitregi în fundul sălii. Nici în oraș, după-amiaza, nu mă putusem abține să mă-ntreb dacă nu cumva o să dau peste vreun adult care să fie unul dintre ei, încercând să-mi imaginez înfățișarea lor schimbată de anii ce trecuseră.

După autografe, echipa care organizase spectacolul mă aștepta la un restaurant. M-am dus și eu.

A doua zi, în trenul cu care mă întorceam la Paris, m-am gândit din nou la masa aceea. Sfârșitul zilei. Sfârșitul spectacolului de seară. Atmosferă degajată. Actorii îmi povesteau cum se desfășuraseră reprezentațiile la Strasbourg. Spectatorii

care-i așteptau după spectacol. Unii îl cunoscuseră pe tatăl meu. Niște femei lucraseră cu el la Consiliul Europei. După ce am schimbat o privire cu una, cu alta, o actriță a ezitat puțin și mi-a zâmbit.

— Mai multă lume ne-a zis că tatăl tău era un bărbat foarte seducător…

M-am simțit singură. Printre ei. Singură. Și trădată. M-am gândit că ar fi trebuit să înduri o formă sau alta de sclavie, să te subjuge cineva, ca să-nțelegi ce e incestul. Și că, atunci când tatăl demonstra, prin actul ăsta, că n-o consideră pe fată fata lui, ci altceva, care n-avea un nume, societatea întreagă îl urma, prelua ideea, confirma. Putea să fie un jurnalist care să scrie despre o carte a ta: „Până acum o aveam pe Madame du Deffand, acum o avem pe Madame du Derrière“[1]. Sau altul: „Ar trebui să ne gândim să înființăm un comitet de apărare a găurii lui Christine“. Putea să fie un prezentator TV care să se hlizească citind cu voce tare un pasaj unde naratoarea, care purta numele tău, încerca să ia cu gura sferturi de clementină de pe sexul tatălui ei așezat gol pe capacul toaletei. Putea să fie o femeie, printre invitați, care să râdă cu gura până la urechi că pe ea o cheamă Clémentine. Sau alt prezentator, care să-și ia într-o dezbatere o față adecvată împrejurării și să le-ntrebe pe niște victime ale incestului venite să depună mărturie în platou dacă au simțit plăcere în timpul actelor. Și tot la fel puteau să fie și niște actori care să-ți fi apărat textul pe scenă adineaori și care să te îndemne să le dai dreptate spectatorilor ce-l cunoscuseră pe tatăl tău și îl găsiseră seducător, care să se uite la tine cu o sclipire-n ochi și o privire întrebătoare de parcă ai fi fost și tu o cucerire a lui. Sau un scriitor, mort azi, reeditat, comentat, admirat, care să te fi cunoscut pe vremea când trăia și să-ți fi explicat, în cafeneaua Beaubourg, la primul etaj, privindu-te în ochi cu un aer sfidător, că avea și el o prietenă care trăise un incest cu taică-su și nu se întâmplase nimic din cauza asta. Sau un avocat care să invoce la tribunal incestul consimțit, acuzatul să plece liber, un magistrat care să-i strângă mâna și să-i spună „multă fericire, domnule“. Să treacă doi ani, fata să fugă cu copilul făcut cu tatăl ei și să găsească refugiu la angajator. Tatăl să-și omoare fata și pe angajatorul ei. Însă putea să fie avocatul care invocase incestul consimțit știind că faptele începuseră când

ea avea doar zece ani și care, devenit ministru câțiva ani mai târziu, să aducă în fața Parlamentului o lege care să stabilească un prag pentru consimțământ la optsprezece ani. Până la optsprezece ani, consimțământul în cazul incestului era imposibil, se spunea în mass-media. Întorcând pe dos tot raționamentul, după optsprezece ani consimțământul devenea posibil. Iar ăsta putea să fie un guvern întreg, care așa să își asume riscul de a legitima incestul, ca principiu, între adulți, apoi puteau să fie deputații care să voteze în unanimitate textul. Trenul a ajuns în Gare de l'Est. Mă uitam pe geam la șinele care se întretăiau. Pe umăr aveam o geantă mică. Am coborât pe peron. Charly îmi dăduse întâlnire la ieșirea dinspre Rue du Faubourg-Saint-Martin. Eram în celălalt capăt. Lângă cea dinspre Rue d'Alsace. Spre liniile trei și patru. Exact în dreptul holului cu scaune portocalii unde vorbisem cu geanta de voiaj. Cu câți ani în urmă, nu mai știam. Treceau oameni. Mulți oameni. Trăgând valize după ei. Fiecare în bula lui. Mușcând din sendvișuri. Am lăsat capul pe spate ca să mă uit la acoperișul mare de sticlă prin care trecea lumina zilei. Un tip a întors privirea spre mine, probabil surprins să vadă gestul. Pe o tutungerie era o inscripție cu „descoperiți Parisul". Mergeam prin îmbulzeală. Înaintam. Erau mulţi agenți de securitate, de la RATP, SNCF[2]. Un panou luminos afișa plecările de la liniile principale. Era anunțat trenul spre Reims, pleca la 18.18. Am trecut prin fața arcadelor care dădeau spre esplanada mare. Apoi prin fața unei scări mari de piatră. Pe trepte mâncau niște călători. Sau pe scaunele albastre-închis așezate-n U pe o latură. Marginea scării. Pe care era o placă memorială cu majuscule: „Din această gară au plecat mii de patrioți francezi în călătoria tragică ce avea să-i ducă în închisorile, lagărele de tortură și ale morții din Germania nazistă. Francezi, amintiți-vă". Trecea un cuplu cu niște valize mari. Mă uitam la oameni, întrebându-mă ce-aș fi făcut azi dacă aș mai fi avut treisprezece ani și aș fi fost în aceeași situație ca pe vremea scaunelor portocalii, dacă aș fi văzut vreun chip care să mă inspire, să mă îndemne să găsesc în mine curajul de-a cere ajutor și dacă aș fi vorbit cu cineva. Eram acum în fața gurii de intrare în subteran de la metrou. Oamenii străbăteau holul de-a curmezișul ca să ajungă la peroane și să se-ntoarcă acasă cu

trenurile de periferie. Majoritatea erau singuri. Mulți bărbați. Câteva femei. O femeie alerga împingând un cărucior. Erau magazine unul după altul. Relay. Tabac. Starbucks. Valize. Telefoane. Un șuvoi neîntrerupt. Ca pe vremea când mergeam la Sorbona și alergam să prind autobuzul 38 sau metroul de pe linia 4 și apoi RER-ul până la Luxembourg. Am traversat șuvoiul. Am ajuns în capătul holului. Ultima parte era mai liniștită. Afară în stradă, pe Rue du Faubourg-Saint-Martin, l-am văzut pe Charly, care mă aștepta. Avea o căciulă roz. Părea congelat. Cu mâinile în buzunare, umerii încordați, pieptul scobit, bătea din picioare pe trotuar ca să se încălzească, m-a văzut și mi-a zâmbit.

— A mers bine?

— Foarte bine.

1. Joc de cuvinte bazat pe omofonia aproximativă dintre numele propriu „Deffand“ și prepoziția, adverbul și substantivul „*devant*“, „în fața“, „în față“, „partea din față“, alături de antonimul său, „*derrière*“ (fr.).

2. Compania de transport public, respectiv feroviar din Paris.